

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XV
ŠT. 4
30. APRIL 2008
1,50 EUR

ISSN 1581-8373

Poština plačana pri pošti 3325 Šoštanj

Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

GLASBENA ŠOLA FRAN KORUN KOŽELJSKI VELENJE
ODDELEK ŠOŠTANJ

vabi na prireditev

GLASBENA ŠOLA V KAJUHOVEM PARKU

KOMORNE ZASEDBE:

MLAJŠI GODALNI ORKESTER

GLASBENE ŠOLE VELENJE

Dirigent: Peter Napret

UČENCI GLASBENE PRIPRAVNICE IN OTROCI VRTCA ŠOŠTANJ

MLADINSKI PIHALNI ORKESTER

GLASBENE ŠOLE VELENJE - oddelek ŠOŠTANJ

Dirigent: Miran Šumečnik

KAJUHOV PARK ŠOŠTANJ

Sobota, 17. maj 2008, ob 10.00

GLASBENA ŠOLA FRAN KORUN KOŽELJSKI VELENJE
vabi na

SPREJEMNI PREIZKUS

za

PROGRAM GLASBA

INSTRUMENT IN NAUK O GLASBI

starost 7 let in več (letnik 2001 in starejši)

ki bo

v torek, 20. maja 2008, ob 18.00 v

prostorih glasbene šole v Velenju

in

sredo, 21. maja 2008, ob 18.00

v prostorih glasbene šole v Šoštanju

List

Revija za kulturna in druga
vprašanja Občine Šoštanj in
širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko
Srebernjak

Fotografija na naslovnici:
SiNi

Odgovorni urednik
Peter Rezman

Lektoriranje
Jožica Andrejč
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije
Milojka Komprej

Produkcija
Vp Dtp Studio
Vinko Pejovnik

Natiskano
900 izvodov.

*Vse sodelavce prosimo, da prispevke za
LIST št. 5 (maj 2008), pošljejo ali dostavijo
najkasneje do 12. maja 2008.*

ISSN 1581-8373

Črna gora / stran 36

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
6	Naša občina
16	Cerkev in mi
17	Prostor za komentar
	Informacije v prostoru
18	Šport
19	Elektra
20	Dogodki in ljudje
21	Šolski list
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	Dogodki in ljudje
27	Lutkovni kotiček
28	Gledališče
30	Varovanje naravne dediščine
31	Na sončni strani Alp
32	Dogodki in ljudje
33	Fotoreportaža
	Stromboli
34	Čez Uršljo goro
36	Potopis
	Črna gora
38	Dogodki in ljudje
40	Zgodbe
41	Horoskop
42	Križanka

Najmlajši bralci »bralne značke« z OŠ Šoštanj. (Čisto) na tleh je pisatelj Matjaž Pikalo.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

Spomladansko čiščenje

Jožica Andrejč

Čez zimo, ki sicer ni bila vredna svojega imena, se je nabralo kar nekaj navlake, takšne in drugačne. Navadno smo v tem letnem času manj fizično aktivni, zato se nam na najmanj primernih mestih nakopiči kaj odvečnega. Pomlad je čas, ko poskrbimo tudi za to navlako.

Na Osnovni šoli Šoštanj pa smo sklenili, da se bomo z vso odgovornostjo do matere Zemlje malo bolj ekološko obnašali, kot je bilo doslej v navadi. Čeprav nas mediji v vseh strani bombardirajo z opozorili, da se bomo utopili v odpadkih, če ne bomo spremenili svojega obnašanja, še vedno malomarno odlagamo staro šaro v najlepše koticke gozda. Prav tako ekološki otoki za ločeno zbiranje odpadkov dostikrat ne služijo svojemu namenu. Malo smo krivi mi, malo pa tisti, ki praznijo posode s plastenkami, steklom, papirjem in pločevinkami, saj pogosto kar vse skupaj stresejo na tovrnjak.

V začetku marca je med devetošolci dozorela ideja, da bi na šoli poskrbeli za druge vrste navlake, za odpadno opremo, ki se zaradi napredka tehnike nabira v naših stanovanjih: pokvarjeni gospodinjski aparati in avtomati, hladilno zamrzovalni aparati in klimatske naprave, televizijski sprejemniki in monitorji, računalniška oprema, oprema za zabavno elektroniko, svetilke, igrače, ... Ker so oddelki med sabo tekmovali, kateri bo zbral več, so izpred šole morali odpeljati kar 5730 kilogramov te opreme. Zmagal je oddelek 9. razreda, v katerem sta dva učenca pripravila raziskovalno nalogo na temo odpadne električne in elektronske opreme, zmagovalci pa so prejeli 250 evrov nagrade. Verjetno jim bo prišla še kako prav, saj valeta in končna ekskurzija prineseta kar nekaj stroškov. Poleg nagrade pa je dobro še to, da se že mladi navajajo, kako je potrebno poskrbeti za te vrste odpadkov, ki jih odrasli nemalokrat skrivaj odložijo kar v naravo.

Že nekaj mesecev na šoli pridno zbiramo tudi prazne kartuše in tako skrbimo za pravilno odlaganje in reciklažo teh odpadkov. Zato vabimo

vse, ki ne vedo, kam z odsluženimi kartušami, da jih dajo našim učencem. Ti bodo že vedeli, kaj in kako z njimi.

Stalna akcija je tudi zbiranje starega papirja. V maju boste imeli priložnost, da odpadi papir izročite učencem, ki bodo skušali napolniti vsaj en zabojnik pred šolo. Tako se boste lahko znebili vsaj velikih količin propagandnega materiala, ki vam ga poštar vsak dan pridno odlaga v poštni nabiralnik, učenci pa bodo dobili kakšno knjigo več na račun starega papirja, ki ga bodo v tovarni ponovno predelali. Pa še kakšno drevo bo lahko dočakalo višjo starost.

Novost pa je, da skrbimo za manj odpadkov tetrapak embalaže, saj smo se vključili v akcijo EKO PAKET, ki jo izvajajo po celi Sloveniji. Zbiramo odpadno kartonsko embalažo za tekoča živila. To je zelo dobrodošla akcija, saj v našem okolju ločeno zbiramo le papir, steklo, pločevinke in plastenke, tetrapak embalaže pa ne. Za najboljše šole so prav tako razpisali mikavne nagrade, na šoli pa smo se odločili, da tudi mi nagradimo najbolj prizadevne zbirale. Akcija bo trajala tri mesece, in sicer od marca do konec maja. V marcu je bil odziv učencev neverjeten. Napolnili smo več kot 500 EKO PAKETOV, v vsakem pa je vsaj 30 kosov tetrapak embalaže.

Skušamo vzgajati ekološko osveščene ljudi, ki bodo, ko odrastejo, morali reševati kompleksna ekološka vprašanja, če bodo hoteli ohraniti življenje vsaj na takem nivoju, kot ga imajo zdaj. Zato smo se vključili v še en projekt - varčevanje z elektriko in vodo.

Podatki o nekaterih posledicah neracionalne uporabe električne energije in vode so učence šo-

kirali. Te posledice pa so: globalno onesnaževanje in podnebne spremembe (manj snega, pa še ta spomladi ...); zaradi onesnaženosti zraka, ki ga povzročajo tudi prevozi z avtomobili in avtobusi, v Aziji vsako leto umre okrog 1,5 milijona ljudi; virov energije zmanjkuje veliko hitreje, in sicer svetovne zaloge nafte in zemeljskega plina bodo zadostovale le še za naslednjih 70 let, premoga pa za 100 let; v 30 letih se bo polovica človeštva soočila z izrazitim pomanjkanjem vode; v svetu zaradi pomanjkanja vode, sanitarij in higiene dnevno umre 6000 otrok.

Učence smo seznanili s tem, koliko vode potrošimo, če jo pustimo brezbržno teči, ko je ne potrebujemo.

Če pustimo vodo teči ves čas, ko si umivamo zobe, steče v prazno prek 20 litrov vode.

Če zapreš pipo vsakič, ko vode ne potrebuješ, prihraniš 80.000 litrov vode na leto. S tako količino vode lahko napolnimo plavalni bazen.

Če bi vsak od nas zmanjšal dnevno porabo vode le za 1 liter, bi letno prihranili okoli milijon kubičnih metrov vode, kar pomeni 12.500 bazenov vode!

Vendar še vedno je čas, da škodo popravimo oz. jo vsaj zmanjšamo. Za to ni potrebno, da se naš standard poslabša, le malo bolj osveščeno moramo ravnati z dobrinami, ki jih zaenkrat še imamo.

Morda bomo z vzgajanjem mladih prispevali kanček tudi k vzgoji nas, odraslih, saj smo dostikrat slab zgled s svojim ravnanjem. Premalo se zavedamo, da sicer nas verjetno te katastrofe ne bodo doletele, žal pa tega ne moremo trditi za naše pravnuke.

Ali jim privoščimo vsaj tako lepo življenje, kot ga živimo mi?!

Občinske novice

Zdravstvena postaja

V Šoštanju se je pred kratkim zaključila tretja faza prenove Zdravstvene postaje Šoštanj. Prenova je zajemala posodobitev trideset let starih elektro-strojnih inštalacij v otroškem dispanzerju in medicinskem laboratoriju, menjavo oken in vrat ter menjavo lesenega spuščene stropa v levem delu stavbe. Nova je tudi oprema teh prostorov. Z zaščitnim premazom pa so dodatno zaščitene stene na hodnikih in v čakalnici zdravstvene postaje.

S prenovo je zadoščeno pogojem, ki jih mora po zakonodaji izpolnjevati laboratorij za izvajanje laboratorijske medicine. Na novo pa so organizirani prostori otroškega dispanzerja, kjer so sedaj ločeni prostori za bolne (kurativa) in zdrave otroke (preventiva). Poleg tega je iz čakalnice za bolne otroke urejen vstop v izolacijski boks s sanitarijami.

Prostori so izjemno lepo urejeni, prijazni tako osebu kot tudi pacientom. Upamo, da bo prenova doprinesla k dobremu počutju vseh uporabnikov Zdravstvene postaje Šoštanj. Na Občini Šoštanj smo zelo hvaležni osebu in tudi pacientom za strpnost, saj se zavedamo, da pogoji za delo v zadnjih mesecih niso bili lahki.

Pogodbena vrednost gradbenih, strojnih in inštalacijskih del 3. faze prenove je znašala 294.995 evrov, oprema otroškega dispanzerja 23.314 evrov, oprema laboratorija pa 17.888 evrov. Občina Šoštanj je za investicijo prispevala 242.250 evrov, delno pa sta jo sofinancirala še Zdravstveni dom Velenje in Ministrstvo za zdravje v višini 31.353 evrov. V tretji fazi prenove je bilo prenovljeno 254 m² neto površine.

S prenovo Zdravstvene postaje Šoštanj je Občina Šoštanj pričela že v letu 2005. Takrat smo se odločili za fazno prenovo zaradi lažjega zagotavljanja sredstev. V prvi fazi so bile urejene sanitarije za osebe in paciente v celotni zdravstveni postaji, urejena pa je bila tudi logopedska

ambulanta. Druga faza je zajemala prenovo treh splošnih ambulant (elektro, strojne instalacije, stavbno pohištvo ...) v desnem delu zdravstvene postaje.

Že letos se bo prenova nadaljevala s četrto fazo, ki zajema nabavo klimata, torej ureditev klimatskega hlajenja zdravstvene postaje in ureditev vhodne avle.

Objekt Zdravstvene postaje Šoštanj je star 31 let in razen nujnih posegov do sedaj ni bil prenovljen. ■

Okrogla miza - Predstavitev projektov s področja turizma

V torek, 15. aprila, je v veliki sejni sobi upravne stavbe Občine Šoštanj potekala okrogla miza na temo turizma. Pobudnik za to okroglo mizo je bila Krajevna skupnost Šoštanj, nanjo pa smo povabili tudi ostale krajevne skupnosti, vsa turistična društva v občini, gospodarske subjekte, gostince, občinske svetnike, nadzorni odbor... in tudi vse ostale, ki jih ta tema zanima. Okrogla miza je bila zelo dobro obiskana.

Uvodoma je vse prisotne pozdravil podžupan Občine Šoštanj Vojko Krneža, ki je med drugim povedal, da je cilj te okrogle mize, da turizem postane razpoznavna panoga v naši občini, vse prisotne je pozval k razpravi, dejal pa je tudi, da preko tovrstnih projektov tudi sami občani bolje spoznajo občino in njeno okolico.

Sledile so predstavitve projektov. Najprej je prihodnost turizma z občinskega stališča opisala Alenka Verbič, višja svetovalka za družbene dejavnosti na Občini Šoštanj, Kajetan Čop, direktor Zavoda za kulturo, in Miran Aplinc, član projektnih skupine za Muzej usnjarstva sta predstavila le-tega, Bojan Rotovnik, predstavnik Krajevne skupnosti Šoštanj je predstavil njihove projekte, direktorica Term Topolšica Lidija Fijavž Špeh pa razvojno vizijo term. Na koncu je projekte Turistične zveze in društev v občini predstavil še predsednik zveze Peter Radoja.

V nadaljevanju so dobili besedo tudi ostali, vsi so bili zadovoljni s predstavljenimi projekti in izrazili upanje, da bodo čimprej zaživi.

Vsi prisotni so se strinjali, da je potrebno izdelati promocijski material občine in samega mesta Šoštanj in da lahko predstavljene ideje dosežemo le s sodelovanjem vseh institucij. Okroglo mizo je zaključil podžupan Krneža, ki je poudaril, da je za razvoj turizma potrebno graditi tudi infrastrukturo.

V nadaljevanju je nekaj več podatkov o posameznih predstavljenih projektih

Na kratko je prihodnost turizma z občinskega stališča opisala Alenka Verbič, višja svetovalka za družbene dejavnosti. Poudarila je, da občina želi intenzivirati razvoj turizma. V občini in tudi samem mestu je potrebno urediti sprehajalne poti, razgledne točke, oživiti romarski turizem (Sveti križ), nedeljske promenadne koncerte in pozornost javnosti usmerjati na bogato kulturno tradicijo kraja in občine.

Občina Šoštanj trenutno izvaja dva velika pro-

jekta, ki imata med drugim tudi značaj gradnje turistične infrastrukture. Eden je prenova vile Mayer in vrta, drugi pa izgradnja Muzeja usnjarstva Slovenija (Revitalizacija zgodovinskega središča Šoštanj).

Vili Mayer se bo spremenila namembnost in bo iz stanovanjskega postala muzejski objekt, prostori bodo namenjeni postavitvi stalnih muzejskih zbirk, protokolarnim dogodkom, podstrešje pa bo še naprej uporabljala Likovna sekcija Premogovnika Velenje.

O Muzeju usnjarstva Slovenije sta nekaj več povedala Kajetan Čop, direktor Zavoda za kulturo Šoštanj in Miran Aplinc, član projektnih skupine za Muzej usnjarstva. Oba sta med drugim poudarila, da je bilo v zadnjem letu za Muzej usnjarstva Slovenije narejenega ogromno, kar pa ne bi bilo mogoče brez pomoči občine in posluha župana. Čop je tudi dejal, da bo muzej sodil v okvir Zavoda za kulturo, prinesel pa bo 2-4 nove zaposlitve.

Aplinc je več povedal o vsebini muzeja, ki bo pokrival celotno ozemlje Slovenije, saj naj bi v njem našla prostor predstavitev večina objektov, ki so se na Slovenskem ukvarjali z usnjarstvom, prav tako pa tudi obrti, povezane z usnjem (čevljarstvo, pasarstvo...) V muzeju bo predstavljena tudi predelava usnja, predvidene so delavnice, v katerih bo mogoče narediti kakšen izdelek iz usnja. Poudaril je, da bo muzej pomenil višjo kulturno ponudbo, ki bo Šoštanju povrnila značaj meščanskega mesta.

Z obema kulturnima objektoma - vilo Mayer in Muzejem usnjarstva Slovenije ter v povezavi s sosednjim Muzejem premogovništva Slovenije bi lahko privabili turiste, ki so pripravljeni raziskovati kulturno ponudbo.

Predstavnik Krajevne skupnosti Šoštanj Bojan Rotovnik, ki je okroglo mizo tudi vodil, pa je povedal, da so v krajevni skupnosti želeli na področju turizma najti predvsem vsebine, ki bi jih ponudili turistom, ki bodo prišli npr. v muzej ali že prihajajo v Terme Topolšica, da bi se v Šoštanju zadržali nekaj dlje časa. Pripravili so tudi nekaj idej oziroma projektov, s katerimi bi to dosegli. Ti projekti so: označitev mestnih znamenitosti z enotnimi tablam, organizacija množičnih prireditve, promocijski film 'Šoštanj v štirih letnih časih', predstavitevne strani mesta Šoštanj, turistična zloženka o mestu Šoštanj, promocijske razglednice, izdelati pa nameravajo tudi monografijo Šoštanja.

V krajevni skupnosti želijo k sodelovanju pri teh projektih privabiti samo Šoštanjčane, Rotovnik pa je še poudaril, da je nujno sodelovanje med različnimi institucijami.

Razvojne možnosti je predstavila tudi direktorica Term Topolšica Lidija Fijavž Špeh, ki se je najprej zahvalila občini za prilagoditev prostorskih aktov, da lahko sedaj že nemoteno tečejo postopki za izgradnjo apartmajskega naselja. V nadaljevanju je poudarila, da je prednost term predvsem lepo naravno okolje, k čemur z urejenimi hišami in vrtovi veliko pripomorejo tudi sami prebivalci Topolšice.

Predstavila je dva velika projekta, ki jih bodo izvajali v prihodnje, in sicer apartmajsko naselje z 98 posteljami, vredno 3,9 milijone evrov in bo prineslo 10 novih delovnih mest, in wellness objekt. Ta bo velik 4.700 m² in bo med drugim kot novost v Sloveniji ponujal tudi savne za invalide.

Foto: T. R.

Foto: T. R.

Ta projekt je ocenjen na 7,3 milijone evrov, v njem pa se predvideva 20 novih delovnih mest.

Peter Radoja, predsednik Turistične zveze Šoštanj, pa je predstavil projekte zveze oziroma društev po celotni občini, kot so: gozdna učna pot v Šentvidu, Martinčev mlin v Lajšah, kovačija v Gaberkah, Mornova zijalka, oživitve Rotovnikove jame, postavitve spominske table Družmirju... in seveda številne prireditve, sejmi... Radoja je še dodal, da moramo delati postopoma, da bomo le tako kaj dosegli.

V nadaljevanju so se v razpravo vključili tudi ostali obiskovalci, ki so vsi po vrsti pozdravili ideje, ki so bile predstavljene, in poudarili, da je nujno v Šoštanju narediti nekaj tudi na področju turizma. Podali pa so tudi nekaj konkretnih predlogov in pripomb. Franc Druks je med drugim dejal, da je za dober razvoj turizma nujno vlagati tudi v prometno infrastrukturo. Matej Kortnik je kot predstavnik Planinskega društva Šoštanj dejal, da bi si želeli pomoč pri izdaji zloženek in urejanju planinskih poti ter poudaril, da se v Šoštanju premalo zavedamo, da občina Šoštanj leži na področju Nature 2000.

Ravnateljica OŠ Šoštanj je dejala, da šoštanjski otroci hodijo na ekskurzije drugam po Sloveniji, sami pa nimajo nič ponuditi, da bi druge šole povabili k nam. Verjame, da bo Muzej usnjarstva to spremenil. ■

Knjigomat in vetrolov na knjižnici Šoštanj

Foto: T. R.

V teh dneh se zaključujejo dela na objektu šoštanjske knjižnice. Urejen je bil vetrolov pri glavnem vходу, ob njem pa bo v prihodnjih dneh postavljen še knjigomat, na katerem si bodo lahko člani knjižnice izposojali gradivo tudi izven obratovalnega časa.

Vrednost investicije je skupaj z nekaterimi manjšimi vzdrževalnimi deli v knjižnici 20 tisoč evrov, izvajalec pa je podjetje Cigrad, d.o.o. ■

Seja Občinskega sveta

V četrtek, 24. aprila je bila redna seja Občinskega sveta Občine Šoštanj. Na dnevnem redu je bilo 13 točk, med njimi tudi poročilo o zaključnem računu proračuna Občine Šoštanj za leto 2007 in Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2008, ki med drugim predvideva povečanje prihodkov proračuna za več kot 4 milijone evrov.

Na seji bodo svetniki odločali tudi o sprejemu odloka o odmeri komunalnega prispevka, o pravilniku o merilih za določitev podaljšane obratovalnega časa gostinskih obratov, o imenovanju občinske volilne komisije ter o ponovnem imenovanju Kajetana Čopa (ki se mu izteče mandat) za direktorja Zavoda za kulturo Šoštanj. Seznanili pa se bodo tudi z delom Zavoda za kulturo in Medobčinskega inšpektorata za preteklo leto.

Tokratno gradivo za sejo Občinskega sveta je izjemno obsežno, saj obsega kar 286 strani. ■

Predsednica KS Bele Vode je Anica Pudgar

Svetniki Krajevne skupnosti Bele Vode so po smrti dolgoletnega predsednika Gregorja Petkovnika izvolili novo predsednico Anico Pudgar. V Zavodnjah pa po smrti predsednika Antona Potočnika za zdaj dela opravlja podpredsednik Franc Brglez. ■

Letos v Topolšici slavnostni govornik Karl Erjavec

9. maja letos bo minilo že 63 let odkar je v Topolšici poveljnik za jugovzhodno Evropo Alexander Löhr podpisal listino o vdaji svojih enot in s tem brezpogojno kapitulacijo nemških oboroženih sil za jugovzhodno Evropo. V spomin na ta dogodek v Topolšici vsako leto pripravijo proslavo v Zdraviliškem parku. Letošnja bo 9. maja, slavnostni govornik pa bo Minister za obrambo Karl Erjavec, med drugim pa pride tudi častni vod Slovenske vojske.

Slovesnost bo v vsakem vremenu, po uradnem delu pa bo zabava z živo glasbo. ■

Občinska volilna komisija

20. aprila poteče štiriletni mandat občinski volilni komisiji, zato Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja zbira predloge za nove članke občinske volilne komisije. Komisijo sestavljajo predsednik in trije člani ter njihovi namestniki. Predsednik in njegov namestnik se imenujeta izmed sodnikov ali drugih diplomiranih pravnikov, ostali trije člani pa na predlog političnih strank, drugih organizacij občanov v občini ter občanov.

Svoje predloge lahko vsi omenjeni subjekti posredujejo na naslov: Občina Šoštanj, za KMVVI, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, in sicer do četrтка, 10. aprila 2008, do 12. ure. Predlogu je treba priložiti pisno soglasje predlaganega kandidata.

Gre za občinsko volilno komisijo, ki opravlja naloge za lokalne volitve. ■

Pometanje cest

Po koncu zime ostane praviloma na cestah veliko peska. V okvir rednega letnega vzdrževanja cest med drugim sodi tudi pometanje lokalnih cest, ulic in pločnikov, kar se izvaja v teh dneh. Vsako pomlad izbrani izvajalec pomete vse omenjene ceste, v nadaljevanju sezone pa to opravlja po potrebi oziroma dogovoru.

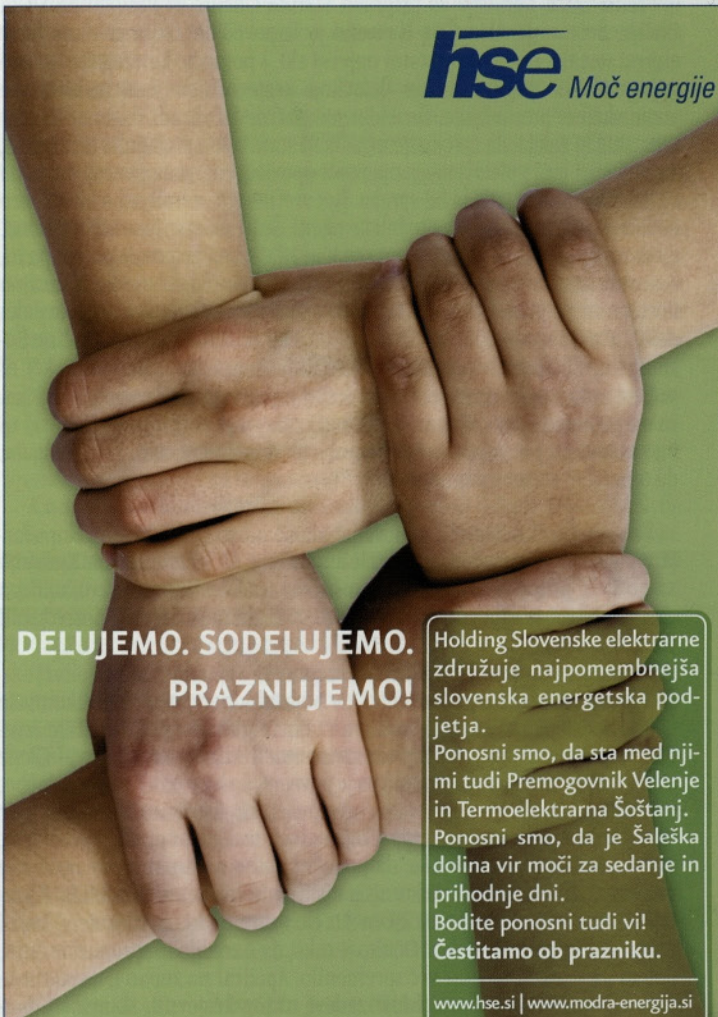

Foto: T. R.

Letno vzdrževanje cest poteka od 15. marca do 15. novembra, Občina Šoštanj je na podlagi javnega razpisa sklenila pogodbo z najugodnejšim izvajalcem - to je bilo podjetje Andrejc, d. o. o. iz Topolšice. ■

pripravila Tjaša Rehar, univ. dipl. nov., svetovalka za odnose z javnostmi

Moč energije

DELUJEMO. SODELUJEMO. PRAZNUJEMO!

Holding Slovenske elektrarne združuje najpomembnejša slovenska energetska podjetja.

Ponosni smo, da sta med njimi tudi Premogovnik Velenje in Termoelektrarna Šoštanj.

Ponosni smo, da je Šaleška dolina vir moči za sedanje in prihodnje dni.

Bodite ponosni tudi vi!

Čestitamo ob prazniku.

www.hse.si | www.modra-energija.si

Statut je nad vsem

Uredniško redigiran zapisnik 11. redne seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila 14. 2. 2008. Na seji je bilo prisotnih 19 svetnikov in še direktorica občinske uprave Darja Medved, višja svetovalka za družbene dejavnosti Alenka Verbič, svetovalka za okolje in prostor Veronika Hajnrihar, višja svetovalka za finance Irena Skornšek in predstavnik Arhena s. p. Marjan Kac. Kasneje so se seje udeležili še višja svetovalka za GOP Sonja Novak, direktorica občinske uprave MO Velenje Andreja Katič, direktor Komunalnega podjetja Velenje Marijan Jedovnicki, ravnateljica Vrta Šoštanj Milena Brusnjak in direktorica Centra za socialno delo Velenje Zlatka Srdoč Majer. Sejo je vodil župan Darko Menih, zapisnik je pisala Suzana Koželjnik. Na začetku so se svetniki z minuto molka spomnili na umrlega Antona Potočnika, dolgoletnega predsednika sveta Krajevne skupnosti Zavodnje.

Po sprejemu dnevnega reda in potrditvi zapisnika 10. seje sveta so se svetniki ponovno lotili predloga sprememb in dopolnitev Statuta Občine Šoštanj.

Predsednica Komisije za pripravo Statuta in Poslovnika Sveta Občine Šoštanj **Judita Čas Krneža** je imela pripombo na zapisnik komisije. Želi, da se popravi zapis njene diskusije, tako kot je povedala, in sicer, da se črta stavek »Predsednica pojasni, da je zmanjkalo časa za sestanek komisije.« Želi, da se napiše: »Obrazložitev tistih, ki so glasovali proti, je bila, da postopek sprejemanja predloga ni bil pravilen, saj se komisija pred sejo sveta ni sestala, ampak je predsednica komisije s pomočjo korespondenčne seje preverila mnenje njenih članov ob posredovanju predloga svetu v obravnavo. Sama je člane komisije vprašala, ali se je potrebno pred sejo sveta še enkrat sestati, vendar so bili vsi mnenja, da tega ni potrebno, ker ni bilo novih pripomb.«

Iz zapisa magnetograma je razvidno, da je v prvotnem zapisniku Komisije za pripravo Statuta Občine in Poslovnika Sveta Občine Šoštanj prišlo do napake. Torej se popravi zapisnik tako, kot je navedeno.

Predsednica Komisije za pripravo Statuta Občine in Poslovnika Sveta Občine Šoštanj **Judita Čas Krneža** je še povedala, da se je komisija še enkrat sestala. Doda, da je statut najvišji akt, s pomočjo katerega se urejajo naloge občine, organi občine, delovanje krajevnih skupnosti, občinske javne službe, premoženje, financiranje občine in zaradi resnosti in teže tega akta bi želela, da sprejmejo omenjeni statut. Pri sprejetju bi tudi želela, da ne bi pri tem vpletali merjenja moči opozicije oziroma pozicije ali zgolj nagajanje, da statut ne bi bil sprejet. Kot svetniki bi morali delovati v dobro občine in občanov, saj so za to bili izvoljeni. Še posebej se ji ne zdi smiselno, da svetnik, ki je član komisije, na seji komisije nima pripomb, potem pa na seji sveta glasuje proti sprejetju statuta. Takšen način dela se ji zdi skrajno neresen in po principu fige v žepu. Opozorila je tudi, da komisijo še čaka delo v zvezi s spremembami in dopolnitvami poslovnika Sveta Občine Šoštanj, ki ga bo potrebno v nekaterih točkah spremeniti in dopolniti, ker ni več v skladu z veljavno zakonodajo. Statut je dobro in strokovno pripravljen in vsi popravki, ki so bili narejeni, imajo zakonsko podlago. Na komisiji ni bilo pobud ali predlogov za spremembe ali dopolnitve, zato je predlagala, da omenjeni statut sprejmejo.

Župan Darko Menih je povedal, da so od svetnika Milana Kopušarja v pisni obliki pravočasno prejeli amandma, ki se nanaša na Komisijo za prošnje, pritožbe in varstvo potrošnikov ter Komisijo za razvoj malega gospodarstva. Predlagani amandma so svetnikom še isti dan posredovali po pošti.

Predlagani amandma je bil dan v razpravo.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je pojasnil, da je predsednica komisije očitno vedela, kako se je glasovalo na tajnem glasovanju. Ker je bilo izvedeno tajno glasovanje, nobeden ne more vedeti, kako je kdo glasoval. Glede strokovne pripravljenosti statuta pa je povedal, da kjer je zakonska določba, je res strokovno pripravljen, ni pa pripravljen strokovno v tistem delu, kjer bi ga lahko spreminjala občina. To je naloga tistega, ki predlog predlagal, ne pa, da čakajo na svetnike, da podajo kakšen amandma. Amandma je predlagal zato, ker meni, da komisiji nista smiselni, ker nič ne delata. Hkrati pa bi se morala črtati tudi 29. in 31. člen statuta, ki opredeljujeta, kaj bi morali ti dve komisiji delati. Očitno je tako, da naredijo in sprejmejo statut, potem pa se ne bi ničesar več spremenilo. Apeliral na župana, da statut še enkrat pregledajo in spremenijo zadeve okrog krajevnih skupnosti, preden ga sprejmejo. Tudi v poslovniku piše, da bi svetniki morali dobili pisni

amandma tri dni pred obravnavo sveta. Zanima ga, kako je bilo v tem času, ko so bili prazniki, to možno izvesti, saj so gradivo dobili v četrtek, v petek pa je bil praznik. Dostavil ga je osebno na občino, kjer so ga takoj posredovali vsem svetnikom. Tudi to bi bilo v poslovniku potrebno spremeniti. Sedaj je napisano, da je potrebno gradivo poslati sedem dni pred pričetkom seje, zato je predlagal, da pošljejo gradivo kakšen dan prej. To so stvari, ki jih je še potrebno v statutu dodelati. Predlagal je še, da predlagani amandma svetniki sprejmejo, za sprejetje celotnega statuta pa, da tokrat o njemu ne glasujejo, ampak samo razpravljajo. Nato bi se še enkrat sestala komisija za statut, če bi še župan ali občinska uprava kaj dodala, drugače pa se mu ne zdi smiselno podpirati invalidni statut.

Župan Darko Menih je povedal, da je svetnik Milan Kopušar kot član komisije za pripravo statuta imel nešteto možnosti, da bi stvari, ki jih je danes povedal, lahko predlagal tudi na komisiji, vendar ni imel nobenih pripomb. Glede amandmaja pa, da je imel svetnik vse možnosti, ko je bil še župan, da bi ukinil predlagani komisiji, vendar jih ni. Menil je še, da sta komisiji potrebni, saj sta bili izvoljeni in sta že pričeli z delom.

Svetnik **Drago Koren** (N.Si) je menil, da je potrebno v statut vnesti vse zakonske določbe, ki smo jih dolžni vnesti, in je prav, da imamo statut usklajen z veljavno zakonodajo. Glede predlaganega amandmaja o ukinitvi komisije pa je povedal, da je vesel, ker Komisija za pritožbe in varstvo potrošnikov do sedaj ni imela nobenega dela in da jih tudi v bodoče ne bi imela. Ni se strinjal s predlogom o ukinitvi Komisije za razvoj malega gospodarstva, saj občina to komisijo potrebuje in ne bi smelo biti v interesu svetnikov, da takšno komisijo ukinejo. Svet bi moral priti na dan s predlogi in naložiti komisiji naloge, da bi občina na tem področju naredila nov zakon. Predlaganega amandmaja ne bo podprl.

Svetnik **Milan Kopušar** je povedal, da predlaganega amandmaja niso dobro prebrali, saj piše, da svet lahko za reševanje določenih zadev imenuječasne komisije z določenimi nalogami, ki jih župan s sklepom imenuje. Tako bi prihranili denar v občinskem proračunu.

Svetnik **Janko Zacirkovnik** (SD) je povedal, da ko se je formiral svet, so zaradi pritiskov, da so v komisijah prisotni vsi člani sveta oziroma vse stranke, komisije iz pet članov razširili na sedem članov. Sedaj pa jih naenkrat te komisije bodejo v oči. Komisija za razvoj malega gospodarstva je potrebna, saj naj bi v bodoče bila v Metlečah pri hmeljišču predvidena cona malega gospodarstva. Predlagal je, da komisije delujejo tako, kot so jih zastavili na začetku mandata. Glede sprejetja statuta pa je povedal, da je že čas, da ga sprejmejo.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je s podpisi svetnikov Štefana Szabo, Milana Kopušarja, Vilme Fece, Leopolda Kušarja in Marjana Vrtačnika vložil amandma, in sicer, da se doda nova krajevna skupnost Skorno. Zaradi zadovoljevanja določenih skupnih potreb, ki se nanašajo na interes prebivalcev ožjih delov občine, so prebivalci Skornega imeli željo, da bi ustanovili svojo krajevno skupnost. Menil je, da bi morala Občina Šoštanj spoštovati željo krajanov Skornega, ki si želijo stran od Florjana. Sedaj, ko urejajo statut, bi bilo prav, da je Skorno krajevna skupnost zase, ločena od krajevne skupnosti Florjan.

Župan Darko Menih je opozoril svetnika Marjana Vrtačnika na 64. člen Statuta Občine Šoštanj, ki govori o ustanovitvi nove krajevne skupnosti, katerega očitno ni prebral.

Svetnik **Peter Radoja** (SDS) je povedal, da zakonodaja točno določa, kakšni so postopki za ustanovitev nove krajevne skupnosti in sami v statutu ne morejo spreminjati postopkov za ustanovitev nove krajevne skupnosti. Glede predlaganega amandmaja, ki ga je podal svetnik Milan Kopušar,

je povedal, da je na komisiji KMVVI bilo veliko razprav o zasedenosti posameznih komisij glede na izid volitev. Sedaj pa bi se te komisije, ki so jih razširili, naenkrat ukinili. Čez čas pa bi se zopet pojavilo vprašanje pluralnosti zasedenosti po posameznih komisijah. Sam ne podpira omenjenega amandmaja, ker se mu ne zdi smiselno.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** je opozoril tudi, da je zaradi smrti predsednikov potrebno v KS Bele Vode in KS Zavodnje nadoknaditi enega člana. Predlagatelj je tudi, da bi krajevne skupnosti v tem mandatu ostale take, kot so, v naslednjem mandatu pa bi se speljali vsi potrebni postopki za ustanovitev nove KS Skorno.

Svetnik **Vojko Krneža** (SDS) je glede prvega amandmaja, ki ga je predlagal Milan Kopušar, povedal, da amandma ni kvalitetno pripravljen. Predlagatelj je na seji še dodal, da bi bilo treba posledično na predlagani amandma črtati še 29. in 31. člen. S predlaganim amandmajem je hotel svetnik narediti analizo preteklega dela Komisije za razvoj malega gospodarstva, ki se je sestala nekajkrat v preteklem mandatu. Z ostalimi komisijami se je mogoče res premalokrat sestala zato, ker ni komisija edini protagonist za razvoj malega gospodarstva v Občini Šoštanj. Občinska uprava in župan bi morala pripravljati določene akte in postopke, katere bi nato Komisija za razvoj malega gospodarstva obravnavala na svojih sejah. Takšnih dokumentov ni bilo pripravljenih. Bile so samo subvencije podjetnikom v obliki sofinanciranja obrestne mere pri najemanju kredita. Bila je podana večja pobuda za ureditev parkirišča za tovorna vozila. Tega parkirišča še danes ni, ker ni bilo politične volje. Sam se zavzema, da omenjeni komisiji ostane, zato je predlagal, da amandmaja št. 1 svetniki ne potrdijo.

Glede predlaganega amandmaja o ustanovitvi nove KS Skorno je pojasnil, da je že svetnik Peter Radoja povedal, da se takšni amandmaji o ukinitvi oziroma o ustanovitvi ne dajejo. To kaže na neresno delo svetnika in njegov neresen pristop. V začetku bi bilo potrebno med krajani Skornega ugotoviti, ali še imajo interes o odcepitvi, in nato izvesti referendum med krajani. Sam ni proti ustanovitvi nove krajevne skupnosti, ampak je treba spoštovati tudi voljo ljudi. Ob teh spremembah jih je potrebno tudi seznaniti o vseh pozitivnih in negativnih vplivih na razvoj nekega področja. Sam prvega in drugega amandmaja ne bo podprl.

Svetnik **Milan Kopušar** je podal repliko svetniku Zacirkovniku: če bi bil statut tako dobro pripravljen, kot pravi, bi ga sprejeli že zadnjič in ga sedaj ne bi ponovno obravnavali. Statut mora biti dobro in kvalitetno pripravljen in upoštevanji morajo biti vsi predlogi. Glede krajevne skupnosti pa je povedal, da so bile s strani Skornega pobude. Občinski svet lahko sam ukine ali ustanovi krajevno skupnost, kot lahko državni svet ustanovi svojo občino. Tako si razlaga omenjeni 64. člen. Če so lahko ustanovili KS Šentvid, zakaj še ne bi KS Skorno, ker je bila velika želja.

Župan Darko Menih je vprašal svetnika Milana Kopušarja, zakaj on kot takratni župan ni na takratne pobude krajanov Skornega ničesar že prej postoril, sedaj pa pričakuje, da bodo kar čez noč ustanovili novo KS, kar je skrajno nekebrekno.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** je menil, da v tem času, ko je nova oblast, bi lahko občinska uprava priskrbelo vso dokumentacijo, ki je prihajala na občino o ustanovitvi nove KS, pa tega niso storili in ne upoštevajo volje ljudstva.

Župan Darko Menih je menil, da očitek, da silijo s sprejemom statuta, ni upravičen, saj je statut obravnavala Komisija za pripravo statuta, ki ni imela nobenih pripomb.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** je povedal, da je z drugim amandmajem predlagal tudi tajno glasovanje o vsakem odločanju.

Svetnik **Vojko Krneža** je pojasnil, da lahko izvedejo tajno glasovanje, in zato ga je tudi predlagal.

Župan Darko Menih je predlagal dvanajst minut odmora za pripravo tajnega glasovanja ter komisijo za izvedo tajnega glasovanja v sestavi: Štefan Szabo, član, Marija Vačovnik, članica, in sam kot predsedujoči predsednik komisije.

Po odmoru je komisija razdelila glasovnice po imenskem seznamu svetnikov in izvedla tajno glasovanje o obeh predlaganih amandmajih in predlog sprememb in dopolnitev Statuta Občine Šoštanj.

Po končanem tajnem glasovanju je komisija pregledala vse glasovnice in predsednik komisije **župan Darko Menih** je razglasil volilne rezultate.

Oba amandmaja je svet zavrnil in s potrebno večino potrdil predlagane spremembe statuta.

Nato so svetniki obravnavali Odlok o spremembah in dopolnitvah Od-

loka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovne šole Šoštanj ter Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno varstvenega zavoda Vrtca Šoštanj.

Kratko obrazložitev je podala **Alenka Verbič**, višja svetovalka za družbene dejavnosti. Občina Šoštanj je ustanoviteljica dveh javnih zavodov, Osnovne šole Šoštanj in Vrtca Šoštanj. Zato je dolžna uskladiti akte o ustanovitvi v skladu z novelirano zakonsko določbo, ki se nanaša na zmanjšanje števila predstavnikov v Svetu javnih zavodov z enajst na devet članov. Pri tem se zmanjša število predstavnikov zaposlenih s pet na tri. Po novem svet javnega vrtca oziroma šole sestavljajo trije predstavniki ustanovitelja, trije predstavniki delavcev in trije predstavniki staršev. Uskladitev pa začne veljati, ko sedanji sestavi obeh svetov poteče mandat, to pa bo septembra oziroma oktobra prihodnje leto.

Svetniki so brez razprave obe spremembi potrdili.

V nadaljevanju so svetniki brez razprave in soglasno potrdili pomembne spremembe prostorskih aktov, in sicer osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planske celote 02, ki bo med drugim omogočil gradnjo doma za starejše občane v Topolšici, doma krajanov v Ravnah, sedem individualnih stanovanjskih hiš v Ravnah in Gaberkah ter enega skladišča ter dograditev in rekonstrukcijo Muzeja usnjarstva v Šoštanju. Nato so potrdili osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planske celote 09, ki vključuje ureditveno območje naselja Topolšica, zaselka in letališča Lajše ter bolnišnice v Ravnah, in osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o začasnih prostorskih ureditvenih pogojih za del območja urejanja z oznako P 4/12 v ureditvenem območju naselja Šoštanj.

Potem so se svetniki posvetili sklepu o začetku postopka za sklenitev partnerstva z Mestno občino Velenje za izvajanje gospodarske javne službe za ravnanja s komunalnimi odpadki.

Kratko predstavitev sta podala direktor Komunalnega podjetja Velenje Marijan Jedovnicki in direktorica občinske uprave Mestne občine Velenje Andreja Katič.

Marijan Jedovnicki, direktor Komunalnega podjetja Velenje, je povedal, da so občine dolžne izvajati gospodarsko javno službo zbiranje in odlaganje odpadkov skladno z 21. členom Zakona o lokalni samoupravi in področnimi zakoni, ki urejajo izvajanje te gospodarske javne službe. 31. 12. 2008 bo zaprto odlagališče komunalnih odpadkov v Velenju in smeti bomo začeli voziti v CERO Celje. Vplive na stroške pa je mogoče povečati le z zmanjševanjem količine odpadkov, ki bi jih bilo potrebno plasirati v Celje. To narekuje izgradnjo lastne infrastrukture, ki bi bila namenjena ravnanju z odpadki. V Komunalnem podjetju Velenje za izgradnjo takšnega centra že tečejo postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Zaradi vsega navedenega in že izraženih interesov zasebnih partnerjev za sklenitev javno zasebnega partnerstva predlagajo občinam, da sprejmejo odločitev in vstopijo v projekt celovitega ravnanja z odpadki skupaj z zasebnimi partnerji - z ustanovitvijo gospodarske družbe, v katero bi vložile predvidoma koncesijo za izvajanje GJS ravnanja z odpadki.

Andreja Katič, direktorica občinske uprave MO Velenje, je pojasnila, da so se na koordinaciji županov SA-ŠA regije odločili, da se vključijo v projekt. Predlog MO Velenje je, da se občini Šoštanj in Šmartno ob Paki vključita v projekt aktivno kot solastnici novo nastale družbe. Današnji predlagani sklep je samo odločitev občinskega sveta, ali se želijo priključiti k začetkom postopka za sklenitev javno-zasebnega partnerstva za izvajanje gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki. Nato bodo v MO Velenje pripravili akt o zasebnem partnerstvu, ki bo vseboval vse elemente koncesijskega akta. Vložek občin pri tem bi predstavljala dolgoročna koncesija za izvajanje službe ravnanja s komunalnimi odpadki.

Predlog je bil dan v razpravo.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je podprla predlagano idejo, da je treba odpadke čim bližje obdelati, saj bodo stroški prevoza zelo visoki. Svetnikom predlaga, da omenjeni predlog sprejmejo, da bodo lahko nadaljevali s postopki. Koncesijski akti, ko bodo pripravljeni, bodo dali izračun, kakšna bo finančna konstrukcija tega objekta z izhodiščno ceno za ravnanje z odpadki. Zanimalo jo je, kdaj po terminkem planu bodo pričeli z izgradnjo tega centra.

Direktor KP Velenje **Marijan Jedovnicki** je povedal, da konec marca ali v začetku aprila pričakujejo gradbeno dovoljenje in da bodo z izgradnjo

pričeli že v letošnjem letu.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je podprl omenjeni projekt, saj se bo obdržala cena in tako ne bo prišlo do visoke podražitve.

Drugi svetniki so brez besed in soglasno potrdili sklep.

Nato so svetniki odločali o sklepu o določitvi ekonomske cene programov v Vrtcu Šoštanj za leto 2008.

Kratko obrazložitev je podala **Alenka Verbič**, višja svetovalka za družbene dejavnosti. Predlog je obravnavala Komisija za negospodarske javne službe na svoji 7. redni seji 4. februarja 2008. V občini se povečuje trend števila otrok, ki sistematično organizirano obiskujejo predšolsko vzgojo. Pred tremi leti je vrtec obiskovalo 49 % celotne populacije, danes pa jih je okrog 52 %.

Predsednik Komisije za negospodarske javne službe **Drago Koren** je povedal, da so na zadnji seji predlog obravnavali, in sicer je vrtec predlagal dvig cen za 3,2 %. Večji delež tega dviga cene bo plačala občina, ker starši ne plačujejo polne cene vrtca. Ker so v obdobju precej visoke inflacije, je predlagal nižji dvig cene, vendar po razgovoru z ravnateljico in člani komisije so sprejeli sklep, da le potrdijo dvig cene za 3,2 %. Dvig cene je bil predlagan zaradi dviga cen osnovnih življenjskih potrebščin od septembra 2006 do oktobra 2007. Opozorili so še na problem rezervacij v lanskem letu, ker so starši imeli vpisane rezervacije za šest mesecev, stroške za ta čas pa je plačevala Občina Šoštanj, kar je veliko finančno breme. Na koncu je komisija za negospodarske javne službe sprejela sklep in predlaga Svetu Občine Šoštanj, da sprejme predlagani sklep.

Ravnateljica Vrtca Šoštanj **Milena Brusnjak** je povedala, da so naredili analizo in izračun ter predlagali dvig ekonomske cene za 3,2 % za rast življenjskih stroškov. Celotna ekonomska cena je sestavljena iz stroškov plač, stroškov živila in materiala za otroke. Inflacija v lanskem letu je bila preko 5 % in s 1. januarjem 2008 so se povečale plače, ki zavzemajo 75 % ekonomske cene. Predlagana cena je nižja, kot je v MO Velenje.

Svetnika **Marjana Vrtačnika** (SNS) je motilo to, da odkar je on svetnik, zmeraj potrjujejo vsak predlog, ki ga predlagajo, in zmeraj povišujejo za toliko, kot predlagajo. Menil je, da bi se morala komisija pogajati glede dviga cen. Današnji predlog bo podprl, naslednjič pa se bo bolje pripravil.

Župan Darko Menih je povedal, da je komisija delo dobro opravila in se tudi za dvig cene pogajala.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je pripomnil, da občina na dvig plač ne more vplivati, saj so predpisane s strani ministrstva. Predlagal pa je, da to povišanje sprejmejo, vendar naj to povišanje bremeni občinski proračun in ne staršev. Lokalna skupnost bi lahko v naslednjih letih razmišljala o tem, da bi bili vrtci za šoštanjske otroke brezplačni, finančno breme pa bi v celoti prevzela občina in tako bi naredili prvi v Sloveniji brezplačen vrtec.

Županu Darku Menihu se je predlagana ideja zdela zelo dobra in menil je, da bi bilo potrebno vse dobro preučiti.

Nato so svetniki sklep potrdili.

Nato so se svetniki informirali o pričetku delovanja pisarne Centra za socialno delo v Šoštanju.

Informacijo je posredovala direktorica centra **mag. Zlatka Srdoč Majer**, ki je povedala, da bo v prostorih občinske stavbe pričela z delom pisarna Centra za socialno delo, v začetku le poskusno enkrat na teden ob ponedeljkih, vendar so usluge, če bo zanimanje veliko, pripravljeni na centru razširiti še na kak dan.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je pozdravil to idejo, saj bo narejeno nekaj dobrega za občane, vendar občane iz centra pošiljajo naprej k županu, ki bo potem imel dosti več dela. To ve iz prakse in upa, da se bo delavka tukaj s problemi ukvarjala in jih ne bo pošiljala za vsak problem k županu.

Svetnik **Drago Kotnik** (neodvisni) je predlagal, da bi pisarna delovala v sredo, ko imajo daljši delovni čas, tudi za tiste občane, ki so v dopoldanskem času v službi.

Direktorica centra **mag. Zlatka Srdoč Majer** bo predlog upoštevala in bo pisarna odprta v sredo.

Nato so svetniki sprejeli še okvirni program dela Sveta Občine Šoštanj v letu 2008, informacijo o pobudi za preventivno cepljenje deklic proti virusom HPN1 in sklep o izdaji soglasja za opravljanje specialistične zdravstvene dejavnosti v Zdravstveni postaji Šoštanj.

Kratko je to obrazložila **Alenka Verbič**, višja svetovalka za družbene zadeve. Ker je vloga vlagateljice Marcele Puvalić prispela po oddaji gradiva

v tisk in ker so soglasje za najem prostora v ZP Šoštanj od začasnega najemnika JZ Zdravstveni dom Velenje pridobili šele 12. 2. 2008, je bilo potrebno obravnavo te točke naknadno uvrstiti na dnevni red.

Pobude in vprašanja svetnikov

Svetnika **Leopolda Kušarja** (DeSUS) je zanimalo, kdo odloča o sestavi volilnih odborov. Glede na to, da je komisija za vračilo telekomunikacijskih sredstev svoje delo že opravila, bi želel imeti poročilo o njihovem delu.

Darja Medved, direktorica občinske uprave, je povedala, da komisija za vračilo telekomunikacijskih sredstev svojega dela še ni opravila, ko pa bodo s svojim delom zaključili, bo poročilo predstavljeno na seji Sveta Občine Šoštanj.

Svetnik **Roman Kavšak** (N.Si) je prebral pobudo občana Walterja Kolarja glede parkirišč v mestnem jedru. Opaža, da problem parkirišč nastane po osmi uri zjutraj, ko prazna parkiriščaasedejo uslužbenci občine, banke, upravne enote in najemniki, ki imajo prostore v občinski zgradbi. Predlagal je, da zaposleni parkirajo na parkiriščih pred osnovno šolo ali za pročeljem Trga bratov Mravljakov. Izdal naj bi se tudi odlok, po katerem se kršitelja kaznuje z globo mestnega redarstva.

Svetnik **Vojko Krneža** (SDS) je povedal, da je Občina Šoštanj lastnica Zdravstvene postaje Šoštanj, vendar pa morajo, če želijo oddati prostore v najem, vedno prositi Zdravstveni dom Velenje za potrebno soglasje. Zato je podal pobudo, da se pregleda, kakšna je najemna pogodba o ZP Šoštanj, ki jo imata sklenjeni Občina Šoštanj in Zdravstveni dom Velenje. Občina Šoštanj kot lastnica objekta bi morala sama zaračunavati najemnino od oddanih prostorov in ne Zdravstveni dom Velenje.

Svetnik **Janko Zacirkovnik** (SD) je povedal, da se v Šoštanju v nočnih urah dogajajo neprimerne stvari. Ker so na občinski zgradbi vgrajene luči, se sumljivi ljudje z avtomobili ne morejo več skrivati v okrilju teme in so se sedaj preselili v park ob Domu kulture. Tako se v parku izvaja vandalizem, na oknih prostorov godbe sta že bila razbiti dve stekli, enako v knjižnici poškodovana steklena vrata in ukraden računalnik. Poleg tega pa so se po zelenici pričeli voziti z avtomobili. Zato je podal pobudo, da občina kot lastnik objekta zavaruje premoženje uporabnikov tega objekta, saj se v njem nahajajo predmeti zelo velike vrednosti. Predlagal je, da se ustrezne službe na občini s strokovnjaki odločijo za najprimernejše varovanje glasbene šole in Doma kulture. Prav tako pa na se zaščiti zelenica pred uničenjem.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je podala pobudo, da se na vsaki seji določi termin naslednje seje Sveta Občine Šoštanj zaradi obveznosti, ki jih ima v službi.

Svetnika **Milana Kopušarja** (LDS) je zanimalo, kaj se dogaja z investicijo 6. bloka TEŠ, saj so svetniki že sprejeli določene prostorske akte, govori pa se, da investicija 6. bloka TEŠ odhaja v Maribor. Pravi, da so to že dejstva, in želi v zvezi s tem temeljit odgovor.

Podal je tudi pobudo, da se pripravi pravilnik o sejinah svetnikov, ki se udeležijo seje. Predlagal je, da mora biti svetnik vsaj 75 % časa prisoten na sejah, da mu pripada sejnina, drugače pa do sejnine ne bi bil upravičen.

V zvezi s pobudo občana Walterja Kolarja je predlagal, da se pristopi k izgradnji parkirnih prostorov na območju bivše TUŠ, ker so ti parkirni prostori že namenjeni in rešeni v prostorskih aktih.

Župan Darko Menih je povedal, da je v izdelavi projekt za parkirišča ob Aškerčevi, hkrati pa bodo našli še vsa ostala razpoložljiva mesta, da bodo rešili problem.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je predlagal, da se v proračunu občine postavka kmetijstvo poveča za 50 %, ker so jim bila ta sredstva odvzeta zaradi izgradnje šole.

Pod točko razno pa je **župan Darko Menih** povedal, da se srečujejo s porastom vandalizma v Šoštanju. Pred dnevi so v bivši šoli Bibe Röcka zopet razbili okna in na avtobusni postaji so se zopet pojavili grafiti. Policija pa je po mestu zelo redko na obhodu, pa še takrat se lokacija vandalov takoj zamenja. Iščejo rešitve, da bi se stvari popravile in rešile.

Svetnik **Štefan Szabo** (LDS) je opozoril, da se podobne stvari vsak vikend zvečer dogajajo tudi na bazenu. Večkrat jih je že opozoril, vendar brez posluha.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je predlagal v skladu s sprejetim odlokom o javnem redu, da zaposlijo dva svoja redarja, ki bi zvečer hodila na obhode. To bi manj stalo kot pa škoda, ki jo morajo za njimi sanirati.

Blok 6 TEŠ v občinskih klopek

Uredniško redigiran zapisnik 12. redne seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila 27. 3. 2008. Na seji je bilo prisotnih 18 svetnikov. Drugi prisotni: direktorica občinske uprave Darja Medved, višja svetovalka za družbene dejavnosti Alenka Verbič, svetovalka za okolje in prostor Veronika Hajnrihar, višja svetovalka za GOP Sonja Novak, svetovalka za odnose z javnostmi Tjaša Rehar. Vabilu na sejo so se odzvali še generalni direktor Direktorata za energijo Ministrstva za gospodarstvo dr. Igor Šalamun, direktor Holdinga Slovenskih elektrarn dr. Jože Zagožen, direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, direktor TEŠ-a dr. Uroš Rotnik, predstavnica LUZ-a mag. Lidija Kmet, predstavnik Arhena s. p. arhitekt Marjan Kac in predsednica NO Občine Šoštanj Ivana Grudnik ter predstavnik Komunalnega podjetja Velenje - vodja PE Energetika Miran Zager. Sejo je vodil podžupan Vojko Krneža, zapisnik je pisala Suzana Koželjnik.

Brez običajnih uvodnih formalnosti je svet pričel sejo z obravnavo predloga Sklepa o razvoju energetskega gospodarstva v Občini Šoštanj.

Podžupan Vojko Krneža (SDS) je povedal, da se je v zadnjem času v medijih pojavilo veliko govoric o izgradnji bloka 6 TEŠ. V mesecu oktobru leta 2006 je bil podpisan dogovor med Občino Šoštanj, Ministrstvom za gospodarstvo in Ministrstvom za okolje in prostor ter TEŠ, da bo za potrebe izgradnje bloka 6 TEŠ Občina Šoštanj pripravila občinski lokacijski načrt ter vse potrebne akte za pridobitev gradbenega dovoljenja. Ti postopki tečejo redno in tekoče brez kakršnih koli zastojev. V zadnjem času se je v medijih veliko govorilo in pisalo, da je izgradnja bloka 6 TEŠ vprašljiva. Tem dilemam se je občina želela izogniti tako, da od povabljenih gostov dobi ustrezne odgovore, kako je z investicijo izgradnje bloka 6 TEŠ. Zelo pomembno je, da je blok 6 TEŠ v nacionalnih razvojnih projektih, ki so zapisani v resoluciji nacionalnih projektov. Podpira izgradnjo tehnološko in skladno z ekološkimi standardi zasnovanega objekta bloka 6.

Potem so besedo dobili gostje.

Kot prvi je besedo dobil generalni direktor Direktorata za energijo Ministrstva za gospodarstvo **dr. Igor Šalamun**. Želja države in zahteva Evropske unije je, da se zmanjšajo izpusti in toplogredni plini, do tega pa ne bo prišlo, če ne bodo gradili sodobnejših energetskih objektov. Ve se, kdaj so bili zgrajeni bloki TEŠ in da TEŠ proizvede 1/3 električne energije v Sloveniji. Zavedajo se izzivov in vedo, da nekaj morajo narediti. Zato je vlada v resoluciji nacionalnih razvojnih projektov opredelila šest ključnih energetskih projektov, med katerimi je tudi blok 6 TEŠ. Vlada se zavzema za izgradnjo zato, ker v tej regiji potrebujejo novo boljšo tehnologijo, s katero bodo proizvedli več električne energije iz domačega premoga z manj izpusti CO₂ in bi s tem izpolnili cilje znižanja emisij toplogrednih plinov in ohranjanja proizvodnje električne energije na takšni ravni ali celo povečanje proizvodnje, istočasno pa ohranjanje oskrbe z električno energijo v Sloveniji. Ne moremo se zanašati na uvoženo električno energijo, saj domača proizvodnja električne energije omogoča zanesljivo oskrbo in neodvisnost od drugih vplivov. Poudaril je, da imajo dva stebra: v prvem so nosilci HSE, TEŠ, Premogovnik Velenje, Dravske elektrarne, nekaj malega pa tudi Soška in Trboveljska elektrarna; ti so glavni nosilci investicij, saj proizvajajo 70 % vse električne energije v Sloveniji, ki je namenjena slovenskemu trgu. Zato se vlada zavzema, da do gradnje bloka 6 pride čim prej.

Direktor Holdinga Slovenskih elektrarn (v nadaljevanju HSE) **dr. Jože Zagožen** je pojasnil, da je HSE 100-odstotni lastnik Termoelektrarne Šoštanj (v nadaljevanju TEŠ) in 80-odstotni lastnik Premogovnika Velenja (v nadaljevanju PV), Termoelektrarne Trbovlje ter Soških elektrarn. Vsaka od hčerinskih družb ima svoj nadzorni svet in svojega direktorja, ki vodi svoje podjetje. Naložba izgradnje bloka 6 je naložba TEŠ-a, ki je nosilec projekta s podporo HSE in države. Stanje na trgu električne energije v zadnjih letih se je precej spremenilo. Cena električne energije se je v zadnjih dveh letih povečala za 100 %. Tudi cena energije v jugovzhodni Evropi, na Balkanu je sedaj večja, ker je več povpraševanja, kot je ponudbe, in zato so cene 15 % višje kot v centralni Evropi. V nadaljevanju je orisal stanje v HSE in povedal, da so se cene pri izgradnji termoelektrarnskih objektov v zadnjem času močno dvignile tudi zato, ker skoraj po vsem svetu začnajo graditi termoelektrarne, kar naj bi podaljšalo tudi roke za začetek izgradnje in tudi cene električne energije so se povišale. Investicija bloka 6 je okrog 930 MIO EUR, kredit v višini 300 MIO EUR je zagotovljen, 250 MIO EUR pričakujejo z dokapitalizacijo, ostalo pa bo ob podpori HSE, sedanje in naslednje vlade vsako leto potrebno investirati 100 MIO EUR. Blok 6 TEŠ je največji projekt

HSE in so na več sestankih v zadnjih dneh veliko težav že razrešili. Glede nadomestila je povedal, da bi bilo potrebno na zakonodajnem področju nekaj ukreniti, ker občine, ki imajo hidroelektrarne, dobijo nadomestila, medtem ko občine, ki imajo termoelektrarne, ne dobijo ničesar. HSE tako nima pravne podlage, da bi za odškodnino zaradi okolja nakazoval sredstva. Z županom in podžupani se je dogovarjal, da bi vključili TEŠ in PV v konkretne lokalne programe v okviru finančnih zmožnosti, ki jih bodo imeli. Na koncu se je zahvalil vodstvu Občine Šoštanj in občinskemu svetu za pripravo lokacijskih planov in dodal, da bodo s skupnimi močmi to zmogli. Hkrati je pohvalil direktorja TEŠ-a in PV, ki sta najboljša strokovnjaka in dobra menedžerja na tem področju.

Direktor PV **dr. Milan Medved** je predstavil projekt »Od premoga do energije prihodnosti«. Premog je predstavil kot pomemben energent tudi v prihodnosti. Potrebe bloka 6 v TEŠ-u in zaloge premoga so po njegovih besedah v Šaleški dolini zelo dobro usklajene. Povedal je, da je blok 6 prej rešitev kakor ovira za uresničevanje novega svežnja ekoloških zahtev, ki jih EU postavlja državam članic. Do leta 2010 bo potrebno vse stare turbine zapreti. Zavedajo se, če ne bo nove investicije bloka 6, potem ostanejo zaloge neizkoriščenega premoga, saj je s premogom v PV blok 6 energetski strateški objekt, ki bo imel zalogo energenta še 40 let, kar je zelo pomemben podatek. Blok 6 je zelo pomemben, ker bi z njim pri isti količini premoga proizvedli za 30 % več energije, kot jo sedaj proizvajajo v TEŠ-u. Izvedeli smo tudi, da so na PV uspešni pri racionalizaciji poslovanja in da zniževanje stroškov v nobenem primeru ne bo šlo na račun številnih programov, s katerimi v PV zagotavljajo kar se da varno delo. V letošnjem letu se bo število zaposlenih v PV prvič spustilo pod 1500, se pa zato zvišuje število delovnih mest v hčerinskih podjetjih in družbah - predvsem gre za delovna mesta z višjo dodano vrednostjo. V naslednjih petih letih nameravajo v skupini PV povečati prihodek za 30 %.

Razvojni načrt TEŠ od leta 2004 naprej je predstavil tudi direktor **dr. Uroš Rotnik**. Zadali so si tri najbolj pomembne naloge, in sicer z obstoječimi zalogami premoga s posodobitvami proizvesti za 30 % več energije, zmanjševanje obremenitve okolja in podpirajo vse poteze za pridobivanje energije z obnovljivimi viri. 100-odstotni lastnik TEŠ je HSE. Plinske turbine pričnejo naslednji teden s poskusnim delovanjem. Premog je potrebno optimalno izkoristiti, kar pomeni, da ga bo izkopavala še naslednja generacija. S slikami je predstavil celotno novo podobo TEŠ z blokom 6. Ker je sam objekt TEŠ zelo blizu urbanega naselja, z lokalno skupnostjo zelo dobro sodelujejo. Predstavil je še novost. Na Družmirskem jezeru naj bi zgradili mesto na vodi, kjer naj bi našli nastanitev tudi delavci, ki bodo gradili blok 6. Bloki 1, 2 in 3 so ekološko problematični, saj nimajo razžveplalne naprave in zaradi tega blok 2 ne obratuje. Od bloka 1 in 3 pa imajo dimne pline speljane v razžveplalno napravo v bloku 4. Blok 4 je krepko pod evropskimi povprečjem in ni konkurenčen, medtem ko se je bloku 5 z vgradnjo plinskih turbin dvignil izkoristek za 38 % in lahko deluje v konkurenci z evropskimi še 10 let. Z blokom 6 se investicijska vrednost ni tako povečala, kot se je povečala cena električne energije, in je ta investicija ves čas rentabilna. Investicija je po starih cenah vredna okrog 950 MIO EUR, odobren je kredit pri evropski investicijski banki v vrednosti 320 MIO EUR, ostale kredite pri komercialnih bankah lahko najamejo v vrednosti 350 MIO EUR in lastna sredstva v vrednosti 282 MIO EUR. So zelo optimistični, da bodo tudi ta sredstva dobili. 15. aprila je termin, ko se bodo dogovorili, kako naprej z investicijo. Povedal je tudi, da imajo v terminskem planu 2. oktobra 2014 predvideno poskusno obratovanje bloka 6.

Ko dobite več, kot ste pričakovali!

■ Televizija ■ Internet ■ Telefonija

Kabelska televizija, internet in telefonija že od 22 EUR na mesec.

Zelite najboljše na trgu za najboljšo ceno? UPC Telemach vam to omogoča. Ponujamo vam kabelsko televizijo, internet in telefonijo v paketu že od 22 EUR na mesec. Tako dobite najboljšo

kakovost za najboljšo ceno. Za vse storitve pa boste prejeli le eno samo položnico. Poiščite svoj paket na www.upctelemach.si ali pokličite na 080 22 88.

080 22 88
www.upctelemach.si

UPC
TELEMACH

Ponudba velja v omrežjih: UPC Telemach, KRS Rotovž/Triera, KRS Tabor/Triera, Ljubljanski kabel, KRS Velenje, Polzela, CATV Murska Sobota in Gornja Radgona.

Naša občina

Po temeljiti predstavitvi razvoja energetike je bil predlog dan v razpravo.

Svetnik **Peter Radoja** (SDS) je menil, da ne smejo prezreti, kaj so v dolini naredili, od potopljenega Družmirja, dela Šoštanja, kjer so morali prebivalce razseliti zaradi pridobitve energije. Zahtevajo, da vlada razmisli o odškodnini, do katere so upravičeni. Če jo dobivajo hidroelektrarne in jedrska elektrarna, zakaj je ne bi dobil tudi Šoštanj.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je menila, da so si občani Občine Šoštanj zaslužili vsaj izredno sejo na to temo glede reakcije, ki so se pojavljale in tudi na prejšnji seji je bilo postavljeno vprašanje v zvezi z izgradnjo bloka 6. Ta sanacija je izjemen ekološki doprinos za Občino Šoštanj in podpira izgradnjo tehnološkega in skladno z ekološkimi standardi zasnovanega objekta bloka 6. Investitor bloka 6 je TEŠ. Zanimalo jo je, kaj bo, če TEŠ ne bo sposoben speljati investicije do konca, in kje je jamstvo države, da bo objekt resnično zaživel. Kako bodo občani Šoštanja živeli v simbiozi z delavci, ki bodo delali v TEŠ, saj jim nimajo ponuditi nobenega programa, nimajo niti športnih objektov, kjer bi se lahko družili? Apelirala je na občino, da sproži postopek o spremembi zakonodaje v DZ za odškodnino v Občini Šoštanj. Naredijo naj vse, da bo ta zakon sprejet. Dala je jasno podporo izgradnji bloka 6 ter tudi podporo obema direktorjema TEŠ in PV.

Svetnik **Franč Sevnčnik** (SD) se je strinjal z obema predhodnikoma in tudi sam menil, da bi morala biti sklicana izredna seja. Podprl je projekt z upanjem, da ne bodo izigrani. Zakon je potrebno spremeniti, da občani dobijo neko nadomestilo za napredek v razvoju, ker so bili toliko let degradirani.

Svetnik **Drago Kotnik** (neodvisni) je bil zgrožen, ker so se sprožile takšne govorice. Sprašuje se, ali je s Šaleško dolino kaj narobe, saj se oddaljuje blok 6 in tretja razvojna os. Ne strinja se z dokapitalizacijo TEŠ, saj če jo bo kupil tujec, bo električno energijo imel sam, Občina Šoštanj pa bo ostala praznih rok. Izgradnja bloka 6 ne bi smela biti vprašljiva, saj se bodo zmanjšale emisije izpusta in povečala se bo predelava elektrike.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je povedal, da je bil zakon o renti za Šoštanj pripravljen, da ga je sam pripravil. Že pred njimi so ga zahtevali isti, ki so danes v vladi, le da so ga podpisali kot opozicijski poslanci Zamernik, Jazbec, Janša. Svet Občine Šoštanj mora sprejeti sklep, da je zakon primeren in da lahko gre v obravnavo v DZ RS. Tega sklepa Občina Šoštanj noče sprejeti in se izogiba odškodnini.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je pojasnil, da je na 11. redni seji, ki je bila 25. 2. 2008, postavil to svetniško vprašanje, vendar je to šlo kar tako mimo in je prvi začel v dolini na to problematiko opozarjati. Menil je, da bi današnja seja morala biti izredna seja in izvedena že tri tedne prej, ne pa da se v Velenju borijo za šoštanjske pravice. O sami vsebini pa je povedal, da vedno, ko se je začela debata o renti, jim je bilo rečeno, da nekaj vendar dobijo in da je bolje, da so tiho, sicer TEŠ ne bo mogel poslovati. Podpira sklepe, a kdo jih bo kontroliral in kdo bo odgovoren, da se bodo ti sklepi uresničevali.

Podžupan Vojko Krneža (SDS) je pojasnil, da potrebe po sklicu izredne seje ni bilo, saj niso ničesar izgubili. Vseskozi so spremljali vse aktivnosti, ki se dogajajo z izgradnjo bloka 6, in so bili o vsem obveščeni. Občina Šoštanj je redno sodelovala s TEŠ, PV in HSE, malo manj z Ministrstvom za gospodarstvo. Zadnji sestanek pri ministrstvu za gospodarstvo je bil 11. marca 2008, kjer so z današnjimi gosti govorili o nadaljnjem razvoju bloka 6 in niso sprejeli nobenega večjega sklepa. Je pa prav, da danes odločno podprejo izgradnjo bloka 6 in pričakuje odgovor, kdaj točno se bo pričela investicija, terminski plani, velika delovna migracija. Glede dokapitalizacije se strinja, vendar je potrebno biti zelo previden do okolja. Za tujca niso pripravljeni žrtvovati okolja, če pride privaten kapital. Sedaj zahtevajo rento oziroma odškodnino, o kateri so s HSE že govorili. V zadnjem času pa je ta komunikacija s HSE zastala. Ko so na HSE naslovili več pisnih vabil glede skupnega sestanka, glede sodelovanja in odškodnine, povratnega odgovora ni bilo. Ko so bili 11. marca na Ministru za gospodarstvo, so sprejeli sklep, da se bodo začeli pogovarjati, in danes pričakuje konkretne odgovore.

Po odmoru so gostje posredovali odgovore na vprašanja svetnikov.

Generalni direktor Direktorata za energijo Ministrstva za gospodarstvo **dr. Igor Šalamun** je glede jamstva za vračilo kredita povedal, da mora pobudnik prositi Ministrstvo za gospodarstvo za elektroenergetsko dovoljenje. To dovoljenje je bilo izdano 21. 5. 2006. Investitor in pobudnik jih je prepričal, da je ta objekt ekološko in ekonomsko sprejemljiv objekt, ki bo lahko deloval pod tržnimi pogoji, kar pomeni, da bo lahko vračal vsa vložena sredstva in bo na koncu prikazoval dobiček.

CIGRAD d.o.o.
Ravne 103c, 3325 Šoštanj
TELEFON: 03/ 898 48 40
TELEFAX: 03/ 898 48 54
<http://www.cigrad.com>

Čestitamo za praznike in
delovne uspehe.

Glede dokapitalizacije je povedal, da bo HSE kot večinski lastnik o tem vedel več. Omenja se samo to, kaj bo investitor doprinesel, pričakujejo predloge in vlada bo odločila, kako bo s tem.

Direktor HSE **dr. Jože Zagožen** je menil, da ni prav, da hidroelektrarne dobijo odškodnino, termoelektrarne pa ne, vendar bi to morali rešiti zakonsko. Neposredni investitor bloka 6 je TEŠ, lastnik pa je država. Glede vlaganja tujcev je povedal, da nimajo z nobenim dogovora za vlaganje v TEŠ. Reorganizacija HSE je še odprto vprašanje, kjer je bistveno to, da je v ožji strokovni skupini direktor TEŠ Uroš Rotnik kot predstavnik termoelektrarn, ki je tudi predsednik nadzornega sveta v Trboveljski elektrarni, ter širša skupina, kjer so imenovani vsi direktorji, sindikat in zaposleni. Sprejemalo se ne bo ničesar, kar ne bo uživalo širšega konsenza in podpora lokalne skupnosti. Glede rente je predlagal, da se dogovorijo začasno o sodelovanju na občinskih projektih, kolikor bodo lahko, ostalo pa bo treba z zakonom rešiti na dolgi rok. HSE bo naredil vse, ne samo za blok 6, ampak da ima celotna energetika obstoj v Šaleški dolini, da se zagotovi življenje v zdravem okolju. Zagotovil je, da bodo dane besede držale.

SKLEP

I.

Svet Občine Šoštanj zaradi varne in kakovostne oskrbe z električno energijo v Sloveniji odločno podpira izgradnjo novega, tehnološko in skladno z ekološkimi standardi zasnovanega termoelektrarnskega objekta TEŠ 6, kot je opredeljen v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2023, s predvidenim dokončanjem izgradnje najkasneje v letu 2014. Svet Občine Šoštanj predlaga Vladi RS, da od Holdinga slovenske elektrarne, d. o. o. zahteva dosledno izvajanje Resolucije o nacionalnih razvojnih projektih RS za obdobje 2007-2023 in da zagotavlja Termoelektrarno Šoštanj, d. o. o. takšno ceno za proizvedeno električno energijo, ki bo zagotavljala ustrezen gospodarski položaj obeh gospodarskih družb - Termoelektrarne Šoštanj, d. o. o. (TEŠ) in Premogovnika Velenje, d. d. (PV) kot tudi izvedbo dogovorjenih investicij, vključno z blokom 6.

II.

Svet Občine Šoštanj pričakuje od Holdinga slovenske elektrarne, d. o. o., da mu na redni seji v mesecu aprilu 2008 poroča o oblikovanih stališčih in predvideni reorganizaciji Holdinga slovenske elektrarne, d. o. o.

III.

Svet Občine Šoštanj predlaga Vladi RS, da od Holdinga slovenske elektrarne, d. o. o. (HSE) zahteva zagotovitev sredstev za izvajanje protokola oz. dogovora o medsebojnem sodelovanju med HSE, TEŠ in PV z Občino Šoštanj, Mestno občino Velenje in Občino Šmartno ob Paki za odpravo negativnih posledic poslovanja omenjenih družb na infrastrukturnih objektih in na vpliv okolja, ki bo sklenjen naknadno in bo sestavni del poslovnih načrtov omenjenih družb. V skladu s poslovnimi načrti omenjenih družb se do konca meseca maja 2008 dogovori in podpiše sporazum o medsebojnem sodelovanju med HSE, TEŠ in PV z Občino Šoštanj.

IV.

Svet Občine Šoštanj odločno nasprotuje odprodaji Termoelektrarne Šoštanj, d. o. o., ker bi lahko zaradi takšne odločitve nastale dolgoročne negativne posledice v Šaleški dolini. Svet Občine Šoštanj zahteva, da se v primeru izvedbe dokapitalizacije Termoelektrarne Šoštanj, d. o. o. kot partnerja vključi lokalno skupnost, zato da bo le-ta lahko vplivala na oblikovanje in realizacijo zastavljenih ciljev na področju izvedbe kvalitetnega prestrukturiranja energetskih dejavnosti v Šaleški dolini kot tudi na področju sanacije škod, ki so nastale zaradi pridobivanja premoga in električne energije, z manj tveganimi možnostmi; na primer kot državna dokapitalizacija, z izdajo obveznic.

V.

Svet Občine Šoštanj zahteva zagotovilo dolgoročne kvalitetne in cenovno sprejemljive oskrbe lokalnih skupnosti s toplotno energijo iz Termoelektrarne Šoštanj, d. o. o.

Direktor PV **dr. Milan Medved** je menil, da razume nastalo situacijo, saj sam prihaja iz družine, ki se je morala iz Družmirja zaradi posledic rudarjenja preseliti. Res je, da je PV veliko vzel Šaleški dolini, vendar je tudi veliko dal: od delovnih mest, stanovanj in razvijajočega se gospodarstva. Priznal je tudi, da je bil razvoj Občine Šoštanj dolga leta blokiran in zato je bilo prav, da so jamo Šoštanj izločili iz eksploatacijskega prostora. Če bi moral TEŠ vso količino premoga uvoziti, bi bila sedaj cena enkrat dražja, kot jo nudi PV. Ko mu je direktor TEŠ predstavil Blok 6, je vedel, da bo to rešitev in če bodo znali usmerjati razvojna hotenja, bo to v prihodnosti konkurenčna prednost za Šaleško dolino za naslednjih štirideset let. Zadeve za hidroelektrarne imajo urejene, česar termoelektrarne nimajo, to je potrebno sistemsko rešiti. Ne more pristati na to, da bi bile hidroelektrarne nacionalno bogastvo, termoelektrarne pa so »nebodigatreba«. TEŠ je termoelektrarna na domači vir, prav tako kot hidroelektrarne. Podprl je idejo glede sistemskega pristopa, saj imajo manevrski prostor v tako imenovanem NORP-u - nadomestilu za omejeno rabo prostora, ki pa bi moral veljati enako za vse tri proizvodne vire. TEŠ in PV sta ob samem mestu in je enako, kot bi tekla reka skozi mesto. Opozoril je tudi na to, da morajo živeti v zdravem okolju, kar je osnovno dejstvo. Prvi in drugi steber imata veliko breme, ker morata subvencionirati električno energijo za splošno porabo.

Direktor TEŠ **dr. Uroš Rotnik** se je strinjal s predhodnikom in povedal, da so bili začetniki tvorbe HSE. V Šaleški dolini niso in nimajo namena nikoli razbijati HSE, saj meni, da je to zelo dobra tvorba za dobre energetske učinke. Je velik zagovornik energetskega trikotnika (nuklearna, termoelektrarna in hidroelektrarna) v kakršni koli obliki. Sedaj imajo dva stebra in je prepričan, da v dobrem poslovnem sodelovanju z drugim stebrom lahko naredijo zelo dobre energetske učinke, tako na proizvodnem kot investicijskem področju. Prepričan je, da bo blok 6 narejen. Začetek fizične gradnje bloka 6 naj bi bila jesen leta 2009, ko bodo začeli rušiti hladilne stolpe blokov 1, 2 in 3, predvidoma z miniranjem in odvozom materiala. Naslednja leta 2010, 2011 in 2012 bo zelo intenzivna gradnja bloka 6. Leta 2014 pa bo blok 6 že začel s poskusnim obratovanjem. Investitor bloka 6 je TEŠ, ki se izpeljave investicije ne boji, če jih bo podpiral lastnik. Lastnik jih trenutno vključno z vsemi dokumenti podpira do potankosti. Uvrščeni so v resolucijo nacionalnih projektov vlade med prvimi šestimi energetskimi projekti, izdano je bilo energetsko dovoljenje. Občutijo podporo Ministrstva za gospodarstvo. Pri trenutni tržni situaciji na energetskem področju je pa za TEŠ malo zaškripalo pri prihodkih za letošnje leto. To področje bodo do 15. aprila uskladili, ker je to zagon za tekočo investicijo. Glede vračila dolga za najete kradite je pojasnil, da jih ne bo problem vračati, če bo prodajna cena električne energije iz Šoštanja v obliki tržne cene. Če bo HSE prodajal energijo TEŠ-a po tržni ceni, v kar je prepričan, da se bo od leta 2014 izvajalo, se lahko investicija na podlagi te tržne vrednosti sama pokriva. Imeli bodo tudi zadosti sredstev za rento ali odškodnino za Občino Šoštanj, za katero misli, da si pomagajo in bi si še lahko bolj pomagali. Naredili so kar nekaj projektov v Občini Šoštanj in prepričan je, da jih bodo naredili še več. Potrebno bo zakonsko ali kako drugače uskladiti, kako priti do odškodnine ali rente, sofinanciranje projektov in da so ti sprejemljivi za okolico. So na pravi poti, da tisto, kar si zaslužijo, tudi dobijo. Pozdravil je vse projekte in se strinjal s tem, da je bil kraj Šoštanj omejen zaradi pridobivanja premoga, občina se ni razvijala, ljudje so se morali preseliti na obrobje mesta, kjer jim je potrebno zagotoviti kanalizacijo, vodovod, elektriko in urediti infrastrukturo.

Podžupan Vojko Krneža (SDS) je menil, da so sedaj skozi razpravo gostov, svetnic in svetnikov dobili pravo sliko in med tem časom z upravo Občine Šoštanj pripravili malo spremenjen sklep, ki ga imajo svetniki v gradivu na klopi in o tem sklepu bo nato sledilo glasovanje. Novi sklep se razlikuje edino o tem, da so v drugem členu določili bolj točen rok o poročanju oblikovanja stališč in predvideni reorganizaciji HSE, in sicer v mesecu aprilu 2008. V tretjem členu so dodali zadnji odstavek, da se v skladu s poslovnimi načrti omenjenih družb do konca meseca maja 2008 dogovori in podpiše sporazum o medsebojnem sodelovanju med HSE, TEŠ in PV z Občino Šoštanj.

Svetnika **Franca Sevcnikarja** (SD) je zanimalo, kakšni sklepi so bili sprejeti v MO Velenje in v Občini Šmartno ob Paki.

Podžupan Vojko Krneža (SDS) je pojasnil, da sedaj govorijo o sklepu Občine Šoštanj in niso vezani na sklepe sosednjih dveh občin.

Nato so svetniki soglasno sprejeli Sklep o podpori predlogu razvoja energetskega gospodarstva v Občini Šoštanj in Šaleški dolini.

V Šoštanju od 1. 4. 2008 poslujemo na dveh lokacijah, in sicer na **Trgu svobode 12** (zgradba Občine Šoštanj) in v **Metlečah 7** (trgovsko-prodajni center Kmetijske zadruge Šoštanj) **vsak delovni dan od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 16. ure.**

Pričakujemo vas s široko paleto ugodnih bančnih in finančnih storitev, med katerimi izpostavljamo **izredno ugodno ponudbo stanovanjskih kreditov** z akcijsko obrestno mero **Euribor + 1,1 %**.

Vljudno vabljeni!

DBS FON
(080 17 55)

 DBS NET

 DBS PRONET

www.dbs.si

ČESTITAMO OB PRIHAJAJOČIH PRAZNIKIH:
27. APRIL, 1. MAJ, 9. MAJ!

KRAJEVNA SKUPNOST ŠOŠTANJ
želi vsem krajanom
VESEL 1. MAJ - PRAZNIK DELA!

VESEL 1. MAJ - PRAZNIK DELA!

Urejanje in vzdrževanje zelenih površin,
podiranje dreves in oblikovanje krošenj z dvigalom.
LESUS, Janko Sovinc s.p., Topolšica 196, Šoštanj, GSM: 041/748-159

Po drugem odmoru je bilo na seji prisotnih še 14 svetnikov in je **Vojko Krneža** predlagal preložitve nekaterih točk na naslednjo sejo in nadaljeval z zasedanjem.

Po potrditvi zapisnika 11. seje so svetniki obravnavali osnutek Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje Občine Šoštanj. Kratko predstavitev osnutka odloka je predstavila predstavnica LUZ-a mag. **Lidija Kmet**, ki je v sodelovanju z Občino Šoštanj pripravila to gradivo.

Obrazložitev je podala tudi **Sonja Novak**, višja svetovalka za GOP: v Občini Šoštanj se komunalni prispevek odmeri tako, kot je leta 2003 zahtevala zakonodaja, da do 20. 7. 2007 sprejmejo nove odloke, na osnovi katerih bodo po novi metodologiji odmerili komunalni prispevek. V začetku leta 2007 se je ugotovilo, da je sprejet nov Zakon o prostorskem načrtovanju. Ta novi zakon je določal nov rok in hkrati nova pravila, ki so osnova za izdelavo programov opremljanja in sprejem odloka o komunalnem prispevku. Program je pripravljen tako, kot to določa nova zakonodaja. Osnutek odloka je na svoji seji obravnavala Komisija za GJS, ki je osnutek sprejela s pripombo. Predlagajo, da bi se v določbah, ki govorijo o olajšavah, dodala možnost, da bi za posamezne objekte, za katere bi se ocenilo, da so širšega pomena za občino, na predlog župana imel Svet Občine Šoštanj možnost, da investitorju zmanjša ali ga celo oprosti komunalnega prispevka. To pripombo bodo v času od osnutka do predloga preučili in jo nato umestili v predlog.

Osnutek je bil dan v razpravo.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je opozoril, da imamo novo denarno enoto EUR in ne URE (na str. 33). Zanimalo ga je, kaj ti izračuni sedaj pomenijo in koliko sredstev bo po novem priteklo na proračun ter zakaj je sedaj šel izračun komunalnega prispevka na celotno parcelo, saj imaš cesto do objekta in ne do parcele. Glede negospodarskih objektov - senikov je povedal, da bodo sedaj vsi gradili senike, samo da bodo plačali manj komunalnega prispevka. Odgovor je prosil do naslednje seje.

Svetnika **Leopolda Kušarja** (DeSUS) je zanimalo, ali se ta osnutek nanaša samo na komunalno urejene parcele. Na podeželju, kjer tega nimajo urejenega, so ceste privatne in so si jih morali sami urediti. Zanimalo ga je, ali bodo sedaj morali za vse dajatve plačati ali jim bo sedaj občina uredila na parceli cesto, telefon in elektriko za ta denar. Pred dvajsetimi leti so si to morali vse narediti sami.

Sonja Novak, višja svetovalka za GOP je pojasnila, da se na gradbeno parcelo zaračunava zato, ker zakon določa razmerje pri obračunu deleža komunalnega opremljanja, ki je sorazmerno izračunan na parcelo in na neto tlorisne površine objekta. To razmerje je zakonsko določeno, in sicer 030 ali 070. Občina se lahko sama odloči, v katerem delu bo dala večji poudarek: ali velikosti gradbene parcele ali neto tlorisni površini objekta, katerega namerava investitor zgraditi. V odloku je predlagano, da bi 50 % imela delež v komunalnem prispevku parcela, 50 % pa neto tlorisna površina objekta. Glede senikov oziroma negospodarskih objektov pa je pojasnila, da je izdelana klasifikacija vrst objektov in tudi pri izdaji gradbenih dovoljenj je točno določeno, da imajo eni objekti znotraj ene klasifikacije gradbeno dovoljenje. Namembnosti ni mogoče spreminjati brez spremembe gradbenega dovoljenja. Do teh nepravilnosti skoraj ne more prihajati, saj si bo tisti, ki ima namen zgraditi hišo, raje priskrbel gradbeno dovoljenje. Glede stroškov pa je povedala, da po novi zakonodaji ni mogoče graditi objekta na gradbeni parceli, če na gradbeni parceli ni možen priklop na cesto, vodo in ravnanje z odpadki. Kanalizacija pa tudi mora biti rešena s priklopom na javno kanalizacijo ali z malo čistilno napravo. Ta odlok velja za vse tiste parcele, na katerih je dovoljena gradnja. Če tega ni urejenega, gradbenega dovoljenja ni mogoče dobiti. To velja za parcele v mestu ali na podeželju.

Glede telefona, kableske in elektrike pa nova zakonodaja določa, da ne smejo biti več vključene v komunalni prispevek. Pri prikazu je bila prikazana parcela v velikosti 400 m², ki je bila do sedaj mala parcela. Novi zakon, ki se začne uporabljati 15. aprila 2008, ne določa več natančne gradbene parcele. Če projektanti ne bodo določali gradbenih parcel, zakon določa, da se gradbena parcela določi fundus krat 1,5, kar pomeni, da je tudi mogoče, da bo komunalni prispevek precej nižji, kot je bil tukaj prikazan. Ena polovica od prispevka pade na gradbeno parcelo, kar pomeni, če bo gradbena parcela manjša, bo sorazmerno izračunan komunalni prispevek manjši, kot je sedaj in obratno. Če bo večja, bo tudi komunalni prispevek večji. V aktih bo tudi treba nekako določiti minimalno gradbeno parcelo, da ne bo vse prepuščeno projektantu glede velikosti parcele in s tem povezan izračun komunalnega prispevka.

Po razpravi so svetniki osnutek potrdili in si določili desetdnevni rok, v katerem lahko podajo še pisne pripombe na osnutek odloka.

Nato so svetniki brez večje razprave in soglasno sprejeli še predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje

planske celote 02 (za del območja v Občini Šoštanj), predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planske celote 09, ki vključuje ureditveno območje naselja Topolšica, zaselka in letališča Lajše ter bolnišnice v Ravnah, predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planske celote 09, ki vključuje ureditveno območje naselja Topolšica, zaselka in letališča Lajše ter bolnišnice v Ravnah - uradno prečiščeno besedilo, predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o začasnih prostorskih ureditvenih pogojih za del območja urejanja z oznako P 4/12 v ureditvenem območju naselja Šoštanj, predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o začasnih prostorskih ureditvenih pogojih za del območja urejanja z oznako P 4/12 v ureditvenem območju naselja Šoštanj - uradno prečiščeno besedilo, Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra v k. o. Šentvid pri Zavodnju, Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra v k. o. Bele Vode, Sklep o podelitvi statusa grajenega javnega dobra v k. o. Šoštanj, Sklep o izdaji soglasja k splošnim pogojem za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja toplotne energije v Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj, Sklep o izdaji soglasja k tarifnemu sistemu za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja toplotne energije v Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj in Sklep o izdaji soglasja k določitvi cene socialno varstvene storitve Pomoč družini na domu za leto 2008.

Pobude in vprašanja svetnikov

Svetnik **Janko Zacirkovnik** (SD) je povedal, da so bila na letni konferenci SD Šoštanj izpostavljena vprašanja, ki jih je zastavil županu oziroma ustreznim občinskim službam.

Ob strugi potoka Bečovnica ob stadionu Široko je bilo posekano drevje in grmovje. Delo ni bilo v celoti opravljeno oziroma dokončano, saj je ostala po brežinah velika količina štorov, ki jih je treba izrjavati, in jeveja, kar kazi podoba potoka in kraja, ob večjem deževju pa predstavlja nevarnost poplavl. Kdo je imel nadzor nad tem posegom in ali se bo z delom nadaljevalo, kar bi bilo vsekakor potrebno, sploh pred grožnjo nevarnih poplavl?

V Šoštanju so si enotni, da potrebujejo nov trgovski center. Na svetu občine so se odločili, da bo ta gradnja na lokaciji sedanjega letnega bazena. Šoštanjčane zanima, kdo ga bo gradil in kako daleč so s projektom trgovskega centra.

Enako se dogaja z rušenjem šole Bibe Röcka. Nova šola obratuje že dve leti, dogovorjeno je bilo, da se del stare šole poruši, zato je bil tudi dan v izdelavo projekt rušenja. Kdo bo rušenje opravil in kdaj se bo z rušenjem pričelo? Na splošno je v Šoštanju prisotno mnenje, da se v samem mestu stvari prepočasi odvijajo in se čedalje bolj oddaljujejo od predvolilnih obljub.

Letos letališče Lajše praznuje 70. obletnico obstoja. Menijo, da je takemu jubileju potrebno dati določeno težo praznovanja. Zato dajo pobudo oziroma vprašanje službi na področju družbenih dejavnosti, če je mogoče, da bi se ob tem jubileju organiziral letalski miting, saj ga v Lajšah že dolgo ni bilo.

Prošijo službe na občini, da pripravljene odgovore na njegova vprašanja objavijo v Našem času in v Listu, ker so bila vprašanja zastavljena s strani krajanov.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je povedal, da sta umrla dva člana Sveta KS. Kako je z volitvami in kdaj se bo to uredilo?

Podžupan **Vojko Krneža** (SDS) je pojasnil, da so članom Sveta KS posredovali odgovor.

Darja Medved, direktorica občinske uprave, je povedala, da je to potrebno v primeru, če ena tretjina članov odstopi ali umre, sicer ni potrebno izvesti nadomestnih volitev. Svet lahko sam izmed svojih članov določi predsednika sveta KS.

**Občankam in občanom občine Šoštanj
čestitamo za praznike.
Komunalno podjetje Velenje**

L I M A Našim sodelavcem, strankam, občankam in občanom čestitamo za praznike!

Vidinske vzdrževalne dela **Marija LIHTENEKER s.p.**
Topolšica 215, 3325 Šoštanj, telefon: 03/891 16 20, fax: 03/891 16 21
GSM: 031/648 344, 041/648 344, 050/648 344, e-mail: lihteneker.lima@mol.net

- višinska vzdrževalna dela na stanovanjskih in drugih objektih
- čiščenje s paro, peskanje fasad in druga dela v zvezi z zunanostjo zgradb
- strojno čiščenje kovin - peskanje in brušenje
- kronsko vrtanje betona
- soboslikarska in steklarska dela
- dajanje gradbenih strojev in opreme v najem

Modrina zdravih vrelcev vodnega parka »Zora« in notranje - zunanjih hotelskih bazenov vas pričakuje.

Prepusite se brezdelju in užitkom, privoščite si razvajanje v sončni in zeleni Topolšici!

- kopanje s kosilom ali večerjo • družinske vstopnice • večdnevne vstopnice *Terme Topolšica*
- številine zdraviliške storitve • Imate morda rojstni dan? Nič lepšega!

Vstop vam podarimo! Dobrodošli!

KULTURNICA GABERKE organizira v nedeljo, 15. junija 2008

SREČANJE PRESELJENIH Z OBMOČJA RUDARJENJA

Zabavna prireditev bo potekala v Gaberkah pri kozolcu na lokaciji bivšega gasilskega doma Gaberke s pričetkom ob 15. uri.

Gre za družabno prireditev, ki je namenjena srečanju prebivalcev nekdanjega spodnjega dela Gaberke in celotnega Družmirja, Šoštanja, Prelog in Metleč, ki so se bili prisiljeni preseliti v druge kraje zaradi posledic rudarjenja. Ob tej priložnosti bo na ogled tudi razstava fotografij nekdanjih krajev in domačij iz omenjenih območij. Vabljeni pa ste tudi vsi, ki želite spoznati te ljudi, se z njimi družiti in zabavati in tisti, ki še imate v dobrem spominu kraje, ki jih zdaj ni več oz. jih nikdar niste poznali, pa bi jih morda radi spoznali. Vabilo pa velja tudi tistim, ki se želite samo zabavati in zaplesati ob poskočni glasbi. Za veselo razpoloženje bo skrbel ansambel ZREŠKA POMLAD, dobro pa bo poskrbljeno tudi za jedačo in pijačo.

1. maj 2008 (četrtek) – Gospodov vnebohod, sv. Jožef Delavec, praznik dela

Svete maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 8.30
 šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
 Zavodnje ob 10. uri
 Sv. Križ nad Belimi Vodami ob 10. uri

3. maj 2008 (sobota):

pri Sv. Florjanu bo maša ob 18. uri

4. maj 2008 – 7. velikonočna nedelja

Svete maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
 šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
 Bele Vode ob 8.30
 Zavodnje ob 10. uri
 Gaberke ob 9.45
 sv. Florjan ob 11. uri

11. maj 2008 – blinško

Svete maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
 šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
 Zavodnje ob 10. uri
 Topolšica ob 9.45
 Sv. Križ ob 9. in ob 10.30

12. maj 2008 – blinško ponedeljek – Marija Mati Cerkve

Svete maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 8.30
 šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
 Bele Vode ob 8.30
 Zavodnje ob 10. uri

18. maj 2008 – Sveta Trojica

Svete maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
 šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
 Bele Vode ob 8.30
 Zavodnje ob 10. uri (prvo sveto obhajilo)
 Gaberke ob 9.45
 Ravne ob 11. uri

22. maj 2008 (četrtek) – Sveto Rešnje Telo in Kri

Svete maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 8.30
 šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
 Bele Vode ob 8.30
 Zavodnje ob 10. uri
 Topolšica ob 17.30

25. maj 2008 – 8. navadna nedelja, lepa nedelja

Svete maše:

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7. uri, ob 8. uri telovska procesija in ob 8.30 maša (skupni krst)
 šoštanjnska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
 Bele Vode ob 10. uri telovska procesija, prvo sveto obhajilo
 Zavodnje ob 10. uri
 Topolšica ob 9.45

1. junij 2008 – 9. navadna nedelja

Svete maše

šoštanjnska župnijska cerkev ob 7., 8.30 in ob 10. uri (prvo sveto obhajilo)
 šoštanjnska mestna cerkev ob 19. uri
 Bele Vode ob 8.30
 Zavodnje ob 8. uri

Šmarnice bodo pri vseh delavniških mašah v župnijski cerkvi in mestni cerkvi ter pri nedeljskih večernih mašah. V Gaberkah bodo šmarnice vsako sredo in vsak petek ob 17.30. V Topolšici bodo šmarnice vsak torek in četrtek ob 17.30.

Ob Tebi, Marija

Kako hitro smo prišli do meseca, ki ima v naših srcih gotovo posebno mesto! Ko se v naravi prebujajo novo življenje, ko cvetje oblublja sad, se tudi duša polni z upanjem. V mesecu maju se z binkoštnim praznikom zaključuje tudi velikonočni čas. K sklepu se približuje pastoralno leto, v slovenski ljudski pobožnosti pa ima mesec maj še en poseben značaj: Marijin mesec je mesec šmarnic!

Po cerkvah in ob vaških znamenjih se zbirajo verniki, še posebej otroci, da bi počastili Njo, ki je svetu rodila življenje. Ob prepevanju Marijinih pesmi in molitvi pa vsako leto pri šmarnicah beremo tudi šmarnične zgodbe. Njihov namen je preprosto: spodbuditi ljudi k praktičnemu življenju po veri in ogreti njihova srca, da bodo živela za Gospoda. Letošnje zgodbe nosijo naslov Ob Tebi, Marija.

V njih bomo v pastoralnem letu, posvečenem družinam, spremljali življenje družine Kramarjevih: očeta Petra, mame Klare, petošolke Neže in prvoobhajanca Blaža. Kramarjevi so povsem običajna družina – tudi oni imajo svoje skrbi. Blaža letos še posebej skrbi priprava na prvo sveto spoved in obhajilo, Nežo že muči njena zunanost, mama se še posebej skrbno pripravlja na prihod novega člana družine, oče pa se kljub službi trudi čim več časa preživeti doma. Je pa družina Kramar vseeno nekaj posebnega; v njihovem domu živi ljubezen do Boga in ljubezen do Marije. Za očeta, mamo, Nežo in Blaža je zato mesec maj poseben mesec. Vsak večer se zberejo ob Marijini podobi in ji zaupajo, česa so se naučili prek dne. Cilj šmarnic je tako spodbuda, da bi znale krščanske družine tudi doma gojiti ljubezen do Marije ter ji v vsakem trenutku izročati svoje življenje, pa naj bo v veselju ali žalosti. S pomočjo zgodb bodo to leto njihovi poslušalci naši majniški Kraljici pletli venček: prvi dan bodo prejeli plakat s sončnico in s podobo Marije, kamor bodo zapisali imena članov svoje družine in se tako izročili v varen objem najboljšje Mame. Vsak dan bodo nato prejeli sončnični listek z vzklikom iz litanij. Ko ga bodo doma nalepili v plakat s sončnico, bo podoba nebeške Matere vse bolj žarela.

Tako kot družina iz zgodb bodo otroci do konca meseca maja oblikovali venček Kraljici Miru. A venček majniški Kraljici ne bo spleten le iz cvetic. Tokrat bomo skupaj pletli lepši in plemenitejši venec, spleten iz življenjskih molitev družin, ki veseli kot Marija odgovarjajo na Gospodov klic.

Mojca Štruc

Obiskali slovenski parlament

Članice in člani mozirske Karitas in njihovi svojci, pridružilo pa se jim je tudi nekaj šoštanjčanov, so se v sredo, 26. marca, mudili v Ljubljani. V parlamentu jih je sprejel poslanec Jakob Presečnik, pozneje pa so si ogledali cerkev sester Uršulink in se tamkaj udeležili mašne daritve.

Okoli petintrideset obiskovalcev je pred zgradbo parlamenta, kjer so nekaj besed lahko spregovorili tudi z Zmagom Jelinčičem, pričakal državnozborski poslanec Jakob Presečnik in jih po opravljenih formalnostih ob vstopu (pregled torbic ipd.) popeljal najprej na balkon velike dvorane. Tam so nekaj časa spremljali sejo poslancev in poslank, ki so obravnavali zakon o kaznovalni politiki.

Pozneje so jim razkazali še prostore Slovenske ljudske stranke (SLS), kjer so se jim pridružili še šoštanjski poslanec Drago Koren – ta je obiskovalcem iz domačih krajev namenil nekaj besed, nato pa se je moral vrniti v dvorano, poslanec iz Postojne Josip Bajc in Nada Skuk, predsednica Slovenske ženske zveze. Obiskovalcem so predstavili tisto delo poslancev, ki ga javnost bolj malo pozna. To so priprave na sprejem zakonov, pridobivanje strokovnih mnenj o aktualnih temah ter dogovarjanja in usklajevanja v koaliciji.

V imenu obiskovalcev je spregovoril mozirski župnik Sandi Koren. Dejal je, da se duhovniki ne vmešavajo v politiko, vendar pa ta ni tako slaba stvar, kot se na splošno misli. Prav je, da se kristjani udeležujejo tudi v družbenem življenju v dobro vse skupnosti.

Pozneje so se udeležili maše v župnijski cerkvi Sv. trojice – tako imenovani Uršulinski cerkvi. Tamkajšnji župnik je povedal nekaj o zgodovini cerkve, ki so jo k uršulinskemu samostanu prizidali v letih od 1718 – 1728. Cerkev je med najlepšimi baročnimi stavbami v Ljubljani, glavni oltar pa je delo kiparja italijanskega rodu Francesca Robbe, čigar delo je tudi znameniti Robov vodnjak ali vodnjak treh kranjskih rek v stari Ljubljani.

tekst & foto: Marija Lebar

Informacije v prostoru

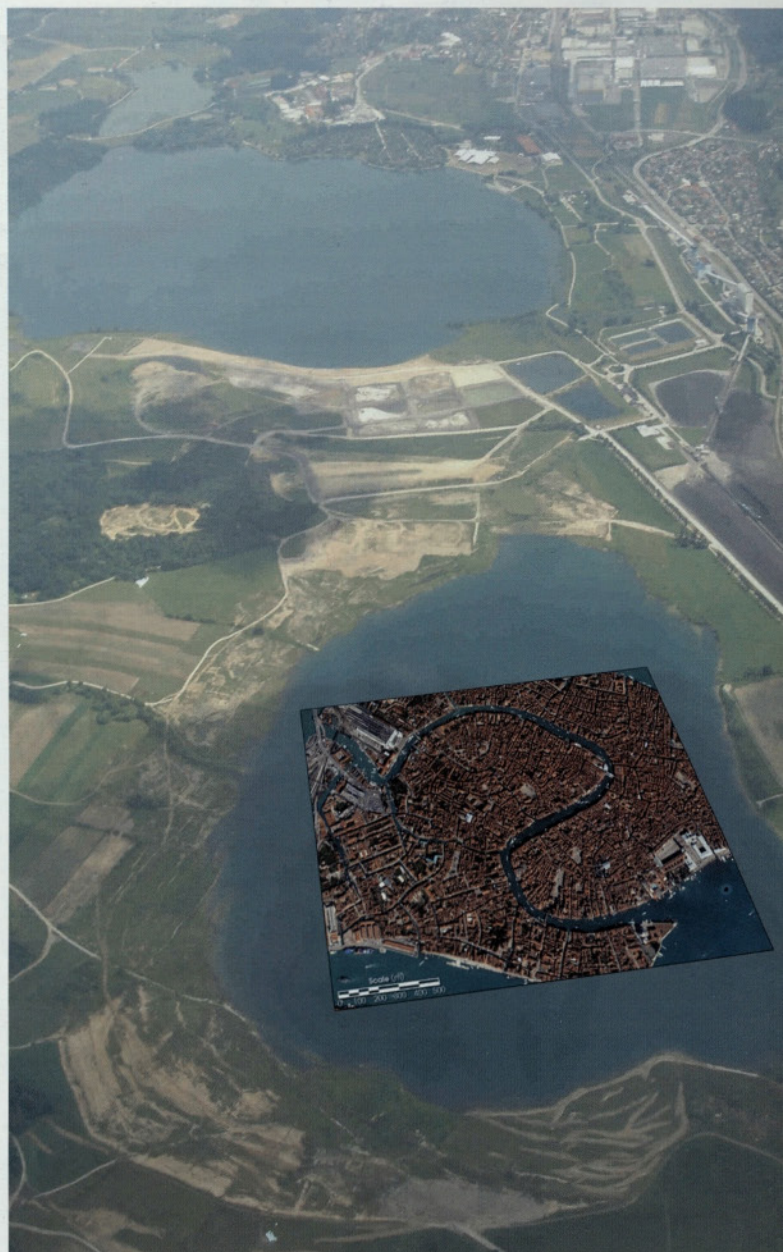
Edi Vučina

**Naš planet je spet praznoval. V sosednjem Velenju so 22. aprila Dan Zemlje zaznamovali z zasaditvijo dva-
indvajsetih dreves, ki jih je poklonila družba GORENJE
d.d. Maršalov spomenik na Titovem trgu pa je s to,
družbeno odgovorno gesto, dobil nov drevored (stare-
ga so predhodno odstranili). Tako je to dandanes. Vča-
sih so maršalu za rojstni dan zasadili 88 dreves, danes
pa si podobno, sicer štirikrat manjšo čast, zasluži kar
cel naš planet.**

Ja, tudi sam sem včasih v našem LIST-u modroval o svobodni volji, kot obetajočem produktu človeške zavesti, ki z vidika evolucije predstavlja tudi nevarno možnost samouničenja. Že pred leti me je skrbelo, »da sodobna civilizacija, kljub razvitemu šolskemu sistemu in vedno zmogljivejšim napravam za prenos informacij, ne bo uspela zaustaviti drvečega vlaka, s katerim se človeška vrsta pelje v neizbežni konec«. Danes pa naša znana strokovnjakinja, članica z Nobelovo nagrado nagrajene mednarodne organizacije za podnebne spremembe, **Lučka Kajfež Bogataj** meni, da si po dolgotrajnem prepričevanju o resnosti zadeve, ne more več privoščiti prikazati vse resnosti, saj bi potem ljudje rekli, da je tako ali tako prepozno. Današnje stanje primerja s časom pred drugo svetovno vojno, ko je bilo zelo jasno, da bo katastrofa, pa je vsak poskus preprečitve spodletel. Reši nas lahko le morebitna napaka v izračunih strokovnjakov, ki merijo in napovedujejo temperaturne spremembe našega planeta. Po zadnjih izračunih naj bi škoda zaradi spremembe podnebja preseгла dobiček okoli leta 2020, to je le desetletje po začetku gradnje šestega bloka TEŠ. Kakšni bodo takrat pritiski mednarodne javnosti na proizvodnjo energije s kurjenjem fosilnih goriv, pa lahko le ugibamo?

Tudi plin, ki prihaja po novozgrajenem plinovodu nekje iz oddaljene ruske stepe, je fosilno gorivo, a je za proizvodnjo elektrike glede vplivov na okolje in izkoristka bistveno boljše od lignita. Slednjega, po mnenju nekaterih strokovnjakov, glede na trenutni izkoristek, TEŠ pravzaprav v svojih kotlih ne izkorišča, ampak »uničuje«. Na tak način se zapravlja domači energetski vir, ki bi ga lahko kasneje, z boljšo tehnologijo seveda, bistveno bolje izkoristili. Novi plinski turbini sta torej korak v pravo smer in če mene vprašate, veliko boljše darilo našemu planetu, kot tistih nekaj dreves okoli Tita. Še posebej mi je všeč, da so ob tem že ustavili drugi blok TEŠ in da bodo kmalu ustavili še prvega, za Šoštanj še posebej motečega.

Kot motečo vizualno dominantno pa TEŠ-ove objekte vidijo tudi avtorji novo nastajajočega URBANISTIČNEGA NAČRTA MESTA ŠOŠTANJ in predlagajo vizualno sanacijo z barvanjem in ozelenitvijo fasad. V nadaljevanju sanacije pa predlagajo »strukturno izboljšavo« s prehodom na alternativne vire energije. Logično sklepanje, ki pa žal ni značilno za ljudi, ki živimo v tej dolini, bi lahko rekli. Še nekaj zanimivih idej, kot je tista o tunelu oz. obvoznici pod Pustim gradom bomo lahko našli v omenjenem dokumentu, ki bo kmalu predstavljen javnosti. Na nekaj pa Urbanisti d.o.o., ki so izdelali dokument, menda niso pomislili. V mislih imam VODNO MESTO. Priznam, tudi meni je šlo prvič, ko sem slišal za idejo, da bi gradili na vodni površini vedno večjega Družmirskega jezera, malce na smeh, a v dolini, kjer bodo zapuščeno, odstranitve potrebno premogovniško klasirnico, menda preuredili v evropsko kulturno ustanovo, kjer preko nestabilnega nasipa iz pepela načrtujejo gradnjo hitre ceste tretje razvojne osi in kjer bodo porabili milijardo evrov za gradnjo elektrarne na lignit, je možno prav vse. Tudi umetne Benetke z novodobnimi mostiččarji vred.

Priznamo! Ideja sploh ni slaba. Zakaj pa nebi del trajno izgubljene kvalitetne kmetijske zemlje nadomestili s površinami, ki jih ob primerni uporabi ponuja ogromna vodna površina. Razni raziskovalni inštituti, šole za varstvo okolja, centri oz. agencije za učinkovito rabo energije in nenazadnje, tudi uprava premogovnika, vsi našeti in še kdo, bi si lahko na plavajočih otokih uredili svoje delovne ali celo bivalne prostore. Kot znamenite palme v Dubaju ali virtualni otoki v Second Life-u. Pa še za drevored dva-indvajsetih dreves bi se našlo prostora, kaj ne? Če bi sonce, ki bi napajalo fotovoltaične sončne celice v okolici vodnega mesta, preveč žgalo, bi jih pa ustrezno zalili. V vodnem mestu vode za zalivanje dreves in rož, pač nebi smelo primanjkovati. Tudi ob prihajajočih podnebnih spremembah ne.

Belavičeva gre v Peking

Pred kratkim (List november 2007) smo nekoliko podrobneje predstavili uspehe Jolande Belavič, članice Namizno teniskega kluba Spin iz Šoštanja in v delu, kjer smo nizali načrte izrazili tudi njen trud za nastop na Paraolimpijskih igrah - Peking 2008.

Takrat smo skupaj z njo računali in preračunavali koliko ji manjka do Pekinga. Pred njo sta bili še dve tekmi ena v Pulji in druga na Siciliji. Dokončni rezultati naj bi bili znani konec leta po turnirju v Chicagu.

Resnično razveseljiva novica pa je končno prišla do nas konec marca. Ves vložen trud, ure in ure treningov, vožnja v Logatec, kjer trenira skupaj z namiznoteniško reprezentanco, katere članica je od leta 2005, so se obrestovala. Belavičev bo od 6. do 19. Septembra v Pekingu. No, že nekoliko prej, a v tem času potekajo olimpijske igre.

Do takrat se zdi že veliko časa, ki ga bo Jolanda gotovo porabila za priprave. Kako bo, lahko samo ugiba. Želi si seveda, da bi dostojno zastopala Šoštanj in Slovenijo, a glede na to, da je to dokaj huda preizkušnja si vnaprej ne dela posebnih upov. Pusti-mo se presenetiti vsi skupaj.

Milojka Kompelj

Sezona v polnem teku

Kljub kar velikim težavam z vremenom so oživele tudi nogometne zelenice in predstavniki NK Šoštanj že kažejo, kaj so natreinirali oziroma kaj so se naučili skozi trening v dolgih zimskih mesecih.

Članska ekipa je odigrala že tri tekme in dosegla naslednje rezultate. Najprej so remizirali na gostovanju v Sentilju, nato so doma visoko premagali ekipo Železničar iz Maribora, nato pa so bili poraženi na gostovanju pri ekipi Framo.

Mladinska ekipa je pomladanski del sezone začela z dvema porazoma, najprej so morali priznati premoč ekipi iz Rogatca, nato pa še na domačem terenu proti ekipi Žalca. V tretjem poizkusu pa so le dosegli prvo zmago, boljši so bili od ekipe iz Štor.

Selekcija U14 je najprej visoko premagala ekipo iz Šmarji, nato pa so nesrečno izgubili tekmi proti Šentjurju in Štoram, čeprav so bili na igrišču veliko boljši nasprotnik in če kdaj, potem lahko za te tekme rečemo, da je sreča našim fantom obrnila hrbet.

Tudi ekipa U12 je začela s tekmovanjem, in to enako, kot so zaključili jesenski del, torej z zmaga-

Foto: Arhiv

mi. Najprej so premagali ekipo Vransko, nato pa so z Vojnikom enkrat zmagali in enkrat izgubili.

Kot zadnji so s tekmami začeli najmlajši, torej selekciji U10 in U8. Selekcija U10 je v Vojniku enkrat izgubila in enkrat remizirala, ekipa U8 pa je proti istemu nasprotniku dosegla zmago.

V klubu se še naprej trudimo, da bi povečali število otrok, ki imajo radi nogomet in šport nasplošno. Zato že pripravljamo nekaj akcij v smislu popularizacije in še večje prepoznavnosti našega kluba v lokalnem okolju. Na OŠ Šoštanj tako že nekaj časa poteka nogometni krožek za najmlajše, pripravljamo pa tudi turnir za najmlajše in tudi njim namenjeni nogometni kamp ob zaključku šolskega leta. Seveda pa se vsi zainteresirani, stari predvsem 6–10 let, lahko priključijo organizirani vadbi kadar koli želijo. Vse potrebne informacije lahko dobijo na tel. št. 041/399 723 ali še bolje, da se osebno oglasijo na stadionu. Vabljeni!

Jani Vačun

Ko se imaš enostavno »fajn«!

Konec februarja je vodstvo Rodu Pusti grad Šoštanj za svoje vodnike organiziral motivacijski vikend.

Visoka motiviranost vodnikov je zelo pomemben dejavnik za dobro delovanje rodu in tega se v vodstvu rodu zelo dobro zavedamo. Ravno zato vsako leto organiziramo tovrstne vikende. Tudi mi se moramo imeti »fajn«, da ne pozabimo na čar taborništva. Motivacijski vikend je potekal na nam zelo ljubi lokaciji, in sicer v domu Lučka na Slemenju. Vzdušje bilo enkratno. Vikend je bil deloven in zabaven. Malo smo obnovili svoje znanje vodenja in reševanja težav v vodu, v večji meri pa smo se zabavali ob dobro pripravljenih igrah. Vrhunec so-

Foto: SINI

botnega dne je bil vsekakor odličen mehiški večer. Naša španska kuharica Petra oz. Juanita nam je postregla z odlično pripravljenimi tortiljami in sadnimi koktejli. Da si prste obližeš ... takšne večerje se ne bi še kdaj branili. Po večerji pa smo se zabavali ob petju karaok, dobri glasbi in ob bolj ali manj ubranih taborniških glasovih.

Vikend je minil zelo hitro in vsi skupaj, vodniki in vodstvo, smo se zadovoljni in polni novih taborniških moči in idej odpravili domov.

SINI

Lirikonfest 08

Ob svetovnem dnevu poezije, 21. marcu, ter ob svetovnem dnevu lutkarstva je Akademija poetična Slovenija na pomladnem festivalu lirčnih umetnosti v Velenju izbrala pesnika desetletja (za sto vrhunskih verzov, ki so v zadnjem desetletju pomembno zaznamovali slovensko poezijo).

Foto: Jože Miklavc

V izjemnem programu so sodelovali Mešani mladinski pevski zbor ŠC Velenje z zborovodkinjo Teo Plazl, pesnik Milan Vincetič, lanskoletni nagrajenec, dramski igralec Janez Škof s harmoniko in ognjem v ustih, dramska igralka Tina Oman z lutkovnimi odlomki iz Bele mačice (ob svetovnem dnevu lutkarstva istega dne) ter Fedrino gledališče z muzami.

Med štirimi pesniki nominiranci: Meto Kušar, Milanom Deklevo, Ferijem Lainščkom ter Tomažem Šalamunom, je od udeležene publike v dvorani (po predstavitvah svojih pesmi nominirancev), od interneta anonimnega glasovanja (njihove pesmi so bile objavljene tudi v reviji Lirikon št. 7/8-08) ter od strokovne žirije prejel največ glasov pesnik Milan Dekleva iz Ljubljane. Razglasitev nagrajenca je bila pospremljena z izjemnim kulturnim doživetjem, ki so mu, po besedah Slavka Pregla, dali krila in inovativnost mladi umetniški ustvarjalci. O pomenu izbire pesnice oz. pesnika desetletja je spregovoril tudi lanskoletni prejemnik te prestižne nagrade Milan Vincetič, ki je doživel čašo pesniške opojnosti kot poseben življenjski izziv in ob tem ostal živ. Predsednik slovenskega društva pisateljev Slavko Pregl je ocenil organizacijo in izvedbo vseslovenskega kulturnega projekta kot izjemno delo in enega od temeljev pridobitve zaupanja za podelitev naslova evropske kulturne prestolnice Maribora, s pridruženimi kraji, kjer Velenje igra dominantno vlogo. Ob svetovnem dnevu poezije pa je čestital vsem književnim ustvarjalcem. Nagrado je podelil podžupan MO Velenje in poslanec DZ RS Bojan Kontič, ki je bil ob Ivo Stropniku tudi sopodbudnik in osrednji mecen tega uglednega literarnega dogodka od ustanovitve do danes.

Jože Miklavc

Zborevali veterani vojne za Slovenijo 1991

Čez sto članic in članov Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje in številni gostje so se v četrtek, 10. aprila sešli v dvorani Prostovoljnega gasilskega društva Šoštanj na svojem rednem letnem zboru. Uvodnemu pozdravu predsednika Staneta Tepej je sledilo simbolno veteransko dejanje v spomin padlim in svojem vojne za Slovenijo. Poročila preteklega leta so podali predsednik, nadzorni odbor in blagajnik. Predsednik združenja Stane Tepej je v poročilu predstavil aktivnosti minulega leta in poudaril, da so bili člani in članice združenja uspešni in aktivni na vseh področjih, v vseh treh občinah, ki jih pokriva območno združenje. Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Velenje, ki šteje že čez 700 članov želi s svojimi številnimi aktivnostmi opozoriti nase, saj jim tako lokalna okolja kot država ne dajejo takšnega pomena, kot bi si ga zaslužili. Predsednik je poudaril, da je bilo v Šaleški dolini med oborožene sile mobiliziranih preko 1600 pripadnikov, ki imajo pravico do statusa vojnega veterana in članstva v veteranski organizaciji.

Foto: Amadeja Komprej

Med načrti za leto 2008 imajo številna spominska, športna in družabna druženja je povedal sekretar Območnega združenja Zdenko Zajc. Predvidene imajo naslednje večje prireditve: 15. maja dan ZVVS na Geossu nad Vačami; 7. junija organizirajo 16. spomladanski pohod in srečanje veteranov, častnikov ter njihovih družin na Gori Oljki; 14. junij bo za združenje osrednji dogodek, saj ZVVS organizira v Velenju 8. veteranske ekipne športne igre; 11. julija je pohod na Triglav; 6. septembra bo 18. tradicionalno srečanje Območnih združenj veteranov in častnikov, veteranov Sever in borcev, ki bo tokrat potekalo v občini Šmartno ob Paki; 22. septembra ob šoštanjskem jezeru organizirajo 1. področno tekmovanje v lovu rib s plovcem; 11. oktobra pa se bodo Območna združenja ZVVS pomerila v strelskem tekmovanju z MK puško za VI. memorial Jožeta Ervina Prislane.

V razpravi je bilo kar nekaj veteranov kritičnih glede podeljevanja lani podeljenih spominskih znakov »Stražnice 1991« in »Štabi 1991« s strani Slovenske vojske, saj je kar nekaj veteranov bilo izpuščenih iz seznamov oz. niso prejeli znakov, čeprav so bili na seznamih. Želijo si tudi, da se dokončno uredi veteranski status vsem pripadnikom civilne zaščite, ki so leta 1991 sodelovali v osamosvojitveni vojni. Izrečena je bila tudi kritika zgodovinarjem na omalovaževanje bojev na oklepno kolono pri Dravogradu, kjer je sodelovala tudi velenjska enota TO, ki pa ni omenjena v arhivskih

zapisih. Po zaključku razprav je zbor potrdil poročilo o delu in finančno poslovanje v preteklem letu ter sprejel program dela za leto 2008.

Ob koncu zbora so na slovesen način podelili bronaste plakete ZVVS 24 najzaslužnejšim članom v minulem obdobju, ter izkaznice in značke ZVVS 36 novim članom veteranske organizacije. Omenjeni Zbor veteranov so z ubranim petjem popestrili člani lokoviškega moškega pevskega zbora, sledilo pa je druženje ob obloženi mizi in kozarčku rujnega.

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo (OZVVS) Velenje vabi vse, ki so aktivno sodelovali v pripravah ali v sami vojni za Slovenijo, da se včlanijo v območno združenje. Vse informacije in pristopno izjavo dobijo pri sekretarju OZVVS Velenje Zdenku Zajcu (tel. 041/ 793 724). Njihove spletne strani so www.velenje.zvvs.si. Obenem obveščajo vse, ki izpolnjujejo zakonske pogoje, da si uredijo status vojnega veterana na velenjski upravni enoti.

Zdenko Zajc

Za ohranjanje vrednot NOB

V duhu ohranjanja vrednot NOB teče celoletno delo KO Zveze borcev Skorno-Florjan-Bele Vode, kar so družno ugotovili in sklenili tudi na sobotnem občnem zboru, ki je potekal v prostorih doma krajanov. Predsednica odbora je že dolga leta tovarišica Ana Vrabič, ki je v svojem poročilu preletela delovanje organizacije, ki šteje 58 članov. Ugotovila je, da je bilo delovanje v skladu s planom, med drugim so na skupščini Območnega združenja Velenje sodelovali pri sprejetju sprememb in dopolnitev statuta in s tem sprejeli novi naziv Združenje borcev za vrednote NOB. V planu dela za leto 2008, ki so ga predstavili zbranim, so si zadali podobne naloge, med najpomembnejše gotovo sodi sodelovanje pri organizaciji proslave ob dnevu državnosti pri spomeniku v Skornem. Na zboru so zbranim spregovorili, župan Občine Šoštanj prof. Darko Menih, predsednik Krajevne skupnosti Skorno-Florjan dr. Valter Pirtovšek in predstavnik OZ ZB NOB Velenje. Druženje, ki so ga začeli s kulturnim programom, v katerem so sodelovale mažorete skupine Simba, Moški pevski kvartet Korajžni upokojenci in Matic Golavšek, je sklenil delovni predsednik Anton Berložnik s povabilom k nadaljnjemu druženju.

Foto: Amadeja Komprej

Na zboru so se z minuto molka poklonili v lanskem letu preminulim tovarišem: Francu Korotaju, Mariji Škruba, Gregorju Petkovniku in Jožetu Povšetju.

Milojka Komprej

Vrednote NOB niso pozabljene

Tradicionalni občni zbor KO ZB NOV Šoštanj, je bil v mesecu aprilu in na njem so, kot je v navadi pregledali poslovanje preteklega leta in se dogovorili za delo vnaprej. Zbor je vodil Milan Ježovnik po zapisniku Andreje Režen pa smo povzeli naslednjo vsebino.

Na zboru so ugotovili, daje članov z dnem 31. 12. 2007 kar 98 ter in da so v lanskem letu imeli pet sej, katerih udeležba je bila skoraj so odstotna. Lansko leto so uspešno zaključili z številnimi aktivnostmi, ki so jih peljali skozi vse leto, med njimi so bila predvsem sodelovanja na proslavah in kolenmoraciji, v posebno zadovoljstvo pa jim je, da so uspeli obnoviti napise na spomeniku padlim pred Občino Šoštanj in na Metlečah. Tudi v letu 2008 bodo sodelovali pri organizaciji proslave ob 8. oktobru, ki jo organizira krajevna skupnost Šoštanj, kolenmoraciji in ostalih prireditvah na nivoju Območnega združenja. Verjetno bodo šli tudi na izlet, nadaljevali pa bodo tudi z obnavljanjem spomenikov, tokrat sta na vrsti Plamenica in spomenik Talcem. Obiskali bodo tudi svoje člane, ki so bolni in se še naprej trudili s širjenjem resnice o vrednotah NOB in pridobivanjem mlajših članov.

Za pomoč se zahvaljujejo vsem, ki jim pomagajo, v znak zahvale za sodelovanje pa so na zboru podelili priznanje Občini Šoštanj, krajevni skupnosti Šoštanj in TEŠ. Članom je zaželel uspešno delo vnaprej, župan občine Šoštanj prof. Darko Menih, predsednik krajevne organizacije Vojko Režen pa je izrazil zadovoljstvo ob spoznanju da dobiva društvo vedno več somišljenikov, kar se odraža tudi v sodelovanju mnogih na proslavah in kolenmoraciji, ki spominja ljudi na tiste čase, ki so jih preživeli in trudili, da bi bil nam mlajšim boljši in lepši svet.

Milojka Komprej

LESNA TRGOVINA VRABIČ d.o.o.

Skorno 37, 3325 ŠOŠTANJ

TELEFON: 00 386 (0) 3 89 11 250, FAX: 00 386 (0) 3 89 11 251

GSM: 00 386 (0) 41 622 637, 00 386 (0) 31 622 637

Čestitamo za praznike!

Marec na Osnovni šoli Šoštanj

Tudi v marcu se je na naši šoli veliko dogajalo. Med drugim je 6. 3. 2008 potekalo eno izmed četrtfinalnih tekmovanj v malem nogometu. Sodelovale so 4 ekipe. Naša šola je zasedla odlično tretje mesto.

6. 3. so učiteljice podaljšane bivanja pripravile delavnice na temo pomlad, katerih so se lahko udeležili tudi starši. Večina jih je bila nad to idejo in tudi izvedbo navdušena. V okviru raziskovalne naloge so trije učenci naše šole v sodelovanju s podjetjem ZEOS d.o.o. in s pomočjo podjetja PUP Saubermacher izvedli zbiralno akcijo električne in elektronske opreme.

Tudi taborniki so bili aktivni. V soboto, 8. 3., je na igrišču pri športni dvorani v Šoštanju potekala Veleolimpijada.

Kot vemo, je za sprostitev zelo primeren ples. Tako je na naši šoli 10. 3. ob 17. uri potekalo območno srečanje otroških folklornih skupin pod naslovom Z igro in plesom v pomlad. Nastopalo je kar nekaj folklornih skupin, med drugim tudi otroška folklorna skupina OŠ Šoštanj.

V polfinalu odbojke so se 11. 3. pomerila dekleta, in sicer v Benediktu, kjer so tudi zaključila tekmovanje.

Devetošolci pa so za starše in učitelje v sredo, 12. 3. 2008, pripravili kratek program – venček plesov, kjer so predstavili plese, ki so se jih naučili.

Na natečaj za najboljša osnovnošolska glasila smo poslali naša dva Pisančka: Igra(ča) in Zrcalo, zrcalo, povej, ki sta bila nagrajena kot izvirno oblikovan literarni list na način plakatov. Med 71 šolami je bilo nagrajenih le še sedem.

V sredo, 19. 3. 2008, pa so se pomerili tudi odbojkaši v polfinalu na Ravnah, kjer so zaključili z nastopi. Isti dan je potekalo državno tekmovanje iz znanja zgodovine.

Mladi raziskovalci so se udeležili Seminarja o javnem nastopanju, saj je nastop pri predstavitvi raziskovalne naloge ključnega pomena.

27. 3. je na naši šoli potekalo 28. področno tekmovanje iz fizike, udeležilo pa se ga je prek 250 učencev.

Dva dni kasneje pa je na naši šoli potekalo tudi medobčinsko tekmovanje v odbojki za mlajše deklice. Učenke naše šole so prikazale dobro igro in se uvrstile na 1. mesto, za njimi pa so se zvrstile ekipe iz OŠ Livada, OŠ Gustava Šiliha in OŠ Antona Aškercarja.

Hej, marec je mimo, to je vendar mesec pomladi.

Ste jo začutili? Z vetrom od juga je zadišala, spustila deževne kaplje je na tla in se s krili dveh ptic pod nebo pognala. In že je povsod ... V češnjavih brstih, v leskovih vejah in v naših očeh.

Pia Verdnik, novinarski krožek

KAJUHOVA BRALNA ZNAČKA NA OŠ ŠOŠTANJ

V petek, 4. 4. 2008, je na OŠ Šoštanj potekala prireditev ob zaključku bralne značke. Podelitev bralnih nagrad je bila za učence od 1. do 4. razreda ob 10. uri, za vse ostale učence pa ob 11. uri.

Foto: BKV

Foto: BKV

Gost prireditve je bil vsestranski umetnik, pesnik, pisatelj, dramatik, igralec, glasbenik, športnik - Matjaž Pikalo. S svojimi duhovitimi besedili za otroke in mladino je pripravil zanimiv program, poln veselja, petja in zgodbic iz njegove domišljije. Predstavil nam je tudi nekaj svojih knjig, kot so Luža, Samsara, deklica, ki ji ni para, Prislunhi školjki, Marinamarina, Misli dobro in modro ...

Nam, bralcem, je popestril dan, sam pa se je, kot nam je v spomin napisal, prijetno utrujen in napolnjen z otroško energijo vrnil v Ljubljano.

Prireditvi si je ogledalo skupaj 644 pridnih bralcev, saj je na razredni stopnji osvojilo bralno značko 337 učencev, na predmetni pa 307.

Vsem iskreno čestitam!

Jana Podvinšek, 7.b (novinarski krožek)

11. DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ ZNANJA ZGODOVINE

Prepričana sem, da ste že kdaj slišali za rek, da je zgodovina učiteljica življenja. In res je tako. Z njo spoznavamo preteklost in se iz nje učimo, zaradi česar je še kako pomembno, da smo o njej poučeni.

Tega se zavedajo tudi osnovnošolci, ki so se tudi letos udeležili tekmovanja iz znanja zgodovine. Tema 11. državnega tekmovanja iz znanja zgodovine je bila V olimpijskem letu – Stari Grki. Učenci so spo-

Foto: BKV

Foto: BKV

znali zgodovino življenja in dela ljudi, torej starih Grkov. Zanimale so jih značilnosti grške družbe, politike in kulture. Najuspešnejši iz šolskih tekmovanj so se udeležili državnega. Našo šolo je zastopalo pet učencev, in sicer Tjaša Slemenšek in Jure Puc iz 8.a, Tim Miklavžina in Nika Polšak iz 9.a ter Maruša Globačnik iz 9.c. Eno od državnih tekmovalnih centrov je bila naša šola, OŠ Šoštanj.

Tekmovalci in mentorji iz 18 osnovnih šol (tekmovalo je 61 učencev) so se 19. marca 2008 ob 13. uri zbrali v mali telovadnici, kjer jih je pozdravila ga. ravnateljica, mag. Majda Zaveršnik Puc. Obiskala nas je tudi vodja tekmovanja iz znanja zgodovine v OŠ, ga. Bernarda Gaber iz Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in zbrane tudi pozdravila. Strah sta poskušala razbliniti Primož in Sebastjan, ki sta udeležence na hudomušen način popeljala skozi zgodovino Šoštanja.

Vodja državnega centra, ga. Sabina Žnidar, je predstavila potek tekmovanja. Učenci so se nato porazdelili po učilnicah skupaj z nadzornimi učitelji. Po napornem delu jih je čakala v jedilnici tudi malica.

Upam, da so si pri učenju pridobili kaj znanja, ki jim bo pripomoglo v življenju. Saj veste, v znanju je moč.

Pia Verdnik

PRIJATELJSTVO

Prijateljstvo je sreča,
ki te zmeraj sreča.
Prijateljstvo je misel,
ki te nikoli ne zapusti.
Prijateljstvo je vedno tam,
kamor ne upaš sam.
prijateljstvo je luč,
ki nikoli ne ugasne.
Prijateljstvo je kul,
saj nikoli nisi sam.
Pravo prijateljstvo je to,
ko te prijatelj tvoj
tudi v sanjah ne spusti drugam.

Katja Avbreht in Andreja Križnik, 7.

Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV **Maj 2008**

List

kabelsko razdelilni sistem Šoštanj

Šoštanj.info
<http://sostanj.info>

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden				
četrtek, 1. 5.	planinstvo	Planinski izlet: Sv. Duh na Ostrem vrhu 903m – Žavcarjev vrh	Kozjak	Planinsko društvo Šoštanj
četrtek, 1. 5. ob 12:00	srečanje	Prvomajsko srečanje krajanov Občine Šoštanj	Prireditveni prostor Pristava	Turistično društvo Pristava
nedelja, 4. 5. ob 11:00	gasilstvo	Florjanova nedelja	cerkev sv. Florjana	Prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj-mesto
2. teden				
ponedeljek, 5. 5. ob 18:00	bridge	Redni tedenski turnir bridga	Gostišče in picerija Kajuh Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
torek, 6. 5. ob 17:00	delavnica	TORKOVA PETA - ustvarjalnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sreda, 7. 5. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Luka Koper (Liga UPC Telemach - LIGA ZA PRVAKA)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
četrtek, 8. 5. ob 9:00	pohodništvo	Pohod po Ravenski poti	Ravne	Območno združenje Rdečega križa Velenje
četrtek, 8. 5. ob 16:00	pravljice	Pravljične ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 8. 5. ob 19:00	razstava	Razstava akademskega slikarja: Lojze Adamelj	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 9. 5. ob 9:00	zdravje	Meritve krvnega tlaka, krvnega sladkorja in holesterola	avla Občine Šoštanj	Območno združenje Rdečega križa Velenje
petek, 9. 5. ob 19:00	proslava	Proslava ob obletnici podpisa kapitulacije	Zdraviliški park Topolšica	Krajevna skupnost Topolšica in Občina Šoštanj
sobota, 10. 5.	planinstvo	Planinski pohod: Od Kotelj do Belih Vod	Bele Vode	Planinsko društvo Šoštanj in Občina Šoštanj
sobota, 10. 5.	nogomet	NK Šoštanj : NK GIC Grad. Rogaška (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
3. teden				
ponedeljek, 12. 5. ob 18:00	bridge	Redni tedenski turnir bridga	Gostišče in picerija Kajuh Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
torek, 13. 5. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : TCG Škofja Loka (Liga UPC Telemach - LIGA ZA PRVAKA)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
sreda, 14. 5. ob 8:00	pohodništvo	Izlet Izlet Mostnar - Konečka planina - Kovač	Bele Vode	Pohodniška sekcija Društva upokojencev Šoštanj
četrtek, 15. 5. ob 16:00	pravljice	Pravljične ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 15. 5. ob 18:30	bridge	Bridge: razmigajmo možgane	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
sobota, 17. 5. ob 10:00	koncert	Glasbena šola v Kajuhovem parku	Kajuhov park Šoštanj	Glasbena šola FKK in Zavod za kulturo Šoštanj
nedelja, 18. 5.	religija	Prvo sveto obhajilo v Zavodnjah	cerkev sv. Petra	Župnija Šoštanj
4. teden				
ponedeljek, 19. 5. ob 18:00	bridge	Redni tedenski turnir bridga	Gostišče in picerija Kajuh Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
četrtek, 22. 5. ob 16:00	pravljice	Pravljične ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 23. 5. ob 20:00	predstava	STAND UP comedy	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 24. 5.	nogomet	NK Šoštanj : NK Gorečja vas Unukšped (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
nedelja, 25.5.	religija	Prvo sveto obhajilo v Belih Vodah	cerkev sv. Andreja	Župnija Šoštanj
nedelja, 25.5. ob 15:00	gasilstvo	VI. tradicionalno tekmovanje starejših gasilcev in gasilk za pokal KS Gaberke	gasilski dom Gaberke	Prostovoljno gasilsko društvo Gaberke
5. teden				
ponedeljek, 26.5. ob 18:00	bridge	Redni tedenski turnir bridga	Gostišče in picerija Kajuh Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
petek, 30.5. ob 20:00	književnost	Galerijski večer: predstavitev knjige	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 31.5.	planinstvo	Planinski izlet: Snežnik 1796m	Primorska	Planinsko društvo Šoštanj

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.

KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura in umetnost splošno

pripravila
Milojka
Kompnej

Pasijonske slike

Vseobsežnosti in edinstvenosti ustvarjalnosti je mogoče slediti v razstavi akademskega slikarja Željka Opačaka, ki so jo odprli v Mestni galeriji Šoštanj v četrtek 3. aprila 2008.

Opus Pasijonskih slik, ki je bil sicer lani že razstavljen v Galeriji Velenje, je bil pospremljen z avdio video simulacijo in z nastopom učenke glasbene šole Fran Korun Koželjski. Na odprtju je avtor o svojem delu med drugim povedal, da ga k tej motiviki žene lastno vživetje v duhovno razmerje sveta in preučevanje Kristusa, ki ga je na svojih fotografskih posnetkih s fotomontažo upodobil subjektivno.

Foto: Dejan Tonkli

Željko Opačak se je rodil v Banja Luki, diplomiral na Fakulteti za likovne umetnosti v Beogradu in opravil podiplomski študij na isti Fakulteti. Je član Zveze društev slovenskih likovnikov. V polklicnem delu ga srečujemo na velenjski gimnaziji.

Alenka Domijan je o opusu Pasijonskih slik zapisala. Pred sabo imamo podobe z znanimi motivi (Zadnja večerja, Neverni Tomaž, Snemanje s križa, Polaganje v grob, Kristus na križu, Quo vadis domini, Judežev poljub...), ki kot objekt vstopajo v proces umetnikovega dela. Kljub temu, da nas v polnosti usmerjajo h klasičnim mojstrom, se v njih odvija proces povsem drugačnega posredovanja - tradicionalno, svetopisemsko branje podobe se preobrazi v simbol osebne identitete, ki povsem zastre pogled med že znano in inventno podobo (osebna poza - avtoportret). S tem ko je umetnik ritual podoživljal »simbola Kristusove moči« postavljal v območje lastnega subjekta, je presekala drsenje pogleda po ustaljenih koordinatah in v polju med znanimi in zgodovinsko utemeljenimi temami ter lastnim vživetjem vzpostavil novo, duhovno razmerje do sveta ... S tem je proces dela - od performansa, ki ga umetnik izvaja s posnemanjem Kristusove poze iz izbranih umetniških del, preko fotografskega posnetka enake poze telesa, fotomontaže v reprodukcijo originala in povečave le - te do končne izvedbe slike v digitalni tehniki - zapisan v podobi kot sled, ki prikriva racionalne in snovne perspektive ter preobraža razmerja mer interakcijo in njegovo umetniško subjektiviteto.

Razstava bo na ogled do konca aprila.

Milojka Kompnej

Obetavni mladi glasbeniki

Na 37. državnem tekmovanju mladih glasbenikov Republike Slovenije je sodelovalo kar 8 nadarjenih glasbenikov iz Občine Šoštanj. Prejeli so 2 zlati plaketi, 1 srebrno plaketo, 2 bronasti plaketi, 2 priznanji in 1 priznanje za udeležbo. Se posebej so bili mentorji in cela šola ponosni na dve drugi nagradi. ki sta jih prejela Blaž Turinek v kategoriji trobenta I b in Barbara Verhovnik s sotekmovalko Urško Cviki v kategoriji klavirski duo I.

Foto: Milojka Kompnej

Blaž Turinek je pod mentorstvom Janeza Šuligoja v I. b kategoriji s 97,40 točkami dosegel zlato plaketo in 2. nagrado. Blaž igra trobento že (ali pa komaj) pet let. Za ta instrument ga je navdušil Janez Šuligoj. Že lani je na regijskem tekmovanju dosegel zlato plaketo, na državnem pa bronasto. Fant že sedaj veliko obeta, saj je z glasbo zelo okupiran. Igra pri Pihalnem orkestru Zarja, Mladinskem orkestru glasbene šole FKK Velenje in pri narodnozabavnem ansamblu bratov Avbreht.

Foto: Milojka Kompnej

Barbara Verhovnik je v duu z Urško Cviki s 95 točkami dosegla zlato plaketo in 2. nagrado, mentorici sta bili Tea Plazl in Manja Gošnik Volk. Pogovarjali smo se z Barbaro, ki je bila zlate plakete seveda zelo vesela. Šest let se že uči klavir pri svoji mentorici. Glasba ji je v veliko veselje, rada pa tudi riše. Želi končati srednjo glasbeno šolo, sicer pa to ni bil njen prvi uspeh. Že lani je na regijskem tekmovanju dosegla zlato in na državnem srebrno plaketo.

Foto: Milojka Kompnej

Timotej Plamberger je pod mentorstvom Davorja Plambergerja dosegel v skupini I a 92 točk in srebrno plaketo. Na tolkalih igra tri leta, rad igra na vsakem po malem, najbolj na bobnih. Na tekmovanju ga je predlagal mentor, srebrno plaketo je dosegel v konkurenci 20 igralcev. Malo je bilo treme, potem pa je steklo. Timotej je tudi športnik, trenira pri Elektri.

Foto: Milojka Kompnej

Gašper Obšteter je pod mentorstvom Davorja Plambergerja na tolkalih v I. c skupini dosegel priznanje. Tolkala se uči že pet let, ves čas pri svojem mentorju, in je zelo zadovoljen. Za tolkala ga je navdušil David Jan, Gašper pa igra tudi v Pihalnem orkestru Zarja in v Mladinskem orkestru glasbene

šole FKK Velenje ter v raznih komornih zasedbah. Na tekmovanju je imel nekoliko treme, a je dobra izkušnja.

Foto: Milojka Kompnej

Gragor Plamberger je ravno tako na tolkalih v I. c skupini pod mentorstvom Tomaža Lojena z 88 točkami dosegel bronasto plaketo. V glasbeni šoli je že šest let, drugo leto gre na srednjo stopnjo. Rad igra na vsa tolkala in glasba mu je všeč. Najraje posluša rock in metal. Lani je bil na tekmovanju v Bolgariji, tako da je dobil občutek in letos ni bilo težav s tremo.

Foto: Milojka Kompnej

Tomaž Sovinc je pod mentorstvom Mirana Šumečnika na tubi v I. b skupini z 88,80 točkami dosegel bronasto plaketo. Igra že tri leta pod istim mentorjem. Rad igra, a na tekmovanju je imel malo treme, ki pa je očitno pomagala. Igra tudi pri Mladinskem orkestru glasbene šole FKK Velenje, kam ga bo vodila njegova glasbena pot, pa še ne razmišlja posebej.

Vse mlade glasbenike smo ujeli v glasbeni šoli v Šoštanju, kjer jih je posebej predstavila pomočnica ravnatelja glasbene šole Sonja Beriša. Dva, to sta Viktorija Maze, solfeggio v I. c skupini, ki je dobila priznanje za udeležbo, mentorica je Olga Ulokina, ter Jan David, ki je na rogu v II. a skupini z 62 točkami dosegel priznanje pod mentorstvom Andreja Žganka, pa se našega srečanja nista uspela udeležiti, zato navajamo samo rezultate.

Milojka Kompnej

Rozi Horvat - Moji spomini

V petek 28. marca zvečer smo v Mestni galeriji Šoštanj preživeli lep nostalgичen in prijateljski večer ob predstavitvi knjige Moji spomini in njene avtorice Rozi Horvat rojene Dvornik.

Gospe Rozi je že pred vojno stekla zibelka v Družmirju, kjer je preživela otroška in mladostna leta, sedaj pa je že 30 let Ljubljanka.

Večer je imel še poseben čar, ker so ob knjigi spominov podoživljali težko medvojno in povojno življenje ter umiranje Družmirja tudi njeni sorodniki, prijatelji in bivši Družmirčani. Obujali pa so tudi spomine na zabavne in lepe dogodke iz mladosti, kot na primer vsakodnevno klepetanje - obrekovanje Družmirčank pod največjim drevesom sredi vasi.

V knjigi Moji spomini je Rozi opisala svoje trdo življenje, borbo za izobrazbo in trpko spremljanje umiranja Družmirja zaradi rudarjenja. Knjiga je razdeljena na tri dele: Otroštvo, Zrela leta in Pravljice. V vseh nas starejših je branje knjige prebudilo spomine na našo mladost in takratni

Foto: Arhiv

način življenja. Vzpodbudna pa je tudi Rozina izjemna vztrajnost, odločnost in energija s katero je premagala ovire na njeni uspešni poti od kmetice, delavke za trakom do profesorice zgodovine in slovenščine ter nazadnje do pisateljice.

Tudi na predstavitvi nam je vlivala optimizem, saj za lepo ustvarjalno življenje leta niso pomembna in jih ne šteje. V zgodbi »Ljubezen v zrelih letih« je to lepo opisala, zato vam predstavljam kratek odlomek, v katerem govori, da je ljubezen v zrelih letih še lepša od mladostne.

»Vendar, toliko lepa, globlja, veliko bolj občutena, čutna in premišljena. Nič raztresenosti in zaletavosti, je le neka skrita lepota in milina. Veliko pričakovanje, tiho hrepenenje, boleče potrpljenje, tolažilna misel na nekaj, ki se morda nikoli do konca ne izpolni, pa čeprav dneve za to živiš, čakaš in upaš.«

Večer pa nam je popestril harmonikar Samo. Rozi je bila izjemno zadovoljna, da je lahko predstavila svojo knjigo, ki je bila izredno lepo sprejeta in se srečala s svojimi prijatelji in ljubitelji knjig.

Knjigo si lahko sposodite v knjižnici v Šoštanju ali Velenju. Tudi kupite jo lahko v šoštanjski knjižnici ali v Kulturnici v Velenju.

Erika Veršec

Pomladno srečanje v Gaju

Sredi marca je mozirski Zavod za turizem, kulturo, šport in mladino v goste povabil literarne ustvarjalce iz Šmartnega ob Paki. V restavraciji Gaj so se na prijetnem srečanju predstavili tako s prozo kot s poezijo. Večer so s pesmijo popestrili člani sestava Prijatelji prav tako iz šmarškega kulturnega društva.

»Pri kulturnem društvu nas imenujejo literati, sami pa vemo, da smo ljudski ustvarjalci,« je med drugim v predstavitvi njihove sekcije dejala Karolina Podvratnik. Sekcija Potke je namreč praznovala šele drugi rojstni dan svojega delovanja. Šteje devet ljudi različnih po letih, izobrazbi in dejavnosti. Poskušajo se v različnih zvrsteh pisanja tako v kriminalnih zgodbah, pravljicah, kolumnah in pesmih pa tudi črticah.

Ime Potke so izbrali zato, ker prihajajo iz različnih koncev; iz Mozirja, Velenja, Podgore, Gorenja, Paške vasi, Rečice ob Paki. »Torej iz različnih smeri po potkah do skupnega cilja,« je povedala Podvratnikova. Skupni cilj pa je družiti se, ustvarjati in to včasih pokazati tudi drugim.

Potem, ko so najprej nastopili v avli domačega kulturnega doma, so se nekateri člani predstavili tudi v raznih revijah in na radiu. Po navezavi stikov z Zgornjesavinjskim društvom ljudskih piscev Slap pa so se predstavili tudi širšemu krogu

Foto: Marija Lebar

ljubiteljev lepe besede. Zato nameravajo naslednje leto izdati samostojen zbornik svojih del.

Na večeru v Gaju je še posebno pozornost zbudila humorno obarvana črtica Trpežna ura, zapisana iz spominov na predvojna leta in takratne razmere po naših domovih. Potem, ko so svoja dela predstavili ostali člani, je pesmi prebiral še član Boris Vratnar, ki se lahko ponaša že z izdajo svoje poezije v samostojni knjigi, ki jo je izdal v samozaložbi. Pripravlja pa že tudi naslednjo izdajo svojih del.

Dogajanje je povezovala Mozirjanka Helena Žagar. Razpoloženje je kalila le ne ravno številna udeležba, saj je bilo ta večer v Mozirju kar nekaj kulturnih dogodkov, ki so se, žal, časovno prekrivali.

Marija Lebar

Potopisno potovanje po Mongoliji

Kulturno-turistično društvo Kulturnica Gaberke je konec februarja za krajanje organiziralo predstavitev diapozitivov s potovanja po Mongoliji v izvedbi svetovnih popotnikov Igorja Korena in Marjana Gomboca. Popotnika sta predstavila Mongolijo, prostrano deželo brez urejenih cest. Cilj njenega potovanja je bil čolnarjenje po mrzli in hitri reki Orkon, ki je obenem tudi najdaljša reka te države.

Prebivalce Mongolije sta označila kot zelo tradicionalne, skrbne, varčne in iznajdljive, ki pogosto ne znajo govoriti tujih jezikov, razen mogoče ruskega. Velika večina jih je nomadov, ki živijo v šotorih, ki jim pravijo ger. Zelo so ponosni na Džingiskana, ki je v njihovi veri še vedno zelo popularen, kar dokazujejo mnogi spomeniki, postavljeni njemu v čast. Mongoli so svoj čas imeli kar 20 % moške populacije med lamami – menihi. Mongoli kot nomadi imajo povprečno 2–3 otroke, 1500 ovac, 150 konjev in 60–70 krav. Živijo od prirastka. Poleti uživajo mlečne izdelke. Zelenjave ne jedo, ker je nimajo.

Še preden sta popotnika prišla do reke, sta morala nekaj dni s kombijem potovati po blatni cesti. Vozniki morajo biti iznajdljivi mehaniki, saj sredi ničesar ne moreš dobiti hitre pomoči. Ko je na terencu spustila guma, je šofer imel s sabo sicer kar nekaj rezervnih koles, ki pa nobeno ni ustrezalo vozilu. Zato je moral pred zamenjavo najprej »premontirati« rezervno kolo, da ga je sploh lahko namestil na vozilo.

Ko sta popotnika končno prišla do reke Orkon, sta se s šoferjem zmenila, kje naj ju počaka čez nekaj dni. Med vožnjo s čolnom sta se ustavljala ob reki, kjer sta srečevala domačine, s katerimi

Foto: A. Grudnik

sta se tudi družila. Spoznavala sta njihove običaje in način preživetja.

Ob koncu popotovanja po reki, pa sta želela poklicati šoferja kombija. A kaj, ko je tam zelo težko najti signal za mobilni telefon. Tako sredi ničesar sprva nikakor nista mogla najti signala. Potem pa sta daleč stran zagledala konjenika. Poklicala sta ga in ga vprašala, kje bi lahko našla signal za mobilni. Brez besede jima je namignil, naj gresta za njim. Ko sta že mislila, da ju vleče za nos, se je nenadoma ustavil in s prstom pokazal na kamen. Preverila sta in res, samo na tistem mestu, pa nikjer drugje, je mobilni »vlekel«. In tako sta lahko poklicala šoferja, ki je že bil na poti.

Kot zanimivost sta predavatelja s sabo prinesla tudi sir iz kobiljega mleka, ki ima zelo zanimiv postopek izdelave. Da lahko kobiljo sploh pomolzejo, morajo v njeno bližino pripeljati žrebeta. Kobilja s svojim materinskim nagonom takoj »pripravi« mleko za žrebeta. Vendar pa se mora žrebe zadovoljiti z travo, mleko pa pomolzejo lastniki. Mleko potem predelajo v neko pijačo, kar pa ostane (tropine), pa jih »sprešajo«, narežejo na lističe in posušijo. Takšen suh sir je zelo trd, hranilen in menda obstojen do 10 let (brez konzervansov). Ko smo ga preskusili, je trajalo skoraj eno uro, da si lahko ta zelo suh listič sira pojedel. Nomadi ta sir proizvajajo celo poletje, saj jim je pogosta hrana pozimi.

A. Grudnik, Z. Mazej

Cvetje iz krep papirja

Foto: A. Grudnik

Tudi letos je Kulturnica Gaberke organizirala izdelavo cvetja iz krep papirja. V domu KS Gaberke so se zbrale krajanke, ki so se želele naučiti spretnosti izdelave cvetja, ter mentorice, ki to že zelo dobro obvladajo. Letos so bile mentorice Fanika Balant, Marija Rihter in Rezika Mori. Opaziti je bilo, da tudi ostale prisotne niso neizkušene na tem področju, saj so znale narediti čudovito cvetje. Ker letošnja zima še vedno onemogoča rast cvetlic, so si žene popestrile vase s pisanim cvetjem iz krep papirja.

A. Grudnik

Imamo vas radi

Foto: BKV

Učiteljice in učenci 2. razredov OŠ Šoštanj smo v četrtek, 10. 4. 2008, pripravili program za starše, babice in dedke. Bilo je kar precej treme, saj smo s strahom opazovali, kako se avla naša šole polni. In se je začelo. Videti in slišati je bilo veliko petja, plesa, recitacij in dramatizacij. Med gledalci smo opazili nasmejane obraze in tudi kakšno solzo sreče. Skozi nastop, ki je bil letos premierno v takšni obliki, se je zvrstilo kar 65 otrok. Vsak je predstavljal delček mozaika, ki smo ga v dobri uri sestavili v celoto in bili pri tem zelo uspešni.

Vodja aktiva 2. razredov
Alenka Sinigajda, prof.

Izbrali prvo mis Lepe Njive

V nedeljo, 30. marca, so otroci in mladi v dvorani osnovne šole na Lepi Njivi pripravili slovesnost ob materinskem dnevu. Ob nastopu najmlajših se je utrnila marsikatera solza, za smeh pa so poskrbeli člani Kulturnega društva Nagelj z izborom prvih letošnjih mis, s čimer so še enkrat več prijetno presenetili.

Foto: Marija Lebar

Osnovnošolci so na spomladansko okrašenem odru izvedli nekaj pesmi in recitacij na temo matere, nato pa so zelo doživeto predstavili priredbo znane zgodbe z naslovom Moj dežnik je lahko balon avtorice Ele Peroci. Zgodbo so popestrili z igranjem na Orffove instrumente in petjem. Pod mentorstvom svojih učiteljic so izdelali tudi sceneke pripomočke, ki so jih potrebovali.

Drugi del so zapolnili člani KD Nagelj. Tudi ti so najprej recitali pesmi o mamah, nato pa so pripravili čisto pravo tekmovanje za leponjivsko lepoto. Izmed občinstva so najprej izbrali strokovno komisijo, jo povabili na oder in ji izročili ocenjevalne liste. Tekmovalke so se predstavile v treh izhodih.

Kandidatke, pet jih je bilo, so se najprej posamič predstavile občinstvu v večernih toaletah, nato pa še v kopalkah. Tretji izhod je bil ob razglasitvi rezultatov, seveda pa o lepoticah morale odgovarjati tudi na vprašanja o svetovno pomembnih temah. Komisija je imela nemalo težav, da je podelila številne prestižne naslove, občinstvo pa je brez prenehanja ploskalo. Nasmejali so se do solz, saj so bile mične gospodične v resnici postavni fantje, ki pa bi jim nastop in suvereno gibanje po odru lahko zavidala sama Naomi ali Claudia.

Stroga komisija je med napetim čakanjem, ki ga je popestril domači rock bend, pošteno prešela glasove. Tako smo dobili Mis Lepe Njive, njeno prvo in drugo spremljevalko, razglasili so tudi mis Kulturnega društva Nagelj. Prva mis Savinjskih novic pa je postala Natalija Obláková iz Ukrajine. Novopečene lepoticke sicer niso bile okronane, zato pa jih je komisija okitila s častnimi lentami.

Marija Lebar

Za seboj imajo plodno leto

Člani društva upokojencev Šmartno ob Paki so se prejšnji mesec zbrali na rednem letnem občnem zboru, da prevetrijó svoje delovanje v preteklem letu in se dogovorijo za letošnje dejavnosti. Za kulturni uvod so v goste povabili člane pevskega zbora Vajnštajn, ki so zapeli venček slovenskih narodnih pesmi.

Potem, ko je pozdravil župana, predstavnike sosednjih upokojenskih in ostalih društev, je predsednik šmarških upokojencev Franc Tajnšek podal poročilo o delovanju v letu 2007. Društvo je na dan 31. 12. 2007 šteló 495 članov, od tega 303 ženske in 192 moških. Na novo se je včlanilo 18 članov, žal pa jih je med letom preminilo 16.

V društvu izdajajo tudi svoj Bilten, kjer člani lahko najdejo koristne informacije. Tako so v štev. 25 zapisali tudi program dela za leto 2007, ki so ga z manjšimi težavami v celoti uresničili. »Za polno zasedbo avtobusov na izletih moramo skoraj vedno nekaj članov pocukati za rokave, da se nam pridružijo,« je duhovito dejal predsednik.

V aprilu in oktobru so imeli nakupovalna izleta na Madžarsko, maja pa so šli obiskat krajinski park Goričko. Ogledali so si nekaj obrtniških delavnic in Bukovniško jezero. Avgusta so odšli na Gorenjsko, obiskali so Brezje, Vintgar, rojstno hišo Franceta Prešerna v Vrbi in Begunje. V aprilu so imeli predavanje z zdravstveno tematiko. Športu pa so se posvečali vse leto. Tako so se aprila in maja udeležili regijskih tekmovanj v streljanju z zračno puško, balinanju in ruskem kegljanju. V tednu upokojencev od 4. do 9. junija so aktivno sodelovali na vseh športnih tekmovanjih v okviru programa Medobčinske zveze društev upokojencev Velenje (MDZU). Zaključka tedna upokojencev na Rogli se je udeležilo 28 članov, med njimi dva para zlatoporočencev.

Foto: Marija Lebar

S 45 člani so se v Mariboru udeležili srečanja upokojencev Slovenije. Že tradicionalno je gostovanje njihovih športnikov na prireditvah DU Prebold, Pesje in Škale ob priliki praznovanja tamkajšnjih krajevnih praznikov. Tudi sami so septembra pripravili strelsko tekmovanje in gostili 30 strelcev.

V skrbi za rekreacijo se vse več članov podaja na pohode in planinske poti. Tako so se v maju udeležili pohoda na Goro Ojko, v novembru pa se podali po Martinovi poti. Kar 46 njihovih upokojencev pa je v oktobru letovalo v hotelu Delfin v Izoli.

V razpravi po poročilih se je nato k besedi priglasil župan Alojz Podgoršek. Pohvalil je delovanje društva kakor tudi sodelovanje z občino. Menil je, da bi se sodelovanje dalo še nadgraditi, med drugim tako, da bi na tradicionalne novembrske prireditve ob Martinovem povabili še člane drugih upokojenskih društev, s katerimi tudi sicer Šmarčani sodelujejo. Nato so spregovorili še ostali gostje.

Občni zbor je sprejel obširen delovni načrt za letošnje leto, podelili pa so tudi priznanje. Za dolgoletno delo v društvu je priznanje prejel Jože Berdnik. Sprejeli so še zaradi novega zakona spremenjena pravila Društva upokojencev Šmartno ob Paki. Po končanem uradnem delu pa so se zadržali v prijetnem klepetu.

Marija Lebar

BDV

BDV storitve in trgovina d.o.o.

Levstikova 15, 3325 Šoštanj,

fax: +386 3/5-865-967

e-mail: bdv.pisarna@email.si

Trgovina Elektro ČAS

Akerčeva 5/d, 3325 Šoštanj,

tel&fax: +386 3/5-881-333

e-mail: elektro.cas@email.si

Čestitamo za praznike!

KOLEKTIV ELEKTRO ČAS

LUTKE SKOZI ČAS

Kaj vse so lutke in kako jih kategorizirati, to so vprašanja, na katera iščejo odgovore največji strokovnjaki teorije gledališča. Eden izmed najbolj priznanih je poljski akademik Henryk Jurkowski.

Z obzirom na njihovo »funkcijo« lutke razvršča na ritualne in magične ter gledališke. Med prve spadajo obredne in verske lutke, ki so bile predstavljene v prejšnjih člankih. Spomnimo se grških gibljev kipov Zevsa, indijanskih šamanskih lutk, egipčanskih pogrebnih relikvij ali jokajoče Device Marije, ki se v cerkvi dviguje v nebesa. V današnjem racionaliziranem in odtujenem svetu se s temi lutkami srečujemo redkokdaj - predvsem v Evropi so svoj prvotni pomen že zdavnaj izgubile in jih imamo za cirkuško atrakcijo. Še vedno pa se z njimi lahko srečamo med šamanskimi obredi skupin, ki živijo daleč od »civiliziranega sveta«, in niso izgubile vero v magične (nekdo bo rekel okultne) sile narave: v »črni« Afriki, med ameriškimi indijanskimi plemeni ali avstralskimi aborigini.

»Gledališke« lutke so zelo raznolike, saj so se postopoma tehnološko razvijale in način igre z njimi se je zato spreminjal. Nekoč so bile iz enega kosa lesa ali pečene gline in niso imele gibljevih delov (dejansko so bili to kipci); premikali so jih enostavno s pomočjo ene same palice ali vrvice. V obdobju kulturnega razcveta, ki ga predstavlja renesansa, so že lutke razvite, gibljive: lahko hodijo, mahajo z rokami, obračajo glavo, odpirajo usta, mežikajo. Govorim seveda o marionetah. Lutkarji so skriti in se trudijo skriti tudi žice in vrvice lutk. Gledalci zato doživljajo marionete kot žive - le malce manjše

lesene igralce. Najbolj priljubljene pa so viteške zgodbe. V obdobju »načičkanega« baroka so razen marionet zelo modne »trik-lutke«, ki pred očmi publike spreminjajo obliko; namenjene so bile predvsem zabavanju in šokiranju ljudi. Ta tip lutk pa se je razvil tudi zahvaljujoč liturgičnim igram, v katerih so upodabljali čudeže s pomočjo trik-lutk (tigri so se spremenili v ovco ali Mojzsova palica v kačo in tako dalje). Tokrat pa z njimi igrajo parodije na opero in balet in komične igre. Nato prihajajo na sceno izredno gibljive in živahne ročne lutke, ki jih v obdobju romantizma nekateri gledališčniki in teoretiki gledališča označijo za najbolj pristne ter vsekakov boljše od »neživih, mehaničnih« marionet. S tem sprožijo ostro in dolgo debato; ni strokovnjaka, ki se ne bi javno priklonil na stran enih ali drugih lutk. Pravzaprav se šele v 20. stoletju dogovorijo, da sta si oba tipa lutk enakovredna, a primerna za različne tipe besedil (z marionetami ponavadi igramo poetične igre, z ročnimi lutkami jedrnat, ljudske zgodbe). Realizem in naturalizem vnašata v lutkovna gledališča predvsem drugačna besedila in streznitev scenografije. Tako kot klasična tudi lutkovna gledališča namreč iščejo resne teme. Od začetka 20. stoletja marionetam in ročnim lutkam močno konkurirajo iz Azije uvožene javajke; Evropejci doživljajo vrhunec secesije in obožujejo vse vzhodnjaško, eksotično, nenavadno. Pomembne so barve, ornamenti, mehaki, neženi gib (tako v arhitekturi kot v slikarstvu, plesu ali lutkarstvu), poezija spreminja ritem, več se igra z besedami, želi si »ujeti vzdušje«. V Evropi z uspehom gostujejo plesalci z Balijske, črnski pevci, kitajski lutkarji. Ti

pokažejo Evropi »čarobno«, do takrat ne videno senčno gledališče. Sledi obdobje moderne, ki pomeni pravo revolucijo umetnosti na vseh področjih. Umetniki želijo zbrisati meje med različnimi vrstami, znebiti se stereotipov.

Kaj to konkretno pomeni za lutkovno gledališče? Predvsem nastanek eksperimentalnih skupin, ki iščejo nov stil. Tako zdaj vidimo na odru obenem več tipov lutk (to imenujemo mešanje stilov): ploske lutke iz papirja; lutkovni balet ob živi glasbi ali recitaciji poezije; žive igralce, oblečene v lutke; kasneje tudi »predmetne« lutke - navadne predmete, ki postanejo liki (na primer dva dežnika predstavljata zaljubljenca); igro z golimi rokami namesto ročnih lutk; »nad-lutke« nekajkrat večje od človeka ... Izбира je postala izjemno bogata. Ob vseh teh ekscentričnih idejah je bil paradokso eden največjih dosežkov preprosto postaviti na oder zraven lutke živega igralca. Lutkarji se niso več skrivali, temveč so hodili po odru, animirali lutko in govorili njeno besedilo. Malce kasneje pa so živi igralci postali partnerji lutk: skupaj so začeli voditi dvogovor. Danes se nam zdi povsem normalno, da se igralec na odru pogovarja z lutko, a takrat je bilo to nekaj nenavnega in neraziskanega. Lutkarji so se morali mnogo naučiti, saj obstaja tveganje, da človek zraven lutke deluje nekoliko nerodno in umetno, če se narobe loti svoje naloge. Lutko moraš sprejeti za partnerja in ena glavnih skrivnosti je, da ji moraš gledati v oči. Tako poudarimo kontakt med likoma in zaobidemo

še eno tveganje - da lutka zraven živega igralca deluje mrtvo, kot nek rekvizit.

Kombinacija živega igralca in lutke je postala še bolj popularna, zahvaljujoč televizijskim oddajam - že od začetka šestdesetih let prejšnjega stoletja so začele nastajati številne oddaje za otroke, zabavne ali poučne, v katerih so nastopali voditelji s svojimi lutkovnimi prijatelji. Na žalost (ali na srečo?) se televizijski medij razvija zelo hitro, tako da so lutke do neke mere zamenjale računalniški 3D liki. Filmi, ki bi jih prej mogoče posneli z lutkami (Hiša pošast, Pošasti iz omare, Avtomobilčki in druge) danes ustvarjajo (genialni, ni kaj) računalniški programerji. A po drugi strani si lahko avtorji scenarijev privoščijo veliko več (efektov, zapletov) kot prej.

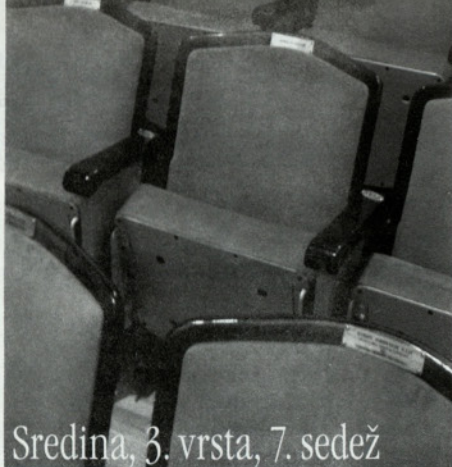

In še nekaj - zahvaljujoč televiziji in filmu, so v nekem obdobju prejšnjega stoletja, kot vsi vemo, postali zelo priljubljeni muzikali. In zahvaljujoč njim se je razvila spet nova vrsta lutke - variete lutka. Izredno gibljiva, atraktivna lutka, ki poje, pleše, skratka je paša za oči. Priljubljene so predvsem v ZDA, domovini muzikalov.

Slike predstavljajo »variete lutke«, za poslastico.

VIRI:
The Art of the Puppet, Bill Baird, 1973 (Bonanza Books, New York)
Magie loutky, Henryk Jurkowski, 1997 (Ypsilon, Praha)
Dejiny loutkoveho umeni, Charles Magnin, 1992 (AMU, Praha)

Sredina, 3. vrsta, 7. sedež

Lokalno/profesionalno - globalno?

Kaj pravzaprav ločuje profesionalce od laikov, amaterjev?

V gangsterskih filmih je to vsekakor velikost pištole in spretnost upravljanja z njo. »Profič« se bo z njo rokoval kot z najboljšim prijateljem, amaterju pa bo iz rok polzela kot sluzast polž, ki ga po pomoti zgrabimo med ruvanjem solate iz domačega vrta.

Toda po drugi strani amater pridobi, če se s profesionalcem pomeri na domačem terenu. Pozna vsako uličico, vsak temen predel, vsako prevrnjeno kanto za smeti, vse podkupljive politike, vse lokalne »bejbe«, ki ga bodo skrile pred besom profesionalca. Temu tako ne bo prav nič pomagala niti najnovejša sledilna oprema. Niti dober avto. Niti super-ultra-mega draga sončna očala, ki mu pomagajo skenirati vse mimoidoče. Nak, na nedomačem terenu lahko opleje še takšen profesionallec!

Po drugi strani pa si amater skorajda ne more privoščiti oditi izven lokalnega terena. Kajti potemtakem bo oplen on. Hm, čigav bo torej vrt in najboljša solata?

Amaterske gledališke skupine so pogoste - kot zelena barva spomladi. Načeloma takšnih predstav ne primanjkuje in načeloma so kar dobro obiskane. Epicenter uspeha je seveda na domačem področju in bolj kot se gledališčniki oddaljujejo od točke stvaritve, manj učinka je čutiti.

Včasih je problem pri lokalnih amaterskih gledališčih, da so enostavno preveč, preveč lokalna. Ne v smislu čuvanja domače identitete in lokalnih posebnosti, etnografskega izročila in ljudske govornice. Ne, lokalni v smislu - neaktualni za vsakega, ki ne živi v radiu petih kilometrov okoli gledališčnikov.

Lokalna imena, lokalni posebneži so posebni - da, tako je, samo in zgolj v lokalnem okolju. In vsako samozavestno vsiljevanje v druge sfere privede do podobnega učinka kot vic, ki se mu smeji samo tisti, ki so ga izvirno sproducirali. Torej - lokalci.

Lokalna zavest je namreč ena taka fletna stvar. Neizogibno mora obstajati. Da se ljudje lahko tako lepo ločimo na »nas« in na »one«. Tako kot so to delale celine, ljudstva, pokrajine, dežele, mesta, vasi, posamezni zaselki in hiše že od nekdaj. Ker počutiti se enotnega in enega z vsem - to je že preveč blizu odrešujočemu stanju duha in za to se je treba temu z vsemi štirimi upirati. Si predstavljate - da se ne bi ločevali?! Kako bi potem še sploh lahko obstajale takšne za človeški mentalni razvoj pomembne stvari, kot je npr. Tolkec liga v nogometu ali Evrovizija? Ja, hvala bogu za ločevanje in obvezne razlike - čeprav so včasih razumljive samo nam samim.

Se vam je že kdaj zgodilo da ste sedeli na kakšni predstavi lokalnega gledališkega društva - pa tam niste bili kot domači lokalci? Potem verjetno prepoznate občutke, ki so povezani z zardevanjem, nerazumevanjem, globoko izpraznjenostjo duha in tremi veliki vprašaji pred očmi. Da, včasih se nam na kakšni preveč lokalni predstavi zgodi, da nam absolutno ni nič jasno. Da ne prepoznamo niti rdeče niti (ja, outsiderski butli!). In da nam je zaradi mučne situacije vsake toliko nerodno in nam postaja vroče.

Lokalna gledališča seveda žanjejo fenomenalen, že skorajda broadwayski uspeh. Doma. Ter morda pri sosedih. Kajti povsod drugod je gledalcem - nerodno. Ker ne razumejo. In ker gledalci niso radi v situaciji, ko ne razumejo in jim je nerodno.

Seveda to nikakor ni pravilo amaterskih gledališč. Raste pa na tem travniku kulture kar nekaj cvetk, ki se, opogumljene od domačih spodbud, samozavestno odpravijo v svet. Brez zemljevida. Ali priročnika z nasveti, kako preživeti tam zunaj.

Lokalno v smislu zavedanja se lastnega jaza in izvora je seveda zdravo in zaželeno. Ni pa to nikakor enako prepotentnemu postavljanju s tem dejstvom. Pa niso samo lokalna gledališča tista, ki si tu vsake toliko privoščijo spodrsrljaj. Imejte me za tradicionalno, ortodoksno radijsko poslušalko. V redu. Toda včasih enostavno skorajda ne razumem več tistih radijskih postaj, ki niso ravno v sklopu državnih medijev. Žal. Mi govorijo nerazumljiv jezik. Kot mi tudi prodajajo nerazumljive »fore«. Ki bi naj bile blazno smešne in izvirne. Baj.

Lokalno=globalno? Ne bi rekla. Ta pojma sta si nasprotna že v samem svojem bistvu. Problem pa je, da ju nekateri želijo na silo združiti. Ker se baje »svet manjša«. Aja. Toda dokler bo obstajalo najmanjše ločevanje med skupinami ljudmi - no, do takrat bo obstajalo tudi lokalno. In pika.

Lokalno je lahko uspešno. Kadar ne vsiljuje nerazumljivega in nelokalnega drugim. Kadar le predstavlja. Lokalnost uspeha nikakor ne izključuje. Zahteva pa kanček globalnega razmišljanja. Ne tistega v smislu topilnega lonca. Bolj tistega, da obstajajo še drugi »lokalci in da bi se nemara namesto na razlike veljalo osredotočiti na podobnosti. Vem, lokalnoskrunsko razmišljanje, a vendar.

Profesionalna gledališča s takšnimi problemi načeloma nimajo problemov. Nimajo tako izrazite lokalnosti, tam da vam zaradi nerazumevanja »for« ne bo nerodno. Kvečjemu boste pokritizirali avtorja besedila. Tam cvetk načeloma ne boste našli. Tam so na sporedu predstave, ki so klasične, ki so nadkrajevne, nadčasovne,... Odsotnost cvetnega prahu.

Toda, priznajte, včasih je tudi kakšna takšna izstopajoča rožica dobrodošla. Na vsake toliko, seveda. Samo tako, za občutek. Da se drugi naučijo, kako »ja« in kako »ne«. Četudi je potem komu nerodno.

Barbara Fužir

Nepredvidljiva igra in predirljiva predvidljivost

Usedi se kamor hočeš, je princip gledališča KUD France Prešeren, kjer redno zaseda oder tudi Gverila Teater. Prvič so nastopili s predstavo, poimenovano kar po skupini, Gverila teater v sodelovanju s Fičobaletom in njihovo predstavo Confidence. Kasneje se je skupina preselila v KUD, kjer zabava gledalce celo leto. Gverila Teater je imel sprva sedem stalnih članov: Urško Boljkovac, Aljo Cerar, Urško Mlakar, Gašperja Tesnerja, Neja Simšiča, Renato Vidič, Klemena Slaviča. Potem je skupina dobila še dva nova člana: Saša Weligonija in Ano Marijo Mitič. Kasneje so se jim pridružili Goran Završnik, ki skrbi za glasbeno kuliso in glasbo nasploh. Nastopajo pa še Juš Milčinski, Vid Valič, Mistral Majer in Rok Bohinc.

Skupina mladih ljudi, ki so zagnani igralci, se ukvarjajo s posebnim panogo gledališča - improvizacijo. Kaj pomeni improvizacija v gledališču, vedo vsi, ki se z gledališčem ukvarjajo. Predvsem je to spretnost in stirenost, da bliskovito reagiraš na določeno situacijo, ki je edinstvena. V običajnih predstavah, kjer je vse predvideno, se to zgodi le sem in tja in to, da se je zgodilo, najpogosteje vedo le nastopajoči. V predstavah, ki so zasnovane na improvizaciji, pa gre to seveda drugače. Omenjena skupina improvizatorjev goji tri forme improvizacije. Prvi način so poimenovali kar Gverila teater, kjer snujejo trije režiserji in tekmujejo v postavljanju kratkih gledaliških prizorov. Na koncu se občinstvo odloči, ali prizor zasluži zlato značko ali pa kazen. Ta način omogoča, da gledalec vidi v samo drobne nastajanje predstave, saj nastajanju lahko opazuje delo režiserja, scenografa, kostumografa, lučkarja in igralce. Tako gledalec vidi tisto, kar mu je običajno skrito.

Foto: Barbara Fužir

Foto: Arhiv

Foto: Arhiv

Drugi način je Impro variete, ki je sestavljen iz krajših improviziranih prizorov. Teme prizorov se vedno nanašajo na predloge gledalcev. Dolžina ni določena, improvizira pa se z igro, sceno, kostumi, tudi z rekviziti, če je potrebno.

Tretji način, ki ga gojijo, pa je Muviške. To so filmske karaoke, kar pomeni, da nastopajoči namesto glasbene podlage uporablja filmsko podlago. Igralci že vnaprej pripravijo interpretacijo, nastopajo v filmskih kostumih in v scenografiji. V tovrstno interpretacijo povabijo tudi gledalce.

Ogledala sem si predstavo Sitkom, kjer poskušajo posnemati humoristične nanizanke, ki jih lahko gledamo po TV. Začetek je nekoliko nenavaden, saj pride ena od članic pred zaveso in spodbudi občinstvo k sodelovanju. Naloga občinstva je bila, da so povedali nek priimek in poklic. Izmisliti smo si morali še nek pripetljaj, konflikt. Predlog je bil naslednji: Zadnje čase se slabo sliši in to je bil tudi naslov epizode. Poklic je bil porodničar in tako je glavni junak igral porodničarja. Izmislili smo si tudi, za katere stvari bi se radi videli reklamne oglase. Izkazalo se je, da so najbolj »neumni« predlogi najboljši za improvizacijo. Eden od takih je bil reklama za zobotrebce z mp3-jem.

Kmalu se dvigne zastor in predstava se začne. Vsak igralec pove, koga igra. Zgodba pa je stekla takole: Porodničar ima ženo, ki bolešno čisti, in sina Borisa, ki hodi v plesno gimnazijo in je gej (tega staršem še ni povedal). Porodničar ima šefa, ki želi prodajati dojenčke na Kitajsko. Porodničarja zasleduje sosed, sicer tudi prijatelj, ki je tajni agent in je dobil nalogo, da izsledi trgovanje z dojenčki. Prizori, ki so sledili, so na humoren način razvijali zgodbo. Sin želi razkriti staršem, da je gej, a mu nikakor ne uspe, starša pa izrazita željo, da jima da vnuka. Šef v službi se zaradi jezikovne bariere ne more nič zmeniti s Kitajci, vplete porodničarja, ki mu tudi ne uspe. Posel se ne izpelje. Sledili so prej predlagani reklamni oglasi.

Druga epizoda je dobila naslov Obrezovanje Borisa (tudi to je bil predlog občinstva). Družina se je odločila, da bodo postali Židi. Zaradi tega se oče odloči, da bo svojega devetnajstletnega sina obrezal in to tudi stori. Sin se še vedno poskuša razkriti, da je gej. Zgodba se zaplete, ko medicinska sestra pove porodničarju, da je zanosila, ko je on preizkušal umetno osemenjevanje. Odloči

Foto: Arhiv

se, da se vseli v njegov dom. Tam sta že žena in sin, ki je pripeljal svojega gejevskega prijatelja. Porodničar noče, da se razkrije, kaj se je zgodilo, in nekako pred ženo kombinira zgodbo, da je noseča medicinska sestra punca njenega sina. sinov fant pa njen brat. Ta se jezi na Borisa, ker staršem še ni povedal, da sta gejevski par. Noseča punca se vsega naveliča, rodi otroka in ga pusti družini, sama pa v jezi odide. Mama kar naenkrat pove možu, da naj se nehata slepiti, ker je Boris vendar gej. Razveselijo se otroka, saj sta dobila vnuka. Boris in njegov prijatelj pa se poročita oz. registrirata in vzgajata otroka. Porodničarjev šef pa je prišel do »briljantne« ideje, da bodo zdaj otroke prodajali na Kosovo. Sledili so še »zajebi«, kar pomeni, da pokažejo kiske, ki so se jim dogajali, in nekaj reklamnih oglasov.

Kot že rečeno, je Sitkom predstava, ki posnema humoristične nanizanke. En prizor so odigrali tudi v maniri španskih nadaljevanek. Posnemajo ustroj nanizank, specifične odnose med liki in tudi zaplete osnovne zgodbe, ki je kot nekakšen okvir pripravljena vnaprej. Trudijo se, da bi bili kar se da blizu televizijskemu zgledu. Prav zato je na začetku predstavitev likov, reklamni bloki in za zaključek »zamrzi«, ki jim »strokovno« rečejo »zajebi«. Po želji gledalcev so imeli tudi zvezdo večera, in sicer Jana Plestenjaka, improviziral je Sašo Weligoni.

Cela improvizacija je zasnovana na humorju in ironiji, čeprav slednja direktno ni očitna. To ironijo prinese dogodek sam, ker se dogaja v gledališču. Če bi predstavo posneli in kadrirali, kot je to običajno za snemanje TV-nadaljevanke, bi funkcioniralo povsem drugače in izgubilo prav to ironično nianso. Predstava je zadovoljujoč gledališki dogodek, ki pa je pisan na kožo predvsem mladi generaciji, ki je sproščena in odprta za vsakovrstne »traparije« in je pripravljena sodelovati z različnimi predlogi. Menim, da se včasih prileže ogledati tudi improvizirane predstave in da so dobro mašilo vrzeli gledaliških predstav za generacijo dijakov, morda tudi študentov. Opisana improvizacija je kar dobro uspela in menim, da je skupina toliko uigrana, da kakšnih fiasikov, kljub improvizaciji in nepredvidljivem koncu, ne more biti.

Čisto drugačna pa je predstava A. P. Čehova, Tri sestre v Mestnem gledališču ljubljanskem v režiji Borisa Kobala.

Čehov je igro Tri sestre napisal leta 1900. Celotna igra je prepredena s temo, kako lahko človek oblikuje svoje življenje med nedoseženimi ideali in trdo resničnostjo. Igra zahteva od svojih junakov, da se soočijo z vsem prej kot z ideali. Čeprav se zdi, da je cela igra pesimistična, pa vendar besede, ki jih izgovori ena izmed junakinj: »Živele bomo,« sevajo optimizem. Konča se z vpraša-

Foto: Arhiv

njem, ali bi lahko tri sestre spremenile svoje življenje, v katerem bi zblestela njihova mladost. Znašle so se namreč v mestu, ki je opustelo, iz katerega odhajajo vsi, ki bi lahko naredili novo življenje. Čehov je bil mojster oblikovanja likov, ki niso samo predstavniki idej, temveč so v svojih dvomih in čustvih človeški, kar prej v poetičnih dramah ni bila navada. Njegovo pisanje je »sklenjena pripoved življenja o življenju«, pravi Poniž. In njegovo pisanje je tako tankočutno, da je aktualno še danes.

V prestavi nastopajo: Gregor Čušin kot Andrej Sergejevič Prozorov, Iva Kranjc kot Natalija Ivanova in Sergejevičeva žena, Jette Ostan Verjup kot najstarejša sestra Olga, Bernarda Oman kot srednja sestra Maša, Tanja Ribič kot najmlajša sestra Irina, Milan Štefe kot Fjodor Iljič Kuligin in Mašin mož, Boris Ostan kot Aleksander Ignatjevič Veršin in Mašin ljubimec, Gaber Trseglav kot Nikolaj Lvovič Tuzenbah, igrajo še Gregor Gruden, Marko Simčič, Jaka Lah, Silvij Božič in Majda Grbac.

Predstava je nekoliko modernizirana, vendar se še vseeno čuti duh časa, ko se je zgodba pisala. Oder je globoko odprt in igralci, ki trenutno niso v igri, sedijo za medprostorom, s čimer naj bi pričali o svoji stalni prisotni odsotnosti. Priča tudi o delu brezzdelnežev, o duhomornosti in hrepeneanju. Predstava je gledljiva, vendar ni pričakovati nekega velikega tempa. Primerna je za publiko z »gledališko kondicijo«.

Zalka Grabnar Kogoj

Foto: A. Grudnik

Vabilo na prvomajsko srečanje na Pristavo

Turistično društvo Pristava vas vabi na Prvomajsko srečanje krajanov Občine Šoštanj, ki bo 1. maja 2008 na prireditvenem prostoru pod gradom Forhtenek. Zabavna prireditev se bo začela ob 12. uri. Pristavčani bodo poskrbeli za brezplačen golaž in za zabavo pa bo skrbel ansambel Bratov Poljanšek. Vsi vljudno vabljeni.

Če umre čebela, kako dolgo bo preživel človek?

Besedilo in fotografije: Marija Lebar

Letošnja pomlad z obilnim cvetenjem obljublja obilne pridelke, zlasti sadje vsaj po cvetenju sodeč, kaže dobro. Seveda na pridelek ne moremo računati z gotovostjo, zlasti pri zdajšnjem muhastem vremenu. Če pa je vreme ugodno, so potrebni še opraševalci. In teh je zaradi človekovih negativnih posegov v okolje čedalje manj. Posebno so na udaru čebele, ki oprašijo največ kulturnih in za človekov obstoj nujnih rastlin. Že Albert Einstein je dejal, da bi človeštvo po izginotju zadnje čebele lahko preživel le štiri leta.

Naj bo ta sestavek tudi prijazen opomin vsem tistim, ki pri zatiranju sadnih škodljivcev in boleznih uporabljajo kemične pripravke. Naj se pri tem ravnajo po navodilih in pomislijo na svoje tihe sodelavke čebele, brez katerih bi pridelka ne bilo ali pa bi bil minimalen.

Z dovoljenjem avtorja povzemamo članek iz revije ČEBELICA SAŠA, ki jo izdaja Čebelarstva zveza savinjsko šaleškega območja, katere predsednik je avtor prispevka.

Zakaj odmirajo čebele družine?

Marko Purnat, čebelarji mojster

Povzetek s predavanja na 31. državnem čebelarskem posvetu v Celju dne 15. marca 2008

Kot povabljen gost čebelarskega posveta, je v sodelovanju z dr. Alešem Gregorcem, vodjem KIS, dr. Peter Neumann, strokovnjak za odmiranje čebeljih družin v EU, čebelarjem v polni veliki celjski sejamski dvorani podal nekaj zelo zanimivih dosedanjih dognanj strokovnjakov iz EU na temo »Izginjanje čebeljih družin«.

V ZDA in številnih evropskih državah in tudi pri nas, čebelarji zadnje čase stalno poročajo o velikih in nenadnih izgubah čebeljih družin. Ponekod so nekateri čebelarji ugotovili odmrte čebeljih družin že zelo zgodaj jeseni, nekateri pa pozneje. Končno stanje bo možno ugotavljati šele v sredini aprila ob spomladanskem razvoju čebeljih družin. Odmiranje čebeljih družin povzroča veliko gospodarsko škodo, ki jo stroka ocenjuje na preko 400 milijonov evrov na leto. Z ovrednotenjem opraševanja, ki ga čebele opravijo, pa celo na več kot milijardo evrov (ocena za 23 evropskih držav, Kitajsko, Egipt, Portoriko in ZDA).

Za Slovenijo strokovnjaki ocenjujejo letno skupno škodo na preko 6 milijonov evrov. Ker je medonosna čebela ključni opraševalec, bodo ob morebitnem nadaljevanju ali celo stopnjevanju izgub čebeljih družin posledice še hujše. Številne kulturne rastline bodo vse slabše oprašene, zato bodo občutno manjši tudi pridelki. Niti čebelarji niti veterinarji pa za zdaj še ne znamo ustrezno odgovoriti na probleme, ki povzročajo takšne nenavadne izgube čebeljih družin. Ker ne poznamo pravih vzrokov odmiranja čebeljih družin,

tudi ne moremo upajati učinkovitih kurativnih in preventivnih ukrepov.

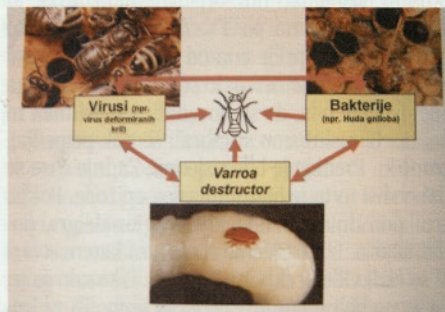
Pri čebeljih družinah, ki odmirajo, praviloma ni opaziti značilnih znamenj bolezni ali drugih motenj. Čebele se pozno poleti ali jeseni enostavno zgubljajo v okolju in se ne vračajo v panj.

V dosedanjih dejavnostih čebelarstva in ostale stroke doma in v svetu, so strokovnjaki – raziskovalci evidentirali številne možne vzroke, ki povzročajo zmanjševanje živalnosti in nato še odmrte čebelje družine:

- Nova generacija pesticidov (in konvencionalni tudi) in njihovi razgradni produkti, ki jih uporabljajo v poljedelstvu, (n.pr.: imidakloprid, ki na rastlino deluje sistemsko);
- Kopičenje akaricidov v čebeljih pridelkih (vosek), ki jih uporabljamo za zatiranje varoj in razgradnih produktov. V vsem obdobju zatiranja varoj so v uporabi številne kemične substance, njihovo delovanje na organizem čebele in njene organske sisteme pa ni povsem pojasnjeno. Veliko je bilo narejenega na raziskavah vpliva uporabe številnih kemičnih in naravnih substanc na posamezne organske sisteme, tkiva in celice pri čebelah (n.pr.: antibiotika oksitetraciklin, akaricidov amitraz in kumafos, MR in OK kisline, insekticidov diazinon in imidakloprid in dr.);
- Neposredno in posredno povzročena škoda varoj samih. Znani so nam negativni vplivi parazitiranja varoj v zalegi ali odraslih čebelah, ki posredno slabijo odpornost čebel na različne povzročitelje bolezni, od katerih so zelo pomembni virusi;
- Pojavljanje bolezni in škodljivcev, ki sicer direktno ne vplivajo na odmiranje čebel, vendar lahko vse to prispeva k izrazitejšemu pojavljanju odmiranja (bakterija – huda gniloba, plesni – poapnela zalega, zajedalci – pršice);
- Oskrba, proizvodno izkoriščanje in prehrana čebeljih družin ter njen vpliv na njihovo vitalnost (tehnologija oskrbe družin, vzreje matic, preprečevanje rojenja itd.);
- Spremenjene klimatske in mikroklimatske razmere (dolga brezpašna in sušna obdobja

zahtevajo od čebelarja skrbne in pravočasne posege ter pomoči čebelji družini. Pri tem so pomembni dnevi, kar čebelarji radi prezremo);

- Interakcije med posameznimi dejavniki, ki domnevno povzročajo tudi izginjanje čebel (najbolj nepoznan in neraziskan dejavnik – zahteva mnogo znanja, analiz in raziskav).

Prve analize kažejo, da odmiranje ni rezultat posameznega dejavnika, temveč je posledica delovanja več dejavnikov hkrati oz. njihove interakcije.

Kaj lahko storimo je vprašanje, s katerim se danes sooča stroka in čebelarji. V ta namen je bila vzpostavljena mednarodna projektna povezava COLOSS, njeni člani pa so znanstveniki, čebelarji in predstavniki industrije. Delo je organizirano v več skupinah. Poglavitni cilj teh skupin je prepoznati in preprečiti vzroke množičnega odmiranja čebeljih družin, ugotoviti vzročne dejavnike ter razviti ustrezne ukrepe in strategije čebelarjenja. Tudi raziskovalne skupine strokovnjakov v Sloveniji so se vključile v delo mednarodnih projektov povezav COLOSS, ki pa sam po sebi ne bo rešil vseh problemov v zvezi z odmiranjem družin. Potrebna bo dejavnost vseh, ki se zanimajo za čebele in čebelarjenje, pri tem pa se moramo zavedati, da je življenje čebelje družine izpostavljeno velikemu tveganju, zato moramo še predvsem čebelarji biti zelo odgovorni ter poskrbeti za kar najboljše razmere za razvoj in dobro počutje svojih čebeljih družin.

Zemlja, kdo bo tebe ljubil?

Martina Pečnik

Ob minulem 22. aprilu obeležujemo mednarodni Dan Zemlje, leto 2008 je organizacija Združenih narodov razglasila za Mednarodno leto planeta Zemlje. Ob obeh priložnostih ne razmišljamo samo o posledicah onesnaževanjem okolja, temveč je lahko to tudi priložnost za razmislek o ravnanju z našo osnovno dobrino – zemljo, na kateri človek že od pradavnine pridobiva hrano in ki je temelj preživetja vsake civilizacije. Slovenija ima med državami Evropske unije najmanj obdelovalnih površin na prebivalca, zato je zelo pomembno na kakšen način z njimi ravnamo in predvsem – kako jih varujemo?

Rodovitna zemlja Slovenije

Kadar govorimo o rodovitni zemlji, se nam spomin velikokrat poveže s slikami pokrajine z obdelanimi polji, na katerih gojimo različne kulturne kmetijske rastline. Govorimo torej o kmetijskih zemljiščih ali točneje o kmetijskih zemljiščih v uporabi. V Sloveniji 75.341 kmetijskih gospodarstev obdeluje skoraj 490.000 ha zemljišč ali v povprečju 6,5 ha/kmetijo. Kar 72 % kmetijskih zemljišč sodi v območje z omejenimi dejavniki - območja, kjer so zaradi izrazite reliefne razčlenjenosti, neugodnih podnebnih in talnih razmer ter oddaljenosti in težje dostopnosti proizvodne sposobnosti kmetijstva skromnejše, pridelava pa dražja. Neugodne okoliščine za kmetijsko dejavnost pa imamo tudi v ravninskih predelih Slovenije. 3/5 prebivalstva Slovenije živi namreč v najgostejše naseljenih, prostorsko omejenih ravninskih območjih, kjer so možnosti obdelovanja zemlje sicer najboljše. A so zaradi izrednega pritiska urbanizacije in nekmetijskih gospodarskih dejavnosti precej omejene. Na rodovitni zemlji ravnin, večinoma na kmetijskih zemljiščih najvišjih kategorij tako prihaja do stalnih navzkrižij med interesi kmetijstva ter urbanizacije in drugih gospodarskih dejavnosti. Glede na to, da se površina obdelovane zemlje v območjih z omejenimi dejavniki zmanjšuje, izgubljam torej obdelovalne površine in s tem rodovitno zemljo na obeh straneh – tako v hribovju, kakor v ravnini. Trende zmanjševanja obdelovalnih kmetijskih površin potrjujejo tudi statistični podatki, ki pa nakazujejo tudi na povečanje intenzivnosti kmetijstva na preostalih ravninskih predelih. Vzroki za to pa ne tičijo samo v zmanjševanju prostora za kmetijstvo, temveč so precej širši, povezani s kmetijsko politiko, demografijo, itd.

Varovanje kmetijske zemlje

Glede na kakovost zemlje in možnosti obdelovanja razvrščamo v Sloveniji kmetijska zemljišča v dve kategoriji: najboljša kmetijska zemljišča in druga kmetijska zemljišča. Obe kategoriji sta zakonsko določeni, opredeljeni sta v planskih aktih države in lokalnih skupnosti. Zakonsko je tudi določeno, da je potrebno najboljša kmetijska zemljišča varovati, torej jih ne krčiti ali spreminjati njihovo namembnost. Ta je dovoljena le v izrednih določenih primerih, če ni mogoče uporabiti nekmetijskih površin ali zemljišč slabše kakovosti. A kar zakon pravi, ni nujno, da tudi naredi. Na področju varovanja kmetijskih površin se to odraža vedno močneje. Vedno večji so namreč pritiski po spremembah namembnosti kmetijskih površin, velikokrat gre za primere najboljših kmetijskih zemljišč v državi. Žal točnih podatkov sploh ni, ker v Sloveniji nimamo organizacije, ki bi jih vodila in področje nadzorovala. Edini oprijemljiv pokazatelj so vloge občin po spremembah namembnosti kmetijskih zemljišč, ki prispejo na Ministrstvo za kmetijstvo. Če primerjamo podatka iz leta 1995 in 2004 dobimo informacijo o tem, da so se predlagane površine povečale kar za 18,7-krat! V 1995 so slovenske občine predlagale spremembo namembnosti za 140,94 ha kmetijskih zemljišč, v prvi polovici leta 2004 pa že za 2641,90 ha. Končnega podatka o tem koliko je bilo odobrenega in nato dejansko realiziranega nimamo. Lahko pa iz tovrstnih podatkov sklepamo na odnos, ki ga imamo do varstva obdelovalnih površin. Pri tem je vredno poudariti, da večina posegov ni namenjena dejavnostim, ki bi prispevale k gospodarskemu razvoju občin, temveč gre za individualno, razpršeno stanovanjsko gradnjo ali lokalne posege brez proučene razvojne vizije. Po opažanjih pristojnih

ministrstev je veliko občin pri takšnih zahtevah premalo strokovnih in nekritičnih, pojavljajo se celo primeri protizakonitih ravnani.

Foto: F. Mašek

Pomen varovanja

Kljub temu, da podatkov o stalnem povečanju predlogov po spremembah namembnosti kmetijskih zemljišč, ni mogoče razlagati le kot izgubo zemljišč zaradi urbanega razvoja, nam nedvomno kažejo na to, da narašča pritisk na življenjsko pomembno in za pridelovanje hrane nenadomestljivo naravno dobrino. Možnost pridelovanja hrane je strateškega pomena za vsak narod. Splošna mera potrebna za pridelavo hrane za enega človeka je 10 arov njivske zemlje, v Sloveniji znaša že manj kot 9 arov. Če želimo obdržati vsaj to, bi morali čimprej zajeziiti nepotrebno izgubljanje kmetijske zemlje. Doma pridelana hrana povečuje namreč avtonomnost preskrbe prebivalstva s hrano. Z zmanjševanjem kmetijskega prostora in proizvodnje, pa postajamo vedno bolj odvisni od uvoza hrane in s tem podvrženi politiki velikih tujih trgovskih družb, njihovih cen in hrane drugotnega izvora.

Punčka iz cunj

Ljudje se razlikujemo med seboj na različne načine in se prepoznavamo glede na različne znake, kot so na primer spol, starost, telesne značilnosti, interesi, spolna usmerjenost ... Medkulturna vzgoja se ukvarja le s kulturnimi, etničnimi in družbenimi razlikami, ki se kažejo v načinu življenja - običajih, navadah ter vrednotah, tradicijah in kulturni dediščini določene skupnosti. V 21. stoletju praktično vsi živimo v večkulturnih družbah. Družbe so se v zadnjih desetletjih dramatično spremenile. Življenje v sodobnem svetu srečevanja različnih kultur in načinov življenja pomeni torej nenehno soočanje z raznolikostjo in drugačnostjo. Učenje o drugih ljudeh, njihovih posebnih zgodovinah, načinih življenja ter pridobivanje spretnosti, kako živeti z »drugimi« in »drugačnimi«, kako ustvarjalno živeti z razlikami, pa postaja nov izziv za nas, strokovne delavce v vrtcu.

Foto: Arhiv

Izvedba projekta:

S pomočnico sva se odločili za izvedbo projekta PUNČKA IZ CUNJ, pod okriljem organizacije UNICEF. Na prvem roditeljskem sestanku sva s potekom in predvidenimi dejavnostmi v projektu seznanili starše ter jih povabili k sodelovanju. Starši so idejo z veseljem sprejeli in izrazili pripravljenost za sodelovanje in pomoč.

Aktivnosti so potekale v dveh delih. Prvi del je bil naravnani k spoznavanju širšega okolja, ugotavljanju, kako in v čem smo si ljudje različni, ter življenju otrok v različnih okoljih, na celinah - v Afriki. Da bi otrokom čim bolj približali spoznanja o različnih narodih sveta, smo poleg pravljic, glasbe, ogledov in pogovorov ob knjigah, v goste

Foto: Arhiv

povabili svetovno popotnico gospo Seher. Pokazala nam je čudovite diapozitive Otroci sveta. Vtise s svojih potovanj je strnila v zanimivo in doživeto kramljanje z otroki. Pokazala nam je tudi spominke s potovanj iz različnih delov sveta. S pomočjo gline in paličic smo skupaj z njo ustvarjali Afriško bivališče - MANJATO. Vse svoje izdelke smo razstavili v kotičku za starše ter jih tako sproti seznanjali z našimi aktivnostmi.

Sledilo je presenečenje: za posebno doživetje otrok je poskrbela gostja Sara Chuja - mulatka. Otrokom je prinesla afriške instrumente, oblačila, in se jim predstavila. Velik vtis nanje je naredila njena drugačnost: polt, lasje, velikost ... Ob igranju na klavir smo se naučili afriško uspavanko, kar je bilo še posebej lepo doživetje. Otroci so se z njo zelo sproščeno pogovarjali o navadah, običajih, hrani, pesmicah, pravljicah, igračkah - skratka o življenju otrok v Afriki. Veliko so jo spraševali ter tako potešili svojo vedoželjnost in radovednost.

V drugem delu projekta smo se lotili izdelovanja punčke. Otroci so bili zelo domiselni pri iskanju rešitev, idej kako izdelati punčko, narisati kroj, urezati, sešiti, napolniti, jo obleči ... Aktivno sva jih vključili v odločitve o izbiri materiala: blago, papir, les, usnje, volna ... Igralnica se je za nekaj dni spremenila v pravo delavnico - šivalnico. Uspelo nam je izdelati kar tri punčke. Obiskala nas je mamica enega od otrok, ki je takšen projekt izvedla že sama. Ob pogovoru z njo so otroci ves postopek nastajanja punčke podoživljali in ga tudi zelo doživeto pripovedovali. Punčkam smo izbrali imena ter dve namenili UNICEF-u in s tem pripomogli k cepljenju dveh otrok v revnih državah. Vsaki od punčk smo izdelali tudi »osebnostno izkaznico« ter ju odposlali.

V skupini smo obdržali punčko, ki smo jo poimenovali Ana Katarina. Ta punčka vsak petek odpotuje domov k enemu od otrok iz naše skupine. Vse prijetne dogodke, ki jih otrok in cela družina doživi s punčko čez vikend, starši zabeležijo v dnevnik. V ponedeljek pa komaj čakamo, da lahko prisluhnemo temu zapisu ter si radovedno ogledamo punčko - mogoče je kaj spremenjena. In mnogokrat pod skrbnimi in spretnimi rokami staršev, babic, otrok nastane zanj kakšen nov kos oblačila, modni dodatek ...

Med samim potekom projekta je bilo opaziti veliko mero otroške sočutnosti, skrbi, kako pomagati drugim v stiski - ne glede na narodnost, barvo kože, drugačnost. Projekt smo zaključili z mislimi, kako dobro se počutimo, ker smo lahko tudi mi - najmlajši, na takšen način nekomu pomagali. Punčke, ki smo jih izdelali, so nam vsem »zlezle pod kožo«, saj so otroci ob koncu izrazili željo, da bi si takšno punčko želeli imeti doma.

Foto: Arhiv

V evalvaciji projekta sva s pomočnico dobili še dodatno potrditev, kako pomembno je timsko načrtovanje in sodelovanje. Globalni cilji na področju »družba« govorijo, naj bi otrok imel v vrtcu priložnost »... spoznavati samega sebe in druge ljudi ...« in prepoznavati »... razlike med življenjskimi navadami naše in drugih kultur ter med različnimi družbenimi skupinami ...«, pridobival naj bi »... izkušnje za sprejemanje drugačnosti«, »... za rahljanje stereotipov«. Poleg upoštevanja skupinskih razlik, spoštovanje posebnosti okolja, otrok in staršev ..., je posebej poudarjena tudi pravica do izbire in drugačnosti, ki zagotavlja tudi izražanje in uveljavljanje individualnih razlik.

Menim, da sva se v projektu Punčka iz cunj močno dotaknili vsega tega, velik delež pa so k temu prispevali tudi starši in zunanji sodelavci.

Strokovni delavki Vrtca Šoštanj:
Sonja Nežmah in Irena Žibert

LITERATURA:

Kurikulum za vrtce (1999). Ministrstvo za šolstvo in šport, ZRSŠ.

Glasser, Willem. (1998). Teorija izbire. Radovljica: regionalni izobraževalni center.

Foto: Arhiv

Tudi v Lokovici šivajo

V Domu krajanov v Lokovici so se v soboto, 15. marca, prvič predstavile Lokoviške šivilje. Gre za skupino žensk, ki se že dobri dve leti ukvarjajo s šivanjem prtičkov, rešeljev, vezenin ... Pripravile so svojo prvo razstavo ob praznovanju in proslavi za materinski dan, ki jo je tako kot vsako leto tudi letos pripravilo Prosvetno društvo Lokovica.

Pred dvema letoma je ga. Martina Pokleka dala pobudo, da bi se tudi v Lokovici ženske začele ukvarjati s vezanjem in šivanjem. Ideja se ji je porodila na neki razstavi v Mozirju. Zbrala je skupino žensk, ki so bile nad predlogom, da bi začele tudi same ustvarjati, navdušene. Danes jih je okoli deset. Dobivajo se vsako sredo popoldan za dve uri in šivajo ter se ob tem prijetno zabavajo. Njihova učiteljica je ga. Ančka Rebič iz Mozirja, ki skrbi tudi, da je vse tako, kot mora biti.

Z razstavo so nedvomno navdušile obiskovalce prireditve in zagotovo bodo svoje znanje in delo še lahko pokazale.

Melita Hudej

Stromboli

ČEZ URŠLJO GORO

Kulturni natroski s Koroške

ČEZ URŠLIO GORO

(S)prehod skozi slikarsko-kiparsko pojmovane odprtine - Vrata: Simbolna vloga vrat zaobjema tako obsežno pojmovnost (od metaforičnega in alegoričnega do asociativnega pomena), da dejanske uporabne funkcije tega splošnega motiva prehoda že skorajda ne zaznamo več. Čeprav kot takšna, vrata vedno pomenijo nek prvi stik oz. seznanitev s tem, kar sledi, ko

Na fotografiji je: Borčić, Vrata iz mojega ateljeja, 2007, akril, cinkove plošče, 200 x 90 cm (foto Tomo Jeseničnik)

Naslov razstave je poetičen: Betonska roža v gumbnici. Človek na njenih fotografijah je vedno v nekem iskanju ali, kot pravi avtorica, malo izgubljen. Draga Puc je nekoč že bila v glavnem mestu Francije, kamor se tudi vrača, zato o svojih, v Slovenji Gradcu razstavljenih fotografijah, pove, da so izbruhli iz Pariza. Posnete so v dežju. »Vsi ljudje okorg mene so bili nejevoljni, meni pa je bilo to res kot zanašalšč, ker Pariz je lep v vsakem vremenu. Gre tudi za neko urbano identiteto človeka, ker ni dovolj le, da si v Parizu in gledaš Eifflov stolp, ker če tam živiš, če raziskuješ, če iščeš sebe, naletiš na mnogo ovir, preden v vele-mestu, ne glede na dediščino, ugotoviš, kdo si in kaj si ... Pariz ima srečo, da je vse, kar je novo, tudi lepo, ne glede na to, da je moderno, in ljudje pravijo 'fuj pa moderno', ampak včasih je bila tudi Notre Dame moderna, kajne,« je povedala Draga Puc. Fotograf Tomo Jeseničnik v njenih fotografijah vidi, da je njihova primarna kvaliteta dvoplastnost ali večplastnost. S tem je dvodimenzionalnemu mediju - fotografiji učinkovito dodala večkrat iskano in zeleno tretjo dimenzijo, ki

jo vsi fotografi poskušajo čim bolj verodostojno prikazati na svojih fotografijah.

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah je na ogled razstava fotografij SEBASTIJANA OBLAKA z Raven na Koroškem. Naslov razstave je Uršlja gora - impresije.

Sebastijan Oblak razstavlja ciklus okrog štiri-desetih impresij, ki jih je posnel v obdobju zadnjih petih let na Uršlji gori. Na njih je ovekovčena narava. Ujel je trenutke. V zadnjih desetih letih je bil 2000-krat samo na Uršlji gori, lani je bil tam 440-krat v vseh vremenskih razmerah, v vseh dnevnih časih in v vseh letnih časih. »Obiskal sem planine celega sveta, bil sem v Afriki, Andih, na Mount Blancku, v Skandinaviji, na Balkanu, ampak najdražje moje slike so mi z Uršlje gore,« je povedal Sebastijan Oblak. Izpostavil je primer 'glorijo' ali avro, svetniški sij okrog glave. Tako ga opiše: »To je fizični pojav, ki sem ga doživel v zadnjih desetih letih šestkrat. O tem pojavu sem bral tudi v knjigi Tisoč čudes sveta. Ampak jaz sem verjetno edini človek, ki sem to posnel s kamero. Posneto imam, ko se to premika. Tako se je premikalo verjetno tudi tam v Louvru ali v Medjugorju, ko se je prikazala Marija. To je tak efekt. In ta film bi želeli imeti celo fiziki, doktorji v Ljubljani. A do zdaj ga še nisem pokazal. Imam ga doma. Lahko pridejo na obisk in ga vidijo. Fotografije pa sem že pokazal.«

Uvodno besedo k razstavi je podal fotograf Tomo Jeseničnik, ki je povedal, da Oblakove fotografije odlikuje posebna naravna svetloba, in nadaljuje, da je Oblak fotografiral na več sto pohodnih letno na eno najbolj obiskanih planinskih svetišč - Uršljo goro, ki je še posebej Korošcem globoko v srcu.

Njegovo fotografijo odlikuje posebna svetloba, ki je je bil deležen, ko običajni ljubiteljski fotografi niti pomislijo ne, da bi s sabo vzeli fotoaparatus, kaj šele, da bi šli na goro v takšnem vremenu. Sebastijan Oblak zna predvideti posebne svetlobne situacije, ki se ponavadi dogajajo zelo zgodaj ali zelo pozno tekom dneva, še posebej ob spremembi vremena. Do teh izjemnih svetlobnih pojavov velikih dimenzij je razvil enakovredno plemenit odnos kot do drobnih, na videz likovno bolj siromašnih motivov, ki so ponavadi skriti nekje pri tleh, v podrastu ali v sivem grušču. Zna odkriti in razbrati motiv v naravi.

Ko se je upokojila, se je ANKA JUVAN iz Slovenj Gradca začela ukvarjati z oblikovanjem gline. Pred kratkim pa je odprla ljubek galerijski prostor. Leta 2000 se je prijavila na natečaj za spominek Slovenj Gradca in za oblikovanje kužnega znamenja dobila prvo nagrado in priznanje za Tisnikarjevega vrana in rožne aranžmaje. Idejo za vrana je dobila od slikarja svetovnega slovesa iz Slovenj Gradca Jožeta Tis-

nikarja, ki je čisto po svoje slikal svojo ljubljeno kavko in svojega vrana.

Anka Juvan za Prežihovino, za katero skrbi Koroški pokrajinski muzej Ravne na Koroškem, že sedem let izdeluje tudi kolekcijo Prežihovih likov iz Prežihovih literarnih del. Dela tudi nabožne stvari. V teh letih so se ji pridružili domači. Pomagajo ji mož, sin in snaha ter hčerka in vnuk. Izdeleke izpeljejo od ideje do zaključka. Ona dela figure brez glazur, sin pa uporabne izdelke, na primer skledice z glazurami. Izdelke dopolnjuje tudi z drugimi materiali, nabranimi v naravi. Njen mož Jože je za Koroške snope (ki se za cvetno nedeljo nesejo v cerkev) dobil certifikat kakovosti. Anka Juvan je tovrsten certifikat dobila za glinene izdelke, za rožne aranžmaje pa njena snaha Simona Vončina.

Trenutno še zmeraj izdelujejo jaslice, ker imajo zanje naročila še zdaj, po božičnem času. Anka Juvan se je pred kratkim lotila tudi novih stvari. V novi verziji oblikuje Tisnikarjevega vrana, Tisnikarjev vodni lonček z motivi vrana in Prežihove like. Vedno namreč želi nekaj novega. Rada pove, da je njihova hiša prijazna in so zelo veseli, če kdo pride, pa sploh ni nujno, da kaj kupi. Aprila, v času obrtne razstave (razstava domačih in umetnostnih izdelkov Duo) imajo odprta vrata njene majhne galerije. Izdelke Anke Juvan je moč videti tudi v turistični pisarni v Slovenj Gradcu, kjer je Tisnikarjev vran najbolj prodajani spominek, na območju Raven na Koroškem pa izdelek Levi devžej in Solzice. Zelo iskan je tudi golob miru. »Slovenj Gradec je mesto glasnik miru, zato sem mnenja, da je ta spominek zelo ustrezen za naše mesto,« Anka Juvan zaključuje predstavitev svojega dela.

»Moji edini, ki jo ljubim« je ljubezenska zgodba med pesnikom Karlom Destovnikom - Kajuhom, ki je v drugi svetovni vojni kot partizan padel, star komajda 21 let, in Marijo Medved, poročeno Weingerl, prvo Kajuhovo ljubeznijo, ki danes živi v Slovenj Gradcu. Omenjeno knjigo je napisal IVAN SIVEC, eden najbolj branih slovenskih pisateljev in pisec kar sedemnajstih biografskih romanov. Izšla je letos pri založbi Karantanija, avtor sam pa jo je predstavil poslušalcem tudi v prostorih Mladinske knjige v Slovenj Gradcu.

Glavni vir nove Sivčeve biografske knjige so pripovedovanja Marije Weingerl in pisma, ki jih je Karel Destovnik - Kajuh pisal Mariji, Mičici. Ta Kajuhova literarna zapuščina je torej navdihnila pisatelja Ivana Sivca. O teh pismih pove, da vsestransko lepo prikazujejo tiste čase, razmere v predvojnem Šoštanju, predvsem kulturno, narodno prebudno in nasplošno. »Hkrati imajo ljubezensko noto in to me je tako vznemirilo, da

sem potem še nekajkrat zvil k Mariji in povedala mi je okvir za to zgodbo. Glavni vir pa so pisma in nekateri pesmi,« nadaljuje Ivan Sivec.

Marija Medved, kasneje poročena Weingerl, je bila prva Karlijeva - Kajuhova ljubezen. Enkrat, ko sta se po dolgem času srečala, ji je dal sličico. Na drugi strani te je pisalo: »Moji edini, ki jo ljubim, v spomin.« Zato je Ivan Sivec dal knjigi tak naslov in dodal: »Tako Marija kot Karli sta bila prava lepotca, kot jih človek vidi v tistih letih, tako da ni nenavadno, da sta bila nekoliko izpostavljena tudi pred vso drugo mladino, čeprav so delovali kot celota na kulturnem in področju. Njuni poti sta se leta 1941 razšli. Oba sta bila zaprta, Marija je šla potem v partizane, Karli je nekaj časa bil v ilegali, potem pol leta v Ljubljani, nato je odšel v 14. divizijo, kjer je deloval v kulturni sekciji, in 22. februarja 1944 padel. Nista se več videla od leta 1941.« Kako Ivan Sivec zdaj, po vsem tem vidi Kajuha? »Zame je zdaj na lepem že veliko širši, kot je bil prej. Že prej sem ga cenil kot partizanskega pesnika, bil je odličen partizanski pesnik, zame eden najboljših tistega časa. Zdaj ko sem se bolj pogledal v njega, sem videl tudi, da je zelo resno dojemal tisti čas, zelo globoko živel za to veliko idejo, ki je takrat prihajala. Vsi tisti, ki so prej pripravljali razne monografije ali poljudne knjige, ki so predstavljale Kajuha (pesnik iz Velenja Ivo Stropnik, predvsem pa dr. Cesar), vsak po svoje pokažejo neko podobo. Moja podoba je toliko drugačna ali širša, ker zdaj Kajuha prikazujem tudi kot lirika, ne samo iz svoje potrebe, ampak ker je pisal zelo lepe lirične pesmi Mariji in nekaj teh pesmi doslej ni bilo objavljenih. V pismih njej se razkriva tudi kot veliki pisatelj. Verjetno bi bil pisatelj skorajda Cankarjevega kova. Vendar je bil v tistem času tudi tako politično in kulturno angažiran, da je ta njegova širina neverjetna za njegova leta, in se mi zdi, da Kajuha zdaj nimamo samo enoplastno kot partizanskega pesnika, ampak tudi kot dobrega pisca in predvsem tudi kot lirika ali, z drugo besedo rečeno, vsestranskega ustvarjalca, človeka, ki je dosegel svoj vrh pri svojih devetnajstih letih, pri dvajsetih morda, pri dobrih enaindvajsetih je že padel. Ves čas imam občutek, kot da je vse tisto, kar je želel, hotel čim hitreje in čim bolj intenzivno povedati, ker to, kar je napisano, katero koli njegovo pesem vzamem v roke, katero koli pesem tudi iz knjige preberem, vidim, da je to nekaj izjemno globokega, čutečega in tudi literarno pomembnega. Tako da moja knjiga skuša na čim bolj ljudski, poljudni način prikazati Kajuha v vsej njegovi veličini in upam, da ta knjiga »Moji edini, ki jo ljubim« to zdaj nekako dela in tudi popravlja, čeprav je to malo čuden izraz, vtis, da je samo partizanski pesnik. Tudi partizanski pesnik je bil zelo dober, ampak ta njegova širina je zdaj v knjigi veliko bolj razvidna. Zato menim, da bo Kajuh preživel tudi vse druge čase in da se ne smemo ozirati na trenutne politične razmere, takšne in drugačne. Kajuh je pesnik in pisatelj za vse čase,« je povedal Ivan Sivec.

Danilo Čebul, ml.

Strateški prehod preko Tare.

Tudi v letu 2007 je Planinsko društvo Šoštanj vključilo v svoj program večdnevni izlet v pogorje ene od bivših republik naše nekdanje skupne domovine. Tokrat je bila to skrivnostna in hribovita Črna gora, točneje pogorje Durmitor. V večernih urah 28. septembra se nas je 24 članov društva odpravilo na to dolgo pot. Krajši postanek smo opravili v Sarajevu in si ogledali prebujanje te bosanske prestolnice. Po jutranjem zajtrku in kavici na sloviti Baščaršiji smo nadaljevali pot preko Pal, Goražda in Foče ter se spustili v dolino reke Drine. Mejo med večetnično Bosno in Črno goro smo prestopili v Šćepan polju, kjer smo se srečali Goranom Šibalićem, izkušenim gorskim vodnikom in alpinistom, ki je res poskrbel, da smo to deželo spoznali, jo začutili in bo zato tudi ostala neizbrisni del našega spomina.

Narava je poskrbela, da je bil naš prvi izziv - spust po reki Tari - pravo doživetje. Razmere so bile idealne, vodostaj te »solze Evrope«, kot jo imenujejo, pa za ta jesenski čas izredno visok. Najbolj idealni in tudi najbolj zahtevni pogoji za spust po reki pa so v mesecu maju, ko pride do topljenja velikih količin snega na pogorju Durmitorja. Takrat pridejo na svoj račun najboljši, med katerimi je mnogo Slovencev, in imajo do njih tukajšnji vsega vajeni vodniki zelo spoštljiv odnos.

Prav vodno bogastvo je tisto, ki se je na vsakem koraku naše poti kazalo v svoji neizmerni lepoti. Zato tudi ime pogorja Durmitor, ki je keltskega izvora, ne pomeni zaman voda izpod planine. Po raftanju smo si ogledali nekdanj čudovit kanjon reke Pive, ki so

jo v začetku sedemdesetih let zavezili za potrebe pridobivanja električne energije. Podobno so želeli izkoristiti reko Taro, vendar zahvaljujoč nasprotovanju in prigovarjanju slovenskih članov v zvezni skupščini se to ni zgodilo. Lahko pa smo se prepričali o pozitivnem odnosu do kulturne dediščine, ki ga je pokazala država s predstavitev celotnega samostana vključno z vsemi poslikavami. Tudi pri nas so bila podobna sedemdeseta leta, odnos do dediščine pa bistveno drugačen.

Kanjon reke Pive smo zapustili po strmi in prepadni cesti ter se napotili proti Žabljaku, izhodišču naših planinskih doživetij. Ta kraj s statusom mesta se z nadmorsko višino 1420 metrov ponaša kot najvišje evropsko mesto in je obdan s čudovitim po-

gorjem Durmitorja. Žal je mesto postalo eno samo veliko gradbišče, kjer predvsem tuj kapital gradi za svoje gospodarske ali privatne interese. Gradnja je stihijska, brez prostorskega reda in močno spreminja podobo tega nekdanj lepega kraja. Investitorji so predvsem bogati Rusi, ki so pripravljeni za meter nestavnega zemljišča plačati tudi do 100 evrov. Tu pa se moram vprašati, kam je izginil nekdanji ponos tega naroda, ki svojo domovino dobesedno razprodaja.

Namestili smo se v hiši našega vodnika in gostitelja Gorana, ki je s svojimi družinskimi člani poskrbel za naše dobro počutje in prehrano. Svojo prvo turo smo opravili na Savin Kuk (2313 m) in je bilo nekakšno spoznavanje Durmitorskega hribovja. Tisti, ki smo se povzpeli na nje-

gova oba vrhova, smo se morali kar močno potruditi, da smo se varno povzpeli na njegov vzhodni, nekoliko nižji vrh. Planinstvo v tej deželi pač ni način gibanja v naravi in je trenutno rezervirano zgolj za poznavalce, temu primerno so tudi opremljene in varovane poti. Samo hribovje nudi veliko možnosti za smuko, predvsem zaradi velikih količin zapadlega snega, ki pokriva pogorje vse do pomladi. Zimski turizem, ki je po razpadu države zastal, pokuš sedaj z novimi lastniki turističnih objektov ponovno oživeti, vendar zaradi nesoglasja lastnikov zemljišč zgolj z majhnimi koraki.

Glavni cilj našega izleta pa je bil seveda 2523 m visoki Bobotov Kuk ali Čirova peč, kot ta najvišji vrh Durmitorja imenujejo domačini. In

Počitek med spustom je bil dobrodošel.

če nas je prvi dan spremljala megla, nam je bil v lepem sončnem dnevu trud v celoti poplačan. Razgled je bil enkrat in nam je razkril vso lepoto okoliškega hribovja, obdanega s čudovitimi jezери. Napolnjeni z novo energijo smo se odločili za vračanje po daljši poti mimo Črnega jezera. Ko smo se tako na cilju ozirali proti oddaljenim vršacem, smo kaj kmalu pozabili na utrujenost, ki nam jo je pustila deveturna hoja.

Zadnji dan smo obiskali še Vidikovac, to je razgledna ploščad, ki nam odpre pogled na kanjon Tare, drugi največji kanjon na svetu. Pogled je res spoštljiv in prav temu, pozimi nedostopnemu terenu, je narava namenila največjo rodovitnost. Tu živijo tisti avtohtoni visoki Črnogorci, ki preživijo zaradi svoje trdživosti in marljivosti in nimajo nič kaj skupnega s pogostimi šalami o prebivalcih Črne gore.

Napitili smo se še na dvourni sprehod pod Crveno gredo do Jablan

jezera in si privoščili malo zaslužene- ga ugodja. Tudi naši najbolj zagreti člani niso imeli druge alternative.

Gibanje po nacionalnem parku Durmitorja nam pričara nedotakljivo lepoto narave. Moč in lepota gozdov je bila eno od vodil organizatorja izleta Milana Pogorelnika, ki je tukaj podoživljal svoja študentska leta. Ko smo zapuščali pogorje in visoko planoto Žabjaka, smo si bili edini, da ta pogled ne more in ne sme biti naš zadnji.

Reko Taro smo prestopili preko impozantnega mostu na Dzurdzevcu na Tari. Ta legendarni most je bil zgrajen leta 1938 ter delno porušen leta 1942 na ukaz vrhovnega štaba NOV. O pomenu tega prehoda pričajo številni spomeniki črnogorskim junakom iz pretekle in polpretekle zgodovine. Medvojno dogajanje si lahko ogledate tudi v filmu Most, posnetem po resničnih dogodkih prav na tem mostu. No, eno zgodbo o tem mostu pa smo prispevali tudi

Tara-solza Evrope.

mi, šoštanski planinci, in se prične nekako takole: Bili jednom slovenski planinari na mostu, pa je jednom izpao novčanik. I onaj »ludi« Slovenac pošao je da ga traži ...)

Pod vtisi tudi zgoraj omenjene prigode smo dobro razpoloženi prispeli v glavno mesto Podgorico, kjer smo se zadržali kratek čas. Cilj našega potovanja tega dne, ki smo ga imenovali kar turistični del poti, je bilo zgodovinsko Cetinje, kjer smo tudi prenočili. Po ogledu te zgodovinske prestolnice smo se lahko prepričali o tem, kako lahko ima majhen, a ponosen narod izjemen zgodovinski vpliv. Nedvomno so prizadevanja o vrnitvi sedeža države v to mesto upravičena. Povzpeli smo se tudi do zadnjega počivališča največjega sina črnogorskega naroda, kjer smo se polni vtisov poslovili od te gorate države, ki jo je Njegoš tako spoštoval.

Tako je za naša šoferja Vlada in Ivana, ki sta nas vse dni varno vozila po res zahtevnih in nevarnih od-

sekih, preostal še zadnji spust v obmorski pas, v Boko Kotorsko. Nočna Boka nam je pričarala občutek Mediterana, ki je bil v prvih dneh oktobra še kako živahen.

Domov smo se vračali po doline reke Neretve, mimo nasadov mandarin, katerih bera je bila v največjem zamahu. Pot smo nadaljevali do Sarajeva ter preko Zenice in Slavonskega Broda prispeli domov v jutranjih urah.

To osemdnevno potepanje nam bo ostalo zapisano v spominu po vsem doživetem, ki se je odražalo v lepotah narave, prijaznosti ljudi, v preživetem času, ki se tu nekoliko počasneje odvija, po skromnosti, ki je nedvomno tukaj vrednota, ter po organizaciji izleta, v katerega je Milan vložil veliko truda.

In prav zato se bomo radi spominjali tega lepega doživetja, ki ga bomo nujno podoživljali tudi s spominom nanj, ki ga danes, žal, ni več med nami.

Skrčko jezero pod Čirovo pečjo.

Zaslužen pogled po končani turi.

Govorica telesa – glasnejša od besed

Mateja Jevšnik, spec. manag., dipl. ekon.

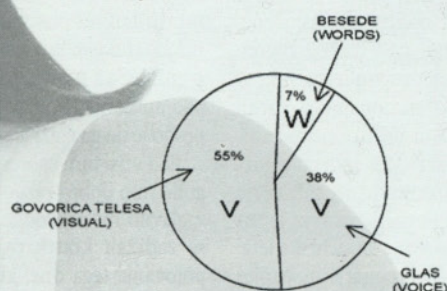
Komunikacija je prenos sporočil od govorca do poslušalca. Sporočila, ki si jih posredujejo sogovorniki v medosebnem odnosu, so lahko:

- verbalna (besedna) in
- neverbalna (nebesedna).

Odnos med verbalnim in neverbalnim delom v podajanju in predvsem v razumevanju sporočila je v korist neverbalnega, kar je leta 1971 v svoji raziskavi tudi dokazal Albert Mehrabian. Ugotovil je, da so v komunikaciji pomembni 3 elementi, in sicer:

- besede,
- glas,
- telesna govorica.

Nekateri sodobni avtorji poimenujejo te tri elemente 3V (iz angleških začetnic 3 elementov):

Neverbalna komunikacija

Ste se kdaj vprašali, koliko poveste, ko ne govorite? Raziskave so pokazale, da z besedami povemo le 7 % vsega, 93 % informacij pa okolici sporočamo neverbalno.

Z neverbalnim načinom komuniciranja se soočamo v zasebnem in v poslovnem življenju. Če naši sogovorniki ali poslušalci vidijo, česar mi ne povemo, smo slabi retoriki, saj se mora govorica telesa ujemati z besedami, ki prihajajo iz naših ust.

Najbolj neposreden način komunikacije so naše oči. Že sam pogled, usmerjen v osebo, s katero se pogovarjamo, pove, da nas ta oseba zanima. Če pa stika iz oči v oči ne moremo vzpostaviti, sporočamo, da nam sogovornik ni zanimiv oz. da ga ne spoštujemo. Pretirano vztrajanje pri gledanju v oči pa je lahko tudi moteče: za pristne odnose medsebojnega spoštovanja velja, da naj bi si med pogovorom v oči gledali približno 60 % časa.

Drugi pomembni kanal sporočanja je izraz na obrazu. Nasmeh je prinašalec dobrih novic in pozitivnih odnosov – primeren je tako rekoč v vsaki življenjski situaciji, razen ko se soočamo s smrtjo. Prijazno smehljanje izžareva toplino in občutek zaupanja. Preverite, kako čudežno deluje: če se boste smehljali, bodo ljudje lažje sprejemali vaše ideje in stališča, hitreje vas bodo sprejeli.

Usta so lahko izdajalska tudi takrat, ko smo tihi. Posebni gibi z ustnicami, grizenje ali obračanje na eno stran lahko sogovorniku dajejo vtis, da bodisi razmišljate o nečem, kar je bilo izrečeno, ali pa preprosto nekaj prikrivate.

Svoj pomen ima tudi položaj glave. Če želite ustvariti prijateljsko in odprto vzdušje, boste glavo nagnili vstran. S tem boste okolici sporočali, da ste sproščeni. Če pa boste glavo držali pretogo pokonci, boste sporočali, da ste nezainteresirani, morda nekoliko vzvišeni. V službenem okolju bo najbolje, če

glavo držite pokonci, a še vedno sproščeno: dajati morate vtis samozavesti in določene avtoritete, ni pa dobro, če s položajem glave izražate napadalnost ali nesproščenost.

Z rokami lahko veliko poveste o tem, kakšen je vaš odnos do sveta oziroma do konkretne situacije. V poslovnem svetu vas stranke nikoli ne smejo videti s prekrizanimi rokami, saj bodo mislile, da vas ne zanimajo, da vam ni do posla, da ste zaprti za njihove ideje in da se z njimi ne strinjate. Delovali boste grobo, zaprto in nedostopno.

Ne samo položaj, tudi način uporabe rok pove veliko o nas. Naši podobi lahko koristi ali škoduje. Če radi pri razlaganju zadeve ponazarjate z rokami, bodite previdni: ljudje utegnejo misliti, da tako skrivate svojo nesamozavest in nezrelost. V poslovnem svetu pa je na splošno bolje, če gestikulacijo z rokami omejite na skrajni minimum: spodobi se, da imate roke ob sebi in sproščene. V takem položaju boste videti zaupanja vredna oseba.

Zelo pomembno je tudi, da so roke (dlani) vidne. Še posebej v službi nikakor ne moremo imeti rok v žepu, pod mizo ali za hrbtom. Tudi praskanje po vratu ali kodranje pramena las s prstom nikakor nista sprejemljiva za poslovno okolje.

Položaj telesa in telesna bližina sta pri komunikaciji izrednega pomena. Nagib telesa proti sogovorniku v normalnih situacijah vedno nakazuje, da nas sogovornik (ali njegove misli) zelo zanimajo in da smo za njegove predloge odprti. Običajno v taki situaciji nevede tudi pokimamo in damo sogovorniku vedeti, da smo pogovoru z njim naklonjeni. Prav nasprotno pa sporočamo, če začnemo telo umikati nazaj in se od sogovornika oddaljimo.

Ne samo naklon telesa, tudi celoten položaj – vzravnani ali sključen – veliko pove o tem, v kakšnem čustvenem ali fizičnem stanju ste. Če lenobno slonite na steni ali ležerno visite čez stol, sporočate ljudem okrog vas, da ste, bodisi utrujeni ali leni, da vas delo ne zanima ali da komaj čakate, da greste stran, drugam.

Razdalja med vami in vašim sogovornikom je ena od temeljnih zapovedi bontona in ste se z njo zagotovo že srečali – še posebej, če ste med bolj občutljivimi na t. i. "osebni prostor", se vam je nemara že zgodilo, da so vam šle dlake pokonci, če se vam je kdo približal na razdaljo, ki ste jo čutili kot vdor na "vaš teritorij". Ker ljudje tovrstno komunikacijo doživljamo precej subjektivno, se je dobro držati srednje poti: ne siliti preblizu v ljudi (še posebej, če to pri njih sproži nelagodje) in ne stati predaleč, saj bi to pomenilo, da ste nezainteresirani za pogovor.

Včasih se morda ne zavedamo, koliko s svojim telesom povemo – drugi kljub temu dobijo sporočilo. Prepričajte se, da sporoča tisto, kar ste želeli povedati!

Viri in literatura

- Zupanc, Nada. 2002. Poslovno komuniciranje. Ljubljana: EF
- www.impuls.si
- www.cenim.se

Poklicna rehabilitacija

Dragica Mazej, dipl. oec.

Uvod

Poklicna rehabilitacija je oblika izobraževanja, usposabljanja, delna ali popolna preusmeritev delovnega mesta, skratka način, kako delavcu zaradi nastale telesne ali duševne prizadetosti omogočiti, da si zagotovi in obdrži ustrezno zaposlitev. Cilj rehabilitacije je, da invalidne osebe dosežejo in obdržijo svoj optimalni telesni, intelektualni, čutni, duševni in/ali socialni funkcionalni nivo. Zaradi nastale poškodbe pri delu ali poklicne bolezni zagotovi poklicno rehabilitacijo in ustrezno delo delodajalec, stroške usposabljanja in nadomestilo pa povrne invalidsko zavarovanje. Vse pogostejše se v delovnih organizacijah tako delavci kot delodajalci srečujejo z visokim odstotkom bolniškega staleža, invalidnostjo. Ta prispevek je v pomoč slednjim, kako začeti poklicno rehabilitacijo.

Pojem poklicne rehabilitacije

Poklicna rehabilitacija je menjava poklica oz. oblika prekvalifikacije zaradi nastale telesne ali duševne prizadetosti delavca. Ponavadi poleg izobraževanja in usposabljanja vključuje tudi psihološke in socialne ukrepe.

V sodobnih državah je delavčovo stalno izobraževanje, izpopolnjevanje znanj posameznikova pravica in obveznost. Zato bi bilo potrebno, da zakonodaja opredeli trajno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje kot pravico zaposlenih oseb ter da spodbuja delodajalce, naj omogočijo zaposlenim, da se izobražujejo tudi na področjih, kjer nima delodajalec interesa.²

Ena izmed oblik izobraževanja je tudi poklicna rehabilitacija.

Najbolj znana definicija poklicne rehabilitacije je zapisana v Konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 159. Gre za izvajanje posameznih aktivnosti, katerih cilj je »omogočiti invalidu, da si zagotovi in obdrži ustrezno zaposlitev in napreduje v njej in se na ta način prispeva k njegovi integraciji oz. reintegraciji v družbo.«

Poklicna rehabilitacija ni več izbirna pravica, temveč se pojavlja kot obvezna (temeljna pravica iz invalidskega zavarovanja) pravica za mlajše delovne invalide.

Pogoji za pridobitev in način poklicne rehabilitacije

Zavarovanec pridobi pravico do poklicne rehabilitacije, če je pri njem nastala II. kategorija invalidnosti, če na dan nastanka invalidnosti še ni dopolnil 50 let starosti in če se glede na preostalo delovno zmožnost lahko usposobi za drugo delo, ki ga bo opravljal polni delovni čas.

Slednje se lahko opravi:

- z izobraževanjem na ustreznih šolah in z drugimi oblikami izobraževanja,
- s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu pri delodajalcu oz. v drugih oblikah delovnega usposabljanja,
- z izobraževanjem ob delu, s soglasjem zavarovanca.

Stroške poklicne rehabilitacije krije zavod. Zavarovanec in izvajalec poklicne rehabilitacije morata zavodu poročati o poteku rehabilitacije najmanj vsakih šest mesecev.

Oblike izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja v poklicni rehabilitaciji

Usposabljanje je optimalna integracija izobraževanja in izobrazbe, usposobljenost je rezultat usposabljanja in pomeni človekovo izoblikovanost, pripravljenost za opravljanje določenih del.

Prekvalifikacija (rekvalifikacija) pomeni delno ali popolno preusmeritev na nova dela, katerih opravljanje zahteva novo strukturo znanja, sposobnosti in navad. Kot izobraževalni ukrep je vezana na spremembo poklica, ki jo povzročajo: temeljne spremembe v programski strukturi organizacije dela, spremembe tehnoloških procesov in strukture delovnih sredstev, poklicna bolezen delavca, delavčeva starost, napačen izbor poklica, odmiranje poklica, status in tretman poklica in drugi vzroki.

Dokvalifikacija je proces dopolnilnega razvijanja znanja, sposobnosti, spretnosti in navad za pridobitev kvalifikacije v zvezi z zahtevami določenega izseka dela oz. poklica.

Dr. Frank Tros se je v svojem članku Towards flexicurity in polices for the older workers in EU-countries osredotočil na zaposlovanje starejših delavcev na trgu dela ter poskušal prikazati možne strategije, in sicer možnost zaposlovanja za delo s skrajšanim delovnim časom, možnost izobraževanja za drugo delo, kroženje na delovnih mestih ... Med drugimi je omenil, da je izobraževanje za ohranitev delovnega mesta zelo pomembno, naj si bo to zaradi bolezni, starosti ...

Izobraževanje zaposlenih nad 50 let v nekateri državah članicah EU:

Država	Izobraževanje zaposlenih nad 50 let v %
Danska	10,0
Nizozemska	8,5
Belgija	4,0
Nemčija	1,5

Pogodba o poklicni rehabilitaciji

Pogodba o poklicni rehabilitaciji se sklene, ko postane odločba o priznanju pravice do poklicne rehabilitacije dokončna. Sklene jo zavod, delodajalec ali zavod za zaposlovanje in zavarovanec.

Poleg navedenih sestavin morajo biti v pogodbi določeni tudi stroški, ki jih bo kril zavod, na primer: za šolnino, učne pripomočke, učila, potne stroške. Glede obveznosti delodajalca mora biti, na primer: določena obveznost zagotovitve delovnega mesta po končani poklicni rehabilitaciji, morebitno zagotavljanje počitniške prakse in mentorja, če se rehabilitant šola, in dolžnost spremljanja uspešnosti poteka poklicne rehabilitacije.

Pogodba ima lahko tudi druge sestavine, ki so pomembne za izvajanje poklicne rehabilitacije.

Zaključek

Strokovno izobraženi in usposobljeni kadri so temeljni dejavnik razvoja, kakovosti in uspešnosti vsake organizacije, ne glede na to, ali je njena temeljna dejavnost proizvodnja ali opravljanje storitev. Zato je človeško, da delavcu v primeru nastopa invalidnosti omogočimo poklicno rehabilitacijo in zagotovimo, da obdrži ustrezno zaposlitev.

Viri in literatura

1. Možina, Stane in drugi. 1998. Management kadrovskih virov. Ljubljana: Zbirka profesija.
2. Vodovnik, Zvone. 2003. Poglavja iz delovnega in socialnega prava. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
3. Merkač, Marjana. 1998. Kadri v organizaciji. Koper: Visoka šola za management.
4. Mednarodna organizacija dela, Konvencija št. 159 o poklicni rehabilitaciji in zaposlovanju (invalidov), 1. člen, Uradni list SFRJ, št. 3/1987.
5. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, 87. člen. Uradni list RS, št. 20/2004.
6. dr. Tros, Franck. 2004. Towards «flexicurity» in polices for the older workers in EU-countries. Lisbon.

Središče za samostojno učenje Šoštanj

V Listu smo prebivalcem naše občine že predstavili Središče za samostojno učenje. To je učni prostor, opremljen s sodobno učno tehnologijo, ki je namenjen vsem znanja željnim občanom in občankam. V njem na svoj način obiskovalci pridobivajo, utrjujejo ali nadgrajujejo znanje. Prostor se nahaja v prvem nadstropju občine Šoštanj in je opremljen s štirimi računalniki z vso multimedijsko opremo, na njih so tudi programi za samostojno učenje angleškega in nemškega jezika, programa za pomoč pri učenju matematike in fizike, dostop do interneta ter različni slovarji. Seveda je uporaba vseh gradiv in učne tehnologije povsem brezplačna, dobrodošla pa je predhodna najava. Poleg samoučenja tujih jezikov ali prebiranja svetovnega spleta, lahko občani obiskujejo tudi različne vodene tečaje.

Trenutno se že od konca februarja, v prijetno opremljenem prostoru, vsak dan dobivajo občanke in občani starosti nad 45. let, ki skupinsko obiskujejo 20. urni brezplačni osnovni računalniški tečaj. Zanimanje je veliko, saj se že polni peta skupina osmih, računalniškega znanja željnih tečajnikov. Načrtujeta se tudi tečaja Microsoft PowerPoint in Excel, ki bosta namenjena vsem tistim, že z nekaj računalniškega predznanja. V izdelavi je tudi tečaj pravega pisanja dokumentov in različnih tekstov v Wordu.

Poleg samostojnega učenja in različnih tečajev, lahko v prostorih poiščete informacije o različnih načinih izobraževanja.

In kako deluje središče za samostojno učenje? Učenje poteka samostojno, hitrost pridobivanja znanja si učenec prilagaja sam, prav tako ritem učenja kot razpoložljiv čas. Pri učenju se uporablja gradivo, ki je prilagojeno samostojnemu učenju. Ves čas je na voljo strokovna pomoč in informatorke. Središče je namenjeno vsem, ki se želijo samostojno učiti, tistim, ki težko usklajujejo čas in kraj učenja z drugimi obveznostmi, vsem, ki primanjkuje lastnih sredstev za izobraževanje, saj je učenje v Središču za samostojno učenje Šoštanj povsem brezplačno. Torej, dobrodošli Centru za samostojno učenje Šoštanj.

Delovni čas Centra za samostojno učenje

Ponedeljek od 10:00 do 16:00
Torek od 10:00 do 16:00
Sreda od 11:00 do 17:00
Četrtek od 10:00 do 16:00
Petek od 10:00 do 16:00

Telefon: 05 994 70 30

E-mail: lusostanj@siol.net

Katja Rezman, informatorka v Centru za samostojno učenje

Pat'nošter spominov

Včasih otroci nismo smeli zraven, ko se je mama, običajno največ dvakrat na mesec, skoraj zagotovo pa dan po plači, napotila v Šoštanj, da je nabavila tiste reči, ki jih doma nismo pridelali, a so bile nujne za kuho. Veliko si je tako ali tako pomagala z vsem, kar je bilo mogoče nabrati okoli hiše. Tako je namesto vegete moral biti v krompirjevi juhi povojček, nizka zelena zel, ki je lepo zadišala, če si jo zmulil med dlanmi. Za plotom je je bilo čez in čez dovolj. Ko je bila čebula še predrobna in jo je bilo škoda puliti, je uporabljala samo zel, ki je čisto brez skrbi nadomestila današnji por. Dušene koprive, na drobno narezane, zabeljene s smetano s kislega mleka, pa suho sadje, ki ga je marljivo valjala po krušni peči, da smo imeli celo zimo kompote ... pravzaprav nismo čutili, da bi nam kaj manjkalo. Vse čaje, meto, lipovo cvetje, bezeg, šipek, meliso ... še kumino, smo tako ali tako nabrali kar okoli doma ... janež, polaj, ajbež je gojila v vrtu. Olja smo rabili malo, saj je bila bolj čislana svinjska mast. Mama je ob vsaki kolini ravnala enako: ko se je prase začelo dreti, je stekla v »tavečjo hišo«, ki je bila najbolj oddaljena od svinjaka, si potisnila prste v ušesa in mižala, da ni slišala bolečega predsmrtnega vpitja. Ko so žival, snažno in gladko, naložili na trage, pa je sklonjenih rok stala poleg in pričakujoče vzdihnila: »Bog daj, da bi bil debel špeh!« Potem je, kakor kakšno leto, večkrat tisti dan hvaležno hodila ogledovat maščobni plašč, ki se je hladil kje na plotu, ali pa tarnala: »Sem pa ja fotrala, kolikor so mogle požret, kam je pa šlo?« No, seveda je bilo treba kupiti marsikaj. Pri hiši smo imeli majhen vozek z lesenimi kolesi in količki za ograjo. Z njim je potem odpotovala proti mestu. Naložila je mesečno »fasngo«, otrokom je pa zmeraj prinesla bonbone. Takrat so se dobili še v škarnicljih, na merico stehani, in ko jih je izročila najstarejši sestra, je le-ta enega za drugim previdno jemala iz škarniclja in

naredila šest enakih kupčkov. Če se na koncu ni izšlo, je zadnji bonbon ali dva hitro vtaknila v usta. Ker nismo nikamor hodili, tudi nismo vedeli, kaj vse ponujajo v Šoštanju. Igračke smo si naredili kar sami in naša domišljija je delovala s polno paro. V gozdu nad hišo smo imeli vsako pomlad ovčjo stajo iz leskovih paličic, v njej pa čredo bick, ki smo jih ustvarili iz storžev, v katere smo napikali lesene noge. Naredili smo si hišo iz kolov in vej, pokrito in obdano s smrekovim zelenjem, v njej pa posteljo iz ilovke, postlano s senom, stole iz lesenih čokov, pred njo predpražnik iz praproti in v tej hiški smo potem med pašo stanovali, v njej postregli namišljenim »obiskom« s praznimi šalicami, ki smo jih nabrali na odpadu za sosedovo kmetijo. Ko sem bila že večja in sem znala brati, sem v tem zavetju zelo rada brala. In ničkolikokrat se je zgodilo, da me je iz doživljajev v knjigi priklicalo šele materino vpitje, ko se je krava gostila sredi korenja ali pese: »Samo brala bi, za nič drugega nisi!« Pod hišo smo zajezili potok. Kar pridno smo morali zavijati rokave, da smo izpeljali ta gradbeni podvig. Nam se je jez zdel velik kot jezero, po njem smo čofotali in se potem sončili na travi in se igrali »morje«. Včasih nam je mama posodila veliko aluminijasto vedro, v katero si se lahko usedel kot v čoln, drugi so te pa vlačili gor in dol po jezu. Lovili smo kure in jih metali v vodo. Tega se po cel dan nismo naveličali in navsezadnje so bile uboge pute že čisto brez moči, še bežati niso več mogle. Nismo se mogli načuditi, kako zna že pišče, ki komajda prikljuvajo na svet, plavati. Nam nikakor ni šlo. Čeprav smo imeli vsi potolčena kolena od nenehnih poizkusov, splavali nismo in nismo. Seveda, saj je bila voda prenizka in ko si nekajkrat zamahnil, si s kolenom tudi že udaril ob dno ... Naše jezero je skoraj vsako poletje razdrlo kakšno neurje, ampak veselja nam ni zmanjkalo. Naredili smo drugega ...

Malo po potoku navzgor smo imeli svoj mali tolmunček, tunf smo ga imenovali. Bil je kake pol metra globok, lepo obložen z velikimi in manjšimi kamni, nad njim je poganjal košat šop gozdne praproti. To je bilo kraljestvo naše Jerice, postrvi, ki je več let prebivala tam in ki se nas je tako navadila, da je brez strahu prihajala po črve, muhe in krušne drobtinice, kadar koli se nam je zahotelo. Če si jo potrpežljivo in ne preglasno klical, bi lahko prisegla, da se je vedno prikazala na površju. Včasih smo jo prijeli v roke, jo položili v vedro z vodo in opazovali, kako je neutrudno krožila po dnu vedra in so se tiste rdeče pikice rubinasto svetlikale na sivi koži. Ko se nam je zdelo, da je omagovala, smo se družno odločili: »Vrzmimo jo nazaj v tunf, ves zrak je podihala!« Potem se je neke jeseni začelo deževje brez konca in po grapi je pridrla rjava čodra, ki je s seboj valjala hlode in veje in drevesno lubje. Zabilo je most, podrlo naš mali akvarij in drugo jutro smo najprej stekli gledat, če je Jerica še tam ... Ni bilo prvič, da je razdrlo jez, ampak Jerica je vedno našla pot nazaj. Tisto jutro je ni bilo. Mokrih ličk smo tekali gor in dol ob potoku in brat jo je prvi zagledal v blatu ob vrhu korita struge, kamor jo je naplavila podivjana voda. Naredili smo pogreb, ribji grobek v gozdu pa obložili s kamenčki in vanj nataknili rože. Na križ smo pritrtili listič z napisom »Jerica« in ko nam je čez nekaj časa poginil še maček, smo šele nehali pestovati žalost in hoditi na Jeričin grob ...

Brata sta si za borbo med partizani in Nemci izdelovala puške iz smrekovih obrezlin, petelina sta pa kar narisala ... Tudi dekleta smo dobila svoje puške, seveda, in tekanja po gozdu in skrivanja za debli ni bilo nikoli konca. Včasih smo se tudi na smrt skregali, ko je kdo koga ustrelil, mrtvec pa nikakor ni hotel pasti, ampak je bežal naprej. Od nekd smo dobili tudi žogo, ampak ko je šla v kose prva šipa, je ata žogo ročno razsekal na kladi za drva in potem zlepa nismo upali prositi za drugo. Nedaleč od hiše smo imeli tudi svojo Postojnsko jamo.

V lapornato zemljo smo potrpežljivo kopali rov, ki je segel tako daleč v globino, da je bila v njem črna tema, iz rova znosili bogve koliko veder peščene zemlje, vhod pa zakrili s steljo. V tej jami smo se potem igrali puščajnike, ki so pobegnili od doma in živeli samo od sadov narave. Eno popoldne je šlo, zvečer pa so se je potem kar prilegla šalica toplega mleka in kruha. V tem rovu smo tudi sklepali bratovščino s sosedovimi otroki, kar je izgledalo tako, da smo iz očetove škatle za britje vzeli britvico, z njo za milimeter zarezali v svojo dlan in v dlan naše pobratene tovarišice ali tovariša, potem pa stisnili svojo in njeno dlan, da sta se kapljici krvi združili, ob tem pa je novo sprejeti član naše bratovščine moral slovesno pona-

vljati za nami: »Obljubim, da ne bom nikoli izdal skrivnosti našega DTA«. Nadelo smo si namreč ime Društvo tajnih agentov. Bilo je še nekaj besedila, ki sem ga napisala prav jaz, ampak še danes ne vem, kakšne skrivnosti smo sploh imeli. Ena je že bila ta, da je sosedovo dekle iz domače shrambe, ki je očitno bila malo bolj založena od naše, iz kozarca kradlo v olje vložene klobase, jaz sem prinesla kruh in potem smo v naši jami družno uživali puščavniško življenje.

Imeli smo teto, ki je že takrat hodila na delo na »Gozdno«. Hodila je po terenu in zasažala smreke ter čistila gozd, kar ni bilo tako slabo plačano. Tista teta nam je vselej, ko je prišla na obisk, kar pa je bilo poredko, nekaj prinesla. Živel je sama, hodila v službo in bila bolj pri denarju. Od nje sem prvič dobila makovko, katere okus mi sploh ni ugajal. Nekoč mi je, ne vem, zakaj ravno meni, prinesla za darilo pravo pravcato gumijasto punčko. Bila je iz enega kosa, tako mehka, da si jo lahko malo upognil, roke je imela stisnjene ob životec, nogi kot zraščeni skupaj, bele copatke, gumijasta oblekica pa je bila rdeče barve, na glavi pa je punčka imela rdečo gumijasto mašno. Tista igračka je kot živo sonce posvetila v moje otroštvo. Prva in edina kupljena punčka v mojem življenju! Mislim, da ni bila večja od 20 cm, a v rokah še kar čutim mehkobo in vonj tiste gume, ko sem punčko brez konca pestovala, ljubkovala in se strašno bala zanjo. V šolo še nisem hodila, sestra pa je in se je tam spoprijateljila z učiteljevo hčerko. Tisto dekle je potem večkrat prišlo k nam na obisk. Že ime je imela nekam tuje in neobičajno, bila je lepo oblečena in obuta in zadeli vsega se mi je zdela nekam mogočna. Nekoč je prišla z velikim kosom pečenke in kruha, drugič je imela v roki grozd. Tako slastno je izgledalo tisto grozdje in ona ni trgala jagod z grozda, ampak je cel grozdesla k ustom in obirala jagode ... Nisem je marala. Če je prišla, sem se počutila manjvredno in sem se raje umaknila. Nekoč sem se s svojo punčko igrala na dvorišču ob potoku, ko je ta punčara pritekla k meni, mi moje bogastvo iztrgala iz roke in stekla z njim proti vodi. Posmehljivo se je spakovala, božala mojo punčko, kot je prej videla mene, nato pa, kot bi jo obsedel zlodej, zagrabila igračo z obema rokama in z naglico s tako močjo zasukala glavico, da jo je odtrgala z ozkega vratu, jo zabrisala v vodo, nato pa po dolgem pretrgala še mehko gumijasto telo, ki je prav tako letelo v vodo. Ko je videla, da se mi v očeh nabirajo solze, je krohotajoč odskakljala in si zraven prepevala ... Ko je izginila za ovinkom, sem si šele upala steči ob potoku navzdol, če bi se mogoče moja punčka le ujela za kakšen grm ... Ampak odplavala je, v meni pa je žgala neznanska bolečina, ki je nisem smela zaupati nikomur, najmanj pa mami, kajti vedela sem, kaj bi mi rekla: »Tu imaš, zakaj pa nisi puže bolj ahtala!«

Marija

Luna

Ana

Luna je naša duša. Luna je naše fizično telo. Označuje ogromno stvari v našem življenju, astrosimbolika Lune je zares pestra. Odkriva nam naravo prve ali katere koli ljubezni v našem življenju. Če rečem prva ljubezen, mislim na tisto ljubezen do 3. leta starosti. Ljubezen do tiste čudežne osebe, ki ji kasneje rečemo mati. Hrani nas, nam daje bližino in toploto, nas tolaži in z njo nam je prijetno. V resnici nikoli ne pozabimo bolečine in ločitve, prekinitve s pokovnico. Celo življenje ostaja v naši podzavesti.

Prav zato v naših kasnejših letih začutimo osebo, ki se s svojimi planeti dotika naše Lune na pozitiven ali negativen način. Z neko nevidno tipalko ti planeti pritisnejo na našo dušo, na Luno. Vseeno je, za kateri planet gre, spomin na našo prvo ljubezen oživi. Če govorimo o ljubezni in o Luni, ni prave ljubezni dveh, kjer dve Luni nimata medsebojnega odnosa. Ni pomembno, za kateri odnos/aspekt gre, lahko je pozitiven ali negativen. Kadar gre neka oseba mimo nas in se njena Luna ne dotakne vaše Lune, potem se ta oseba ne more zadržati zraven vas. Običajno nas sploh ne opazi, vsaj ne v čustvenem smislu, ljubezen pa so čustva, želja po pripadanju in, žal, tudi želja po posedovanju.

Luna v vaši karti je kot otrok ... vsak planet, ki se ga dotika v lepem aspektu, nam daje oporo in zaščito. Le kdo se lahko upre temu prijetnemu zaščitniku? In nasprotno, vsak planet, ki v naši karti ogroža našo Luno, nas dela negotove in nezaščitene pred življenjem.

Luna je drugo oko našega neba, Zemljin sopotnik ... Luna kroži okoli Zemlje in reflektira svetlobo Sonca. Te odnose imenujemo lunarne faze, lunacije ali mene. Lunine mene so povezane z menami ljudske psihe, z njimi je motena naša zavest in pozornost. Pozabimo na previdnost, na samokontrolo ... Zgodijo se nesreče, ropi, umori ... Atentati se dogajajo v času mlade Lune (mlaj), alkoholiki se opijajo vsako tretjo mlado Luno. Nomadi, ki živijo v naravi in z naravo, se redno selijo takrat, ko Luna spremeni odnos do Zemlje. Luna deluje na morsko plimo in oseko, deluje tudi na »plimovanje« tekočin v človeškem telesu, na naša čustva ...

Prvi krajec (prva četrt) – čas po mlaju: Dober čas za začetek vseh poslov, za vse nove začetke.

Polna Luna (ščip): Utруjeni smo, nervozni, naše spanje je moteno. Trpimo zaradi nespečnosti ali pa bi prespali cel dan. Običajno več pijemo, se tudi opijamo; dogajajo se prometne nesreče. Nemirni smo. Porodnišnice imajo veliko dela, sproža tudi porode, ženske imajo pogostejše menstruacijo ali ovulacijo. Polna Luna pravzaprav traja 5 dni: dva dni se polni, en dan je polna in dva dni se prazni.

Zadnji krajec (zadnja četrt): Umirjen čas, naklonjen vsakodnevni opravilom.

Mlada Luna – mlaj: Obnaša se podobno kot polna Luna, le da traja samo en dan. Če sledite dnevnim Luninim položajem, se lahko izognete neprijetnim situacijam in opravite mnogo stvari tako, da bodo uspešne. Lunin koledar nam je pri tem v veliko pomoč.

Nekaj napotkov:

Ob mrkih se ne priporoča nobeno novo delo ali dejanje, opravljamo le rutinska, že ustaljena dela. Polna Luna ožame tekočine, krvavitve so močnejše, zato si takrat nikar ne pustite puliti zoba, razen če gre za vnetje ali granulom. Primerno za sekanje trdega lesa in za nabiranje zelišč za sušenje.

Ob mlaju ni priporočljivo kositi in sekati lesa, ker je le ta takrat najbolj moker.

Ko je Luna v Raku, Ribah ali Škorpionu, je ugodno za nego rastlin, ki so pomembne zaradi listov.

Ko je Luna v Ovnu, Levu ali Strelcu, je dobro za nego rastlin, ki imajo nadzemne plodove.

Ko je Luna v Vodnarju, Dvojčkih ali Tehtnici, je ugodno za nego ali sajenje rož, ki imajo cvetove. Tudi za rastline, kot npr. cvetača brokoli ...

Ko je Luna v Biku, Devici ali Kozorogu, je dobro za nego rastlin, ki imajo podzemne plodove.

Če boste v teh dneh sadili ali presajali lončnice, okensko ali balkonsko cvetje, si izberite čas po mlaju, Luna pa naj bo v zračnem znamenju, to je v Vodnarju, Dvojčkih ali v Tehtnici.

										List	KNJIGA ZEMLEVI- DOV	HRVAŠKO PRIŠTA- NISCE	PEVKA ...DEZMAN	SORTA HRUŠKE, RONKA	OPERA SERGEJA RAHMANI- NOVA	PRSNİ KOŠ (MNOŽ.)	IGRALEC ...BAN
										APARATURE							
										LOV NA TUNE							
										JUŽNOAMERI- SKI PASTIR							
										PRIVLAČNOST							
													KRAJ PRI OPATIJ				DOBA, VEK
Avtor: LoM	NASELJE NAD ŠOSTANJEM	IZVLEČEK	NASELJE V BRDIH	MUŠL MOŠKO IME	LJUBIMEC BOGINJE KIBELE							LETOVIŠČE NA MALLORCI	ANGL. POLITIK (EDWARD)				
													OPERA RICHAR- DA STRAUSSA				
PREDEL OB BLEJSKEM JEZERU					LJUDSKA REPUBLIKA KOREJA					JUDOVSKI KRALJ					STRONCU		
										AKTINJ					FILOZOOF. NAUK V 17. STOLETJU		
ZATOČIŠČE POD SKALNIM PREVISOM					OSLOV GLAS					NAPLAČILO, AVANS					DIAPOZITIV		
															JURIJ VEGA		
VSADITEV					VINKO VASLE					MESTO OB SAVINJI							RIMSKA 101
					LJUDSTVO, NACIJA					GLASILO OB- ČINE SOSTANJ							EDVARD (KRAJŠE)
ESTON. OPER. PEVEC (GEROGIJ)					FRANCOSKI FIZIK (LOUIS)					SL. POLJUD. TED. (1843-1902)							
										LJUKA							
ČEZ ... IN STRN					ZVEZDA V ORIONU										STENA		
					PASJA HIŠICA										DELAJSKI SVET		
FRANCOSKI IGRALEC (LAURENT)										KUHINJSKA PO- SODA (MNOŽ.)							ROK(O)KOJC
										ALFRED NOBEL							ŠTEVILKA 3
JANKO KERSNIK					KRAJŠA SKLADBA ZA ORGLE							PODLOŽNIK V FEVDA- LIZMU	KONEC ZVLJENJA				
													ČRNA VULKAN. KAMNINA				
LATINSKI VEZNIK					NAJVIŠJI NORDIJSKI BOG					DORA PLESTENJAK	TERBIJ				VLADIMIR NAZOR	ORANJE	
										GR. BOGINJA PREPIRA (ERIS)					POTOMEČ		
										1. MAJ							SLOVENSKI GEOLOG (JOŽE)
										HUMORIST- KA ...PUTRIH					TEMNI DEL DNEVA		
										ŠPANSKI SLIKAR (SALVADOR)					3. IN 2. SAMO- GLASNIK		
										HRVAŠKO MOŠKO IME						DOMAČA PRITRDI- NICA	
																KROM	

UGANKARSKI SLOVARČEK:

ALINILAM - zvezda v Orionu; ARENAL - letovišče na Mallorci; COKE - angleški politik Edward; KRASNO - naselje v Brdih; NAOURI - francoski igralec Laurent; OTS - estonski operni pevec Gerogij.

Izmed pravih rešitev križanke bomo izžrebali dva nagrajenca, ki bosta prejela po: dve vstopnici za gledališko predstavo v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, po lastni izbiri ter eno knjižno nagrado. Izžrebana nagrajenca prejšnje križanke (List 3 2008), sta Milena Koren, Gaberke 283, ki prejme gledališke vstopnice in Franc Blažič, Ravne 98 b, ki prejme knjižno nagrado.

Nagradna križanka

April 2008

Gesla Križanke:

Ime in priimek:

Naslov:

Izpolnjen kupon pošljite na naš naslov do 12. maja 2008.

Koroška 62b, 3320 Velenje
Tel.: +386 3 899 66 40
fax: +386 3 899 66 35
<http://www.pvinvest.si>

PVINVEST

Naložbe, urejanje okolja, geodetske storitve d.o.o.

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA

**Vsem našim strankam in občankam ter
občanom občine Šoštanj čestitamo za 1. maj!**

OBČANOM ČESTITAMO OB 1. MAJU

NIVIG

NIZKE IN VISOKE GRADNJE

TER USLUGE Z GRADBENO MEHANIZACIJO

Josip Petrak, s.p., Stantetova ulica 13, Velenje

Tel.: 03/891 10 03, fax: 03/891 10 04

GSM: 041/624 166, e-pošta: nivig@siol.net

**ZDRAVSTVENI DOM
VELENJE**
Vodnikova 1, 3320 Velenje

**Želimo vam, da preživite
prvomajske praznike
aktivno v utrjevanju
lastnega zdravja.**

Velenje
Sp Do 35
LIST OBČINE
2008

352(497.4 šoštanj)

9004333,4

COBISS

KNJARNICA VELENJE

Živel 1. maj

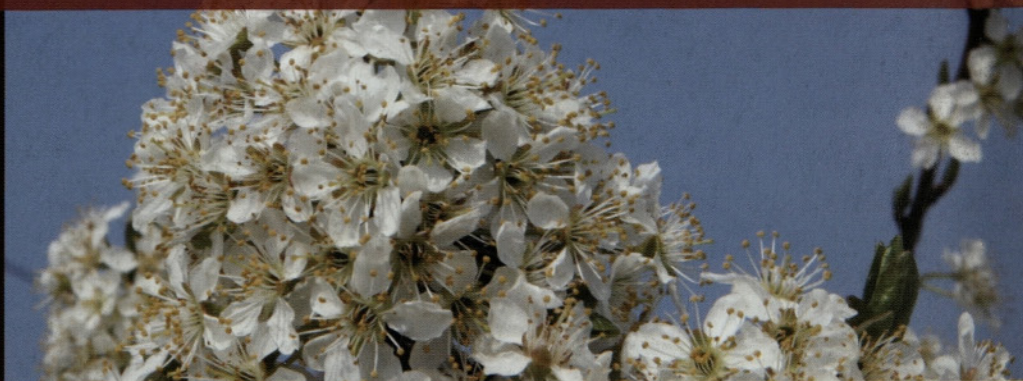
ČUT ZA PRIHODNOST

PV INVEST

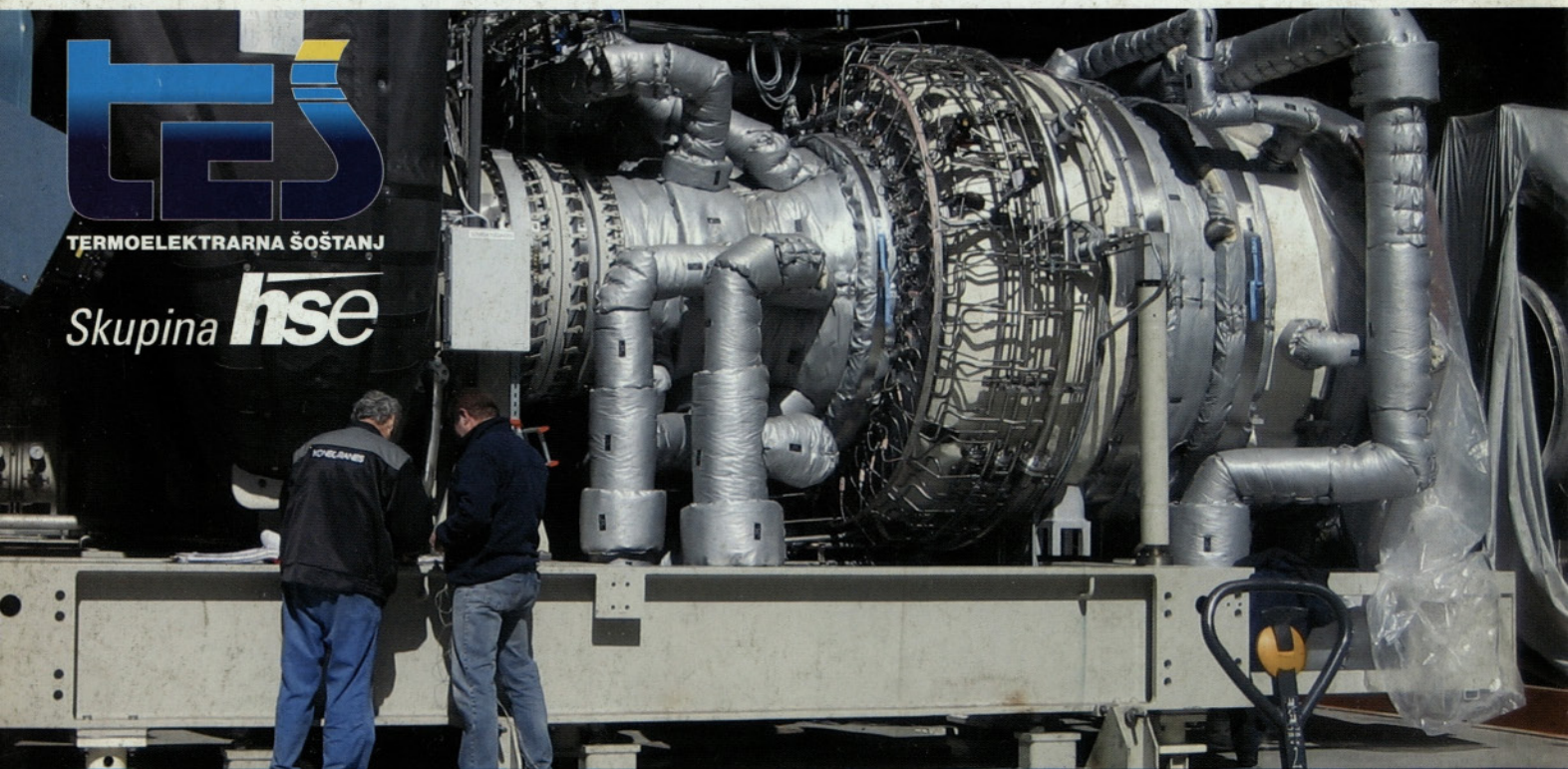

Energija nas povezuje in nam daje nove skupne priložnosti -
za delo, izzive, urejanje doline, tudi za praznovanje.
Praznujmo skupaj 27. april - dan upora proti okupatorju in
1. maj - praznik dela!
Za vse delovne uspehe, znanje, zavedanje, urejene domove
in odnose vam čestita Premogovnik Velenje.

TERMoeLEKTRARNA ŠOŠTANJ

Skupina **hse**

VESELIMO SE SKUPAJ Z VAMI - 1. MAJA, PRAZNIKA VSEH DELOVNIH LJUDI

V TERMoeLEKTRARNI ŠOŠTANJ V LETOŠNJEM LETU PREHAJAMO NA PLINSKO PARNI PROCES. Veseli smo, da bomo s tem do konca leta prispevali k povečani proizvodnji električne energije v Sloveniji kar za 84 MW. Tako bomo s posodobitvijo bloka 4 in 5 prispevali tudi k čistejšemu okolju.

Ob tem delovnem prazniku se veselimo tudi izgradnje 600 MW bloka 6, ki naj bi ga izgradili v prihodnjih letih.

IVAN NAPOTNIK

1888 - 1960

Dunaj, 8. - 25. maj 2008

IVAN NAPOTNIK NA DUNAJU - Razstava plastik slovenskega kiparja

V času od 8. do 25. 2008 bo v osrednjem razstavišču Akademije upodablajočih umetnosti na Dunaju (Akademie der bildenden Künste Wien) na ogled razstava plastik slovenskega kiparja, šoštanjskega rojaka in prvega Častnega občana Šoštanja, Ivana Napotnika (1888-1960). Tako se priznani impresionistični kipar, znan predvsem po svojem ustvarjanju v les in bron, po skoraj sto letih ponovno vrača na Dunaj, prav v razstavišče Akademije, v kateri je na začetku 20. stoletja kot eden najbolj nadarjenih študentov pridobival znanja in svojo akademsko izobrazbo.

Občina Šoštanj, kot nosilec projekta in Zavod za kulturo Šoštanj, kot prijavitelj, sta na razpisu Ministrstva za kulturo Slovenije pridobila sredstva za promocijo slovenskih kulturnih projektov v državah, članicah EU. Projekt poteka v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji. Pomembno vlogo pri pridobitvi razstaviščnih prostorov na Dunaju je odigralo tudi Veleposlaništvo Republike Avstrije v Sloveniji in izredna naklonjenost ter angažiranje veleposlanika, dr. Valentina Inzka.

Razstava, ki bo v enem osrednjih in najbolj elitnih dunajskih razstavišč ponudila obiskovalcem 33 kipov iz dunajskega obdobja Ivana Napotnika, je del velike pregledne razstave, ki je pred dvema letoma požela v Sloveniji velik uspeh, njeni avtorici, mag. Milena Koren-Božiček iz Galerije Velenje in mag. Mojca Jenko iz Narodne galerije v Ljubljani pa sta za avtorstvo prejeli Valvasorjevo nagrado. Tako tudi dunajski projekt nastaja v sodelovanju Galerije Velenje in Narodne galerije v Ljubljani ter s podporo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

Otvoritev razstave bo potekala v četrtek, 8. maja 2008 ob 19. uri v Akademiji upodablajočih umetnosti na Dunaju. Popotnico razstavi bosta v slavnostnih nagovorih izrekla rektor Akademije upodablajočih umetnosti na Dunaju, dr. Stephan Schmidt-Wulffen in direktor Direktorata za kulturno dediščino Ministrstva za kulturo Republike Slovenije dr. Damjan Prelovšek. Umetnikovo življenje in delo bo predstavila mag. Milena Koren-Božiček, razstavo pa bo slavnostno odprl župan občine Šoštanj Darko Menih.

O DOGODKU BO LIST POROČAL V NASLEDNJI ŠTEVILKI.